"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार"
– शिक्षणमहर्षी डॉ.बापूजी साळुंखे

NAAC Reaccredited • Grade 'A' CGPA (3.15)

Est : June 1967

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha, Kolhapur's

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce,Satara.

Affiliated to Shivaji University,Kolhapur, Maharashtra

Web: www.lbscollegesatara.edu.in

Best Practices 7.2.1

Conservation of Historical Heritage.

Index

Sr. No	Program	Type of the Activity	Page No.
1.	Heritage Walk and Awareness about Historical Monuments.	Heritage Walk	01
2.	छत्रपती शाहू महाराज राज्याभिषेक सोहळा सहभाग व जनजागृती . Participation in Coronation Ceremony, King of Satara Chhatrapati Shahu Maharaj on Ajiyanktara Fort.	Awareness program	08
3.	जागतिक वारसा सप्ताह निमित्त किल्ले अजिंक्यतारा संवर्धन व स्वच्छता मोहीम On the Occasion of World Heritage Week, Cleaning and Conservation.	Cleaning and Awareness Program .	13
4.	छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या विचारांची आजच्या काळातील उपयोगिता "Utility of Thoughts of Chhatrapati Shivaji Maharaj in present period.''	Lecture	21
5.	व्याख्यान " ऐतिहासिक शस्त्रांचा अभ्यास" Lecture on "Study of Historical Weapons"	One Day Workshop	29
6.	ऐतिहासिक शस्त्र प्रदर्शन (विध्यार्थी व नागरिकासाठी) Performance of Historical Weapons. (For Students and Society)		36
7.	उत्खनन साईट भेट Visit the excavation site	Excavation site Visit.	45
8.			49

	जागतिक संग्रहालय दिन साजरा छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय,सातारा भेट Celebration of World Museum Day Visit to Chhatrapati Shivaji Maharaj Museum, Satara	Celebrating World Museum Day	
9.	"Bhatakanti Fort – Safeguarding Historical Heritage Site" Lecture and prize distribution	Lecture & Prize Distribution	56
10.	"भटकंती किल्ल्याची –जपणूक ऐतिहासिक वारसा स्थळाची"- "Wandering to Fort – Conservation of historical heritage site"	Online State level Essay Competition (Coved-19- Pandemic)	64
11.	Ancient Defense Art & Architecture प्राचीन संरक्षण स्थापत्य –दुर्ग	One Day Workshop in collaboration with Zigyasa Munch	69
12.	Heritage Walk – Fort Ajinkyatara	Heritage Walk with Students and Society	81
13.	Visit to Museum - Chh. Shivaji Maharaj Museum Satara	Museum Visit	85
14.	Participation in "Satara Jail Break Amrit Mahatsavi Samarambh" in Pratisarkar Movement	Social activity	89
15.	Field visit- " Bara Motechi Vihir " Limb.	Field Visit .	94
16.	Visit the excavation site Limb Village	Excavation SiteVisit.	100
17.	Cleanliness of Historical Place :- Sangam Mahuli 17th Century Shiv Temple and River confluence of Krishna & Venna	Awareness and Conservation Program	105
18.	Village Survey - Kushi	Village survey	111

1. Heritage Walk and Awareness about Historical Monuments

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE,
SATARA.

Department of History

World Heritage Day

Heritage Walk with Zigyasa Munch

NOTICE

Date- 15/4/2023 .

मंगळवार दिनाक १८ एप्रील हा दिवस जागतिक वारसा दिन म्हणून साजरा केला जातो. या जागतिक वारसा दिनाच्या निमित्ताने या वर्षी सातारच्या अंजिक्यतारा चा एक भाग असलेली व १८५७ च्या उठावातील क्रांतिकारकांचे स्मारक म्हणून प्रसिध्द असलेली Zigyasa Munch या उपक्रमात जास्तीजास्त विध्यार्थ्यांनी सहभागी व्हावे. यावेळी या परिसराची व ऐतिहासिक स्थळाची

या जागतिक वारसा स्थळ भेटीमध्ये येताना विध्यार्थ्यांनी पुढील गोष्टींचे पालन करावे.

१) महाविध्यालयीन ड्रेसकोड

२) ओळखपत्र (आयकार्ड)

स्थळ - चार भिंती व किल्ल्याचा पूर्व भागात असलेली मंगळाई मंदिर

तारीख व वार - मंगळवार दि. १८ एप्रिल

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

World Heritage Day

Heritage Walk with Zigyasa Munch

Heritage Walk on Char Bhinti with students, Zigyasa Munch

Sunil Bhoite while guiding the students about Kranti Stambha (Char Bhinti)

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

World Heritage Day

News

लोकमत

वारसा सहलीत संकल्प : 'जिज्ञासा'ने उलगडला 'अजिंक्यतारा'चा इतिहास

अजिंक्यताऱ्याजवळील ऐतिहासिक दगडी पिंजऱ्याचे होणार पुनरुज्जीवन

लोकमत न्यूज नेटवर्क

सातारा : जागतिक वारसा दिनाचे औचित्य साधून साताऱ्यात मंगळवारी वारसा सहलीचे आयोजन करण्यात आले. या सहलीत सहभागी विद्यार्थी व नागरिकांना 'जिज्ञासा' संस्थेच्या सदस्यांनी किल्ले अजिंक्यतारा नावाचा प्रवास उलगडून दाखवला. यावेळी मंगळाई देवीच्या आवारात असलेल्या जंगली श्वापद पकडण्याच्या ऐतिहासिक दगडी पिंजऱ्याचे पुनरुज्जीवन करण्याचा संकल्पही करण्यात आला.

जागतिक वारसा दिनाचे औचित्य साधून सातारा स्थित जिज्ञासा इतिहास संशोधन व संवर्धन संस्था, लालबहादूर शास्त्री महाविद्यालय, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, महादरे इकॉलॉजिकल रिसर्च इन्स्टिट्यूट व महाराणी येसूबाई फाउंडेशन यांच्या संयुक्त विद्यमाने वारसा सहल आयोजित करण्यात आली. यंदाची वारसा सहल क्रांती स्मारक चार भिंती व अजिंक्यताराच्या डोंगर उतारावर असलेल्या मंगळाई मंदिर परिसरात आयोजित करण्यात आली.

आपल्या ऐतिहासिक वारशाचे महत्त्व वृद्धिंगत व्हावे, यासाठी हा वारसा दिन साजरा करण्यात येतो; परंतु आपल्याच अनास्थेपाई काही गोष्टी नामशेष होताना दिसून येतात. अशीच एक घटना किल्ले अजिंक्यताराच्या पूर्व उतारावर असलेल्या मंगळाई मंदिराजवळ जंगली श्वापदे पकडण्यासाठी बांधलेल्या दगडी पिंजऱ्याच्या बाबतीत घडली. हा पिंजरा इतिहासकाळात बांधला होता. त्याच्या काळासंबंधीचा निश्चित पुरावा उपलब्ध नसला तरी त्याच्या स्थापत्यावरून त्याचे बांधकाम शाहू महाराजांच्या कारकिर्दीत झाले असावे, असे दिसते.

अशा या ऐतिहासिक गोष्टीचे संवर्धन व्हावे, असे आवाहन वारसा सहलीच्या माध्यमातून केले. या आवाहनास प्रतिसाद देत विद्यार्थ्यांनी श्रमदानातून दगडी पिंजऱ्याचे पुनरुज्जीवन करण्याचा मानस व्यक्त केला.

या दगडी पिंजऱ्याच्या अनुषंगाने 'मेरी' संस्थेचे प्रवर्तक मानद वन्यजीव रक्षक सुनील भोईटे यांनी 'वन्यजीव व मानवी वसाहतींचा इतिहास' याबाबत मार्गदर्शन केले. वारसा सहलीसाठी जिज्ञासाच्या सर्व पदाधिकाऱ्यांबरोबरच कला व वाणिज्य कॉलेजचे प्रा. राजेंद्र सातपुते, प्रा. गौतम काटकर तसेच लालबहादूर शास्त्री कॉलेजचे प्रा. दीपक जाधव, प्रा. प्रतिभा चिकमठ, डॉ. रवींद्र चव्हाण, प्रा. संदीप पाटील यांनी विशेष परिश्रम घेतले.

महाराष्ट्रातील अनमोल वारसा...

१ एखादे भुयार असावे, अशी या दगडी पिंजऱ्याची रचना होती. कधीकाळी त्यांच्या तोंडाशी वर-खाली सरकणारे लोखंडी दार देखील असावे; परंतु कालौघात यांची बरीच वाताहत झाली.

२ आजघडीला हे आगळेवेगळे स्थापत्य नामशेष होण्याच्या मार्गावर आहे. महाराष्ट्रात अशा पद्धतीची रचना अजून तरी आढळून आली नसल्याने सातारकरांसाठी हा एक अनमोल वारसा ठरत होता.

राज्यकर्त्यांची दूरदृष्टी

दगडी पिंजऱ्याच्या पुढील बाजूस काही अंतरावर नैसर्गिक झरा आहे. त्या झऱ्यावर एक छोटे व एक मोठे अशी दोन पाण्याच्या टाक्या आहेत. त्यावेळी पाणवठ्यांवर श्वापदे येत होती. त्यांचा उपद्रव रयतेस होऊ नये म्हणून राज्यकर्त्यांनी हा पिंजरा बांधला असावा, असा कयास आहे.

साताऱ्याचा अनमोल ठेवा असलेल्या ऐतिहासिक दगडी पिंजऱ्याचे संवर्धन होणे इतिहास टिकवून ठेवण्याच्या दृष्टीने अत्यंत महत्त्वाचे आहे. त्यासाठी महाराणी येसूबाई फाउंडेशनच्या वतीने सर्वतोपरी सहकार्य केले जाईल.

- सुहास राजेशिर्के, माजी उपनगराध्यक्ष

Heritage walk news published in Daily Lokmat

साताऱ्यातील ऐतिहासिक दगडी पिंजऱ्याचे पुनरुज्जीवन होणार; 'जिज्ञासा'ने उलगडला 'अजिंक्यतारा'चा इतिहास

सातारा, दि. १८ : जागतिक वारसा दिनाचे औचित्य साधून साताऱ्यात मंगळवारी वारसा सहलीचे आयोजन करण्यात आले होते. या सहलीत सहभागी विद्यार्थी व नागरिकांना 'जिज्ञासा' संस्थेच्या सदस्यांनी किल्ले अजिंक्यतारा नावाचा प्रवास उलगडून दाखवला. यावेळी मंगळाई देवीच्या आवारात असलेल्या जंगली श्वापदं पकडण्याच्या ऐतिहासिक दगडी पिंजऱ्याचे पुनरुज्जीवन करण्याचा संकल्पही करण्यात आला.

जागतिक वारसा दिनाचे औचित्य साधून सातारा स्थित जिज्ञासा इतिहास संशोधन व संवर्धन संस्था, लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालय, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, महादरे इकॉलॉजिकल रिसर्च इन्स्टिट्यूट व महाराणी येसूबाई फाउंडेशन यांच्या संयुक्त विद्यमाने वारसा सहल आयोजित करण्यात आली होती. यंदाची वारसा सहल क्रांती स्मारक चार भिंती व अजिंक्यताराच्या डोंगर उतारावर असलेल्या मंगळाई मंदिर परिसरात आयोजित करण्यात आली होती.

आपल्या ऐतिहासिक वारशाचे महत्त्व वृद्धिंगत व्हावे, यासाठी हा वारसा दिन साजरा करण्यात येतो., परंतु आपल्याच अनास्थेपायी काही गोष्टी नामशेष होताना दिसून येतात. अशीच एक घटना किल्ले अजिंक्यताराच्या पूर्व उतारावर असलेल्या मंगळाई मंदिराजवळ जंगली श्वापदे पकडण्यासाठी बांधलेल्या दगडी पिंजऱ्याच्या बाबतीत घडली. हा पिंजरा इतिहासकाळात बांधला होता. त्याच्या काळासंबंधीचा निश्चित पुरावा उपलब्ध नसला तरी त्याच्या स्थापत्यावरून त्याचे बांधकाम शाहू महाराजांच्या कारकिर्दीत झाले असावे, असे दिसते. या ऐतिहासिक गोष्टीचे संवर्धन व्हावे, असे आवाहन वारसा सहलीच्या माध्यमातून करण्यात आले. या आवाहनास प्रतिसाद देत विद्यार्थ्यांनी श्रमदानातून दगडी पिंजऱ्याचे पुनरुज्जीवन करण्याचा मानस व्यक्त केला. या आवाहनास प्रतिसाद देत विद्यार्थ्यांनी श्रमदानातून दगडी पिंजऱ्याचे पुनरुज्जीवन करण्याचा मानस व्यक्त केला. 'मेरी' संस्थेचे प्रवर्तक मानद वन्यजीव रक्षक सुनील भोईटे यांनी 'वन्यजीव व मानवी वसाहतींचा इतिहास' याबाबत मार्गदर्शन केले. वारसा सहलीसाठी जिज्ञासाच्या सर्व पदाधिकाऱ्यांबरोबरच कला व वाणिज्य कॉलेजचे प्रा. राजेंद्र सातपुते, प्रा. गौतम काटकर तसेच लाल बहादूर शास्त्री कॉलेजचे प्रा. दीपक जाधव, प्रा. प्रतिभा चिकमठ, डॉ. रवींद्र चव्हाण, प्रा. संदीप पाटील यांनी विशेष परिश्रम घेतले. दगडी पिंजऱ्याच्या पुढील बाजूस काही अंतरावर एक नैसर्गिक झरा आहे. त्या झऱ्यावर एक छोटी व एक मोठी अशा दोन पाण्याच्या टाक्या आहेत. साहजिकच त्यावेळी या पाणवठ्यांवर जंगली श्वापदे येत होती. त्यांचा उपद्रव रयतेस होऊ नये म्हणून त्या वेळच्या राज्यकर्त्यांनी आपल्या दूरदृष्टीतून हा पिंजरा बांधला असावा, असा कयास आहे.

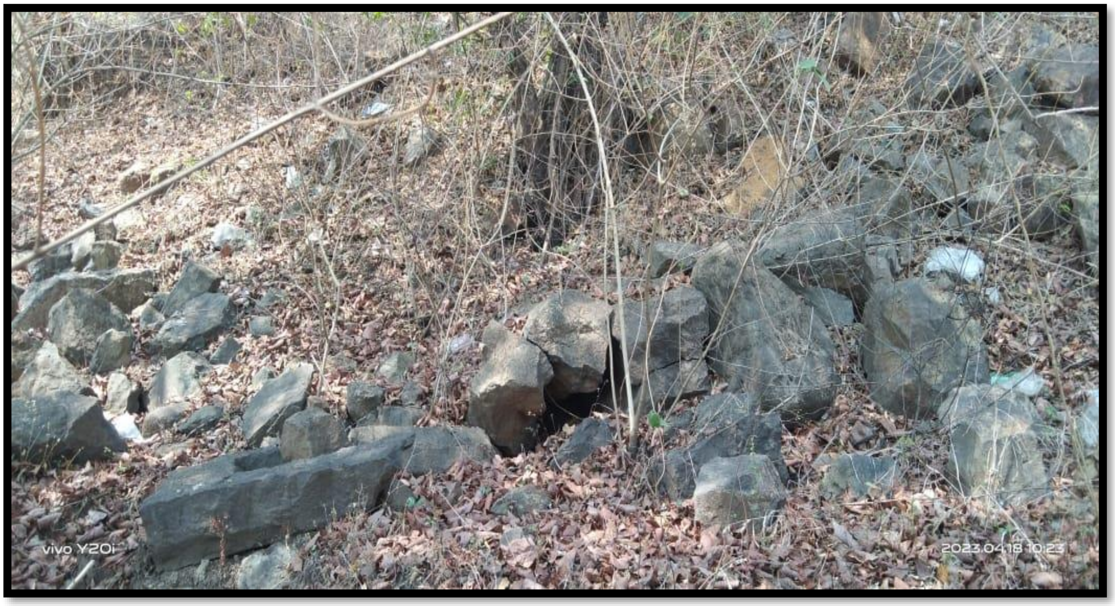

Before the cleaning stage of stone cage near Mangalai Temple

After the cleaning by students, the stone cage at the period of Chhatrapati Shahu Maharaj .Its rare stone cage for hunting the tiger and other wild animals.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

World Heritage Day

Heritage Walk with Zigyasa Munch   Date-18/4/2023.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

World Heritage Day

Heritage Walk with Zigyasa Munch

अहवाल   Date- 18/4/2023 .

Activity – Heritage Walk
Date- 18/4/2023.
Place visit – Char Bhinti , Manglayidevi Temple,
Participants – Students - 43 Faculty - 02 = 45
Objects-   Awareness and Conservation

लाल बहादूर शास्त्री महाविध्याल्यातील इतिहास विभाग व जिज्ञासा मंच यांच्या संयुक्त विध्यमाने विध्यार्थी , प्राध्यापक व सातारा शहर परिसरातील नागरिक यांच्या साठी जागतिक वारसा दिना निमित्त मंगळवार दिनाक १८ एप्रील रोजी वारसा सहलीचे (Heritage Walk) आयोजन करण्यात आले. जागतिक वारसा दिनाच्या निमित्ताने या वर्षी सातारच्या अंजिक्यतारा चा एक भाग असलेली व १८५७ च्या उठावातील क्रांतिकारकांचे स्मारक म्हणून प्रसिध्द असलेली चार भिंती व किल्ल्याचा पूर्व भागात असलेली मंगळाई मंदिर या परिसरास वाघाचा पिंजरा ई. ऐतिहासिक ठीकानाना भेट दिली. यावेळी चार भिंती याचा इतिहास व १८५७ च्या उठावात सहभागी क्रांतिकारक यांच्या स्मरणार्थ उभारलेल्या परिसराची व ऐतिहासिक घटना व स्थळाची माहिती जिज्ञासा मंचचे निलेश पंडीत व सुनील भोईटे यांनी विध्यार्थ्याना दिली. तसेच मंगळाईदेवी परिसरात असणारा दुर्लक्षित दगडी वाघाचा पिंजरा स्वच्छता करून वाघ पकडण्यासाठी छत्रपती शाहूमहाराज यांच्या काळात वापरला जाणारा दगडी पिंजरा हा कदाचित महाराष्ट्रातील एकमेव उदाहरण असेल त्याचे जतन व संवर्धन होण्यासाठी प्रयत्न करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.या उपक्रमामुळे सातारा परिसरातील स्थानिक इतिहासाची ओळख विध्यार्थ्याना झाली. सदर ऐतिहासिक ठिकाणे प्रत्यक्ष जाऊन त्यांचा इतिहास जाणून घेतल्याने विध्यार्थ्यांच्या मध्ये ऐतिहासिक ठिकाणाविषयी प्रेरणा व मार्गदर्शन केले. सदर वारसा सहल उपक्रम यशस्वीरित्या पार पडला.

या हेरीटेज वॉक मधून विध्यार्थ्यांना सातारा शहरातील ऐतिहासिक स्थळाचा इतिहास जाणून घेता आला.त्या स्थळाची ऐतिहासिक महत्व व सध्य स्थिती लक्षात आल्या नंतर या ऐतिहासिक वारसा स्थळाची जपणूक ,संवर्धन व स्वच्छता राखणे यासाठी समाजात जागृती करणे गरजेचे आहे व दगडी वाघाचा पिंजरा याचे संवर्धन करण्यासाठी पुरातत्व खात्याने त्याची जपणूक करून हा ऐतिहासिक ठेवा पुढील पिढी साठी जतन करावे यासाठी लाल बहादूर शास्त्री महाविधयाल्याचा इतिहास विभाग व विध्यार्थी नेहमी प्रयत्नशील राहतील .

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

World Heritage Day

Heritage Walk with Zigyasa Munch   Date-18/4/2023

Students Singnecher.

Heritage walk 18/4/2023

अ.क्र	विद्यार्थ्यांचे नाव	सही
1	श्रेया दिपक निकम	Shreya
2	आश्लेषा पांडुरंग वेदपाठक	[illegible]
3)	साक्षी सुरेश मतकर	Matkar
4)	वैशाली लक्ष्मण मनवे	V.L.Manave
5)	Chavan payal Vikas	P.Chavan
6]	Nikam Priyanka Ajit	Priya
7]	ऋतुजा गणेश मोरे	R.G.More
8)	क्षीरसागर हर्षदा सुरेश	Kshirsagar
]	Shital Ashok Murari	shital.A.Murari
10)	Swati Ravindra Shirtawale	Swati
11]	Prajakta Ramchandra sutar	P.R.Sutar.
12]	Salunkhe Pegjakta ShaRaD	P.S. Salunkhe
13]	Suryawanshi kshanika Dhondiram	[illegible]
14)	Sapkal Pournima Balu	Sapkal
15)	Salunkhe Sakshi Santosh	Salunkhe
16)	Ibrampure Nayan Mallinath	Nayan
17)	Salunkhe Arati Pandurang	Salunkhe
18	Barge Disha Hanmant	Barge
19)	Bavane Vaishnavi Ravindra	Bavane
20)	Wadkar Laxmi Sahadev	Swadkar
21]	chalke Damini kantaram	Dam
22]	Pawar Akshada Uttam	A.U.Pawar
23]	Bedekar Ashwini Amrut	Bedekar.

24] Pawar Madhuri Bhanudas — Pawar

25] Mulani Muskan Rajualli — M. Mulani

26) Naikwade Payal Parmeshwar — P. Naikwad

27) Rutuja Rajendra Jadhav — Jadhav.

28) Vishal Dada Jadhav — Jadhav.

29) Mayur Shekhar Kamble — Kamble

30 Vikas Eknath Kadam. — Kadam

31 Samir Pandurang Chalke

32) Bedekar Raviraj Jagannath

33) Safkal Rahul Suresh — Rahul

34] Madane Mangesh Madhukar — Mangesh

35) Omkar Ashok Gole

36] Soham Santosh Jagtap — Jagtap

37] Atharv Rajendra Bhojane

38) Rushikesh Bhaskar Pawar — Pawar.

39) Charan Prashant Subhash

40) Khandjhode Sanket Vikas

41) Gangawane Sahil Avinash — S. A. Gangowane

42] Aditya Prakash Shingare — Shingare

43] PRANAV Shankar Shelar

Faculty –

1. Dr. Chakranath P. C.
2. Dr. O. J. Jadhav

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

2. Participation in Coronation Ceremony

Date:- 09 /01/2023.

Students Notice

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

Date:- 09 /01/2023.

छत्रपती शाहू महाराज राज्याभिषेक सोहळा सहभाग व जनजागृती .

Participation in Coronation Ceremony and Awareness Program.
King of Satara Chhatrapati Shahu Maharaj's on Ajiyanktara Fort.

नोटीस

महाविद्यालयातील इतिहास विभाग व इतर इतिहास प्रेमी विध्यार्थ्यांना कळविण्यात येते की सातारा ही मराठ्यांची राजधानी तसेच सातारच्या अंजिक्यतारा किल्ल्यावर छत्रपती संभाजी पुत्र शाहूमहाराज यांचा राज्याभिषेक १२ जानेवारी १७०८ रोजी संपन्न झाला होता .त्याच्या स्मरणार्थ दर वर्षी सातारा राज्याभिषेक दिन हा सातारा शहरातील नागरिक व दै.तरुण भारत वृतपत्र यांच्या विध्यमाने राज्याभिषेक सोहळा मोठ्या उत्सहात साजरा केला जातो. या राज्याभिषेक सोहळ्यात सहभागी होण्यासाठी व ऐतिहासिक स्थळाची जपणूक करण्यासाठी जनजागृती घडवून आणण्यासाठी इतिहास विभागातील सर्व विध्यार्थ्यांनी दि.१२ जानेवारी २०२३ रोजी सकाळी ११ .०० वाजता इतिहास विभागात उपस्थित राहावे. महाविध्याल्यातून अंजिक्य तारा किल्ल्याच्या मुख्य दरवाजा जवळ आपण सर्व जण एकत्र जमणार आहोत.

Shastri College of Arts, Science & Commerce, SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

Chh. Shahu Mharaj Coronation Ceremony

Date:- 09 /01/2023.

छत्रपती शाहू महाराज राज्याभिषेक सोहळा सहभाग व जनजागृती

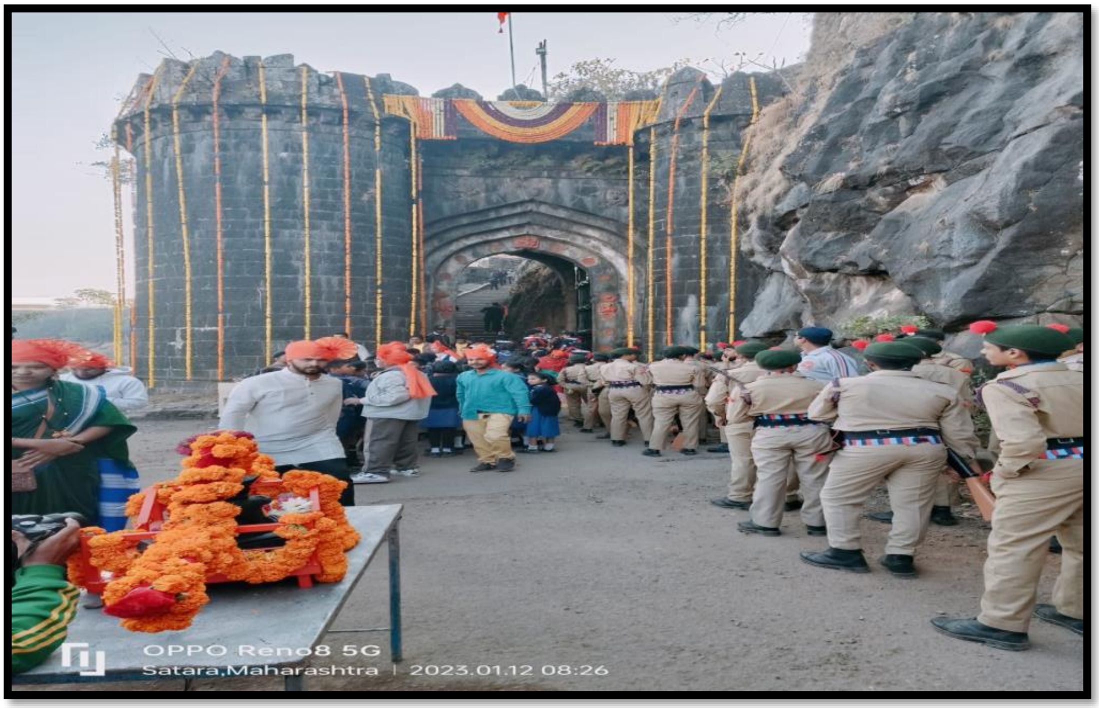

On the Fort of Ajiankatara celebration coronation ceremony students and citizens .

Our students and teachers take part in the coronation ceremony.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

In front of the fort

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

छत्रपती शाहू महाराज राज्याभिषेक सोहळा सहभाग व जनजागृती . Date:- 12 /01/2023.

Participation in Coronation Ceremony and Awareness Program , King of Satara Chhatrapati Shahu Maharaj (Date-12th January)

Report

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

छत्रपती शाहू महाराज राज्याभिषेक सोहळा सहभाग व जनजागृती . Date:- 12 /01/2023.

Participation in Coronation Ceremony and Awareness Program , King of Satara Chhatrapati Shahu Maharaj (Date-12th January)

अहवाल

सातारा ही मराठ्यांची राजधानी, किल्ले अंजिक्यतारा यावर छत्रपती थोरले शाहूमहाराज यांचा राज्याभिषेक सोहळा दि.१२ जानेवारी १७०८ रोजी संपन्न झाला होता. या दिवसाचे स्मरण म्हणून दरवर्षी १२ जानेवारी रोजी सातारकर इतिहास प्रेमी नागरिक व दै.तरुण भारत यांच्या विध्यमाने सातारा राज्याभिषेक दिन मोठ्या उत्साहने साजरा केला जातो. या उपक्रमात लाल बहादूर शास्त्री महाविध्याल्याचे इतिहास विभागातील विध्यार्थी व प्राध्यापक सहभागी झाले होते. सातारचे पहिले छत्रपती शाहू महाराज राज्याभिषेक सोहळा कार्यकम व जनजागृती मोहिमेत सहभागी होऊन सातारच इतिहास जाणून घेतला व छत्रपतींचे कारकीर्दीवर प्रकाश पडला. या सोहळयामुळे विध्यार्थ्यांना राज्याभिषेक सोहळा त्याचे महत्व व इतिहास जाणून घेता आला.

मराठी राज्याचे अधिपती व साताराच्या गादीचे पहिले संस्थापक छत्रपती शाहूमहाराज हे छ.संभाजी महाराज व महाराणी येसुबाई यांचे पुत्र. छत्रपती संभाजींच्या हत्येनंतर मोगलांनी ३ नोहेंबर १६८९ रोजी रायगड किल्ला घेतला आणि शाहू, येसूबाई व त्यांचा कबिला मोगलांच्या हाती पडला.सुमारे सतरा वर्षे शाहूंना औरंगजेबाच्या नजरकैदेत राहावेलागले औरंगजेबाच्या मृत्यूनंतर शाहूंची मोगलांच्या (१७०७)कैदेतून सुटका झाली . शाहूमहाराज साताऱ्यात आल्या नंतर सातारा ही स्वराज्याची राजधानी करून १२ जानेवारी १७०८ मध्ये त्यांनी राज्याभिषेक करून घेतला व स्वराज्याचे ते चौथे छत्रपती बनले. त्यानंतर त्यांनी विस्कटलेली स्वराज्याची घडी नीट बसवली व आटके पार स्वराज्य विस्तार करून मराठ्यांचे साम्राज्य निर्माण केले. त्यांनी ४१ वर्ष राज्यकारभार केला. १५ डिसेंबर १७४९ रोजी त्यांचा मृत्यू झाला.

छत्रपती शाहूमहाराज यांच्या काळात सातारा शहराचा विस्तार झाला व सातारा ही मराठ्यांची राजधानी बनली. त्याचा इतिहास जागृत ठेवणे व छत्रपतीनी उभारलेले ऐतहासिक वास्तूंचे जतन व संवर्धन करणे ही गरज आहे. या राज्याभिषेक सोहळयाच्या निमित्ताने समाज जागृती करणे ऐतिहासिक वास्तूंचे संवर्धन होणे गरजेचे आहे या संदर्भात विध्यार्थ्यांनी स्वच्छता मोहीम व घोषवाक्य या माध्यमातून समाजाला प्रबोधन केले. या ऐतिहासिक प्रसंगातून आजच्या पिढीला आपला ऐतिहासिक वारसा समजण्यास मदत होते.सातारा ही मराठ्यांची राजधानी होती व याच सातारच्या किल्ल्यावरून आटके पार झेंडा लाऊन छत्रपती शिवाजी महाराजांचे संपूर्ण हिंदुस्थान स्वराज्यात सामील करण्याचे स्वप्न साकार करण्यात आले होते हा वैभवशाली इतिहास संपूर्ण समाजाला समजतो.

Participation in Coronation Ceremony and Awareness Program , King of Satara Chhatrapati Shahu Maharaj (Date-12th January)

Student -25 Faculty – 05 = 30

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

छत्रपती शाहू महाराज राज्याभिषेक सोहळा सहभाग व जनजागृती . Date:- 12 /01/2023.

Participation in Coronation Ceremony and Awareness Program , King of Satara Chhatrapati Shahu Maharaj (Date-12th January)

Student signecher

Date:- 12/01/2023.

SATARA GAURAV DIN 2022-23 DEPARTMENT OF HISTORY

ATTENDENCE LIST

Sr. No	Name of the Student	Sign
1	Basagi Gita Shivling	G.S.Basagi
2	Gaikwad KshitijaRajendra	K.G. Gaikwad
3	GhadgeDipaliBalraj	G.D.Balraj
4	JadhavAratiDnyandev	A.D.Jadhav
5	KhatalRutujaPandharinath	Khatal.
6	More Nikita Santosh	MNS
7	Nanaware Nikita Vilas	Nanaware
8	SalunkheRasikaBaburao	Salunkhe R.S.
9	ShindePrajktaKamaldas	Shinde.
10	SonmaleSnehalGajanan	Sonmale.
11	PawarDivya Shankar	D.S.Pawar
12	PawarShewtaShashikant	Pawar.
13	SapkalChitraUttam	Shirke T.S.
14	ShirkeTejasvi Suresh	T.S.S.
15	ShirkeRajashriShrirang	Shirke
16	ChanganSanketJaywant	[illegible]
17	ChavanSanyogJanarda	Chavan
18	ChorgeSahil Shankar	Chorge S.S.
19	RautMangesh Shankar	[illegible]
20	Jadhav Pranav Bapu	P.B. Jadhav
21	Jadhav Prasad Dattatray	[illegible]
22	Jadhav Rahul Suresh	R.S.J
23	Kadam Saurabh Dharmaraj	[illegible]
24	Kadam ShubhamRajendra	[illegible]
25	Mahamulkar Aditya Santosh	[illegible]
26	MandaveShreyashRamchandra	SRM
27	Mane AniketYashwant	A.Y.Mane
28	NikamRushikeshSantaji	R.S.Nikam
29	PawarRohit Ashok	Rohit Pawar
30	Pawar Sushant Dilip	S.D.pawar.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara. SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

3. On the Occasion of World Heritage Week, Cleaning and Conservation.

“ जागतिक वारसा सप्ताहनिमित्त ऐतिहासिक वास्तूचे जतन व संवर्धन मोहीम ”

(इतिहास विभाग,वनस्पतीशास्त्र विभाग व श्री छत्रपती शिवाजी महाराज संग्राहलय,सातारा यांच्या संयुक्त विध्यमाने)

Notice Date:- 25/11/2022.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

Date:- 26/11/2022.

“ जागतिक वारसा सप्ताहनिमित्त ऐतिहासिक वास्तूचे जतन व संवर्धन मोहीम ”

(इतिहास विभाग,वनस्पतीशास्त्र विभाग व श्री छत्रपती शिवाजी महाराज संग्राहलय,सातारा यांच्या संयुक्त विध्यमाने)

Date:- 17/11/2022.

नोटीस

इतिहास विभागातील सर्व विध्यार्थ्यांना सुचित करण्यात येते की “जागतिक वारसा सप्ताह” निमित्त किल्ले अंजिक्यतारा, किल्ला संवर्धन व स्वच्छता मोहीम आपण राबविणार आहोत यामध्ये अंजिक्यतारा वरील बुरुज व इतर ऐतिहासिक इमारतीवर उगवलेल्या वनस्पतीचे विशिष्ठ केमिकल द्वारे निर्मूलन व स्वच्छता करणार आहोत, तरी इतिहास विभागातील सर्व विध्यार्थ्यांनी शुक्रवार दिनाक २५ नोव्हेंबर, २०२२ रोजी सकाळी ९.३० वाजता महाविध्याल्यात उपस्थित रहावे. आपल्या या मोहिमेत श्री छत्रपती शिवाजी संग्राहलय, वनस्पतीशास्त्र विभाग मधील प्रशासकीय अधिकारी ,कर्मचारी, प्राध्यापक व विध्यार्थी सहभागी होणार आहेत.तरी सर्व विध्यार्थ्यांनी वेळेत उपस्थित राहावे.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

“ जागतिक वारसा सप्ताहनिमित्त ऐतिहासिक वास्तूचे जतन व संवर्धन मोहीम ”

महाराष्ट्र शासन
सांस्कृतिक कार्य विभाग

पुरातन व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय मुंबई
श्री.छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय, सातारा

जागतीक वारसा सप्ताह, २०२२
निमित्त विविध कार्यक्रमाचे आयोजन

दिनांक-१९.११.२०२२ ते दिनांक २५.११.२०२२

कार्यक्रमाचे विवरण

दिनांक-१९.११.२०२२ :- श्री महारुद्र तिंकुडे सामाजीक कार्यकर्ते (माहिती अधिकार) यांच्या हस्ते दिपप्रज्वल करून उद्घाटन व संग्रहालय परीसर स्वच्छाता अभियान सकाळी11-30 वा

दिनांक-२०.११.२०२२ :- दुर्गनाथ ट्रेक अँण्ड एडव्हेंचर सातारा व छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय सातारा यांचे संयुक्त विध्यमाने पुरातन नागेश्वर मंदीर (वासोटा) येथे जंगल ट्रेक सकाळी 6 वा

दिनांक-२०.११.२०२२ :- जिज्ञासा इतिहास संशोधन व संवर्धन संस्था व छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय सातारा यांचे संयुक्त विद्यमाने सज्जनगड परळी येथील प्राचीन मंदीर परीसर व नव्याने होऊ घातलेले स्मृतीशळांचे खुले संग्रहालय येथे अभ्यास सहल दु 3. 30 वा

दिनांक-२२.११.२०२२ :- राजा शिवछत्रपती परीवार ग्रुप सातारा व छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय सातारा यांचे संयुक्त विध्यमाने संग्रहालय परीसर स्वच्छता अभियान सकाळी 11-30 वा

दिनांक-२५.११.२०२२ :- लालबाहुदार शास्त्री महाविद्यालय सातारा व छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय सातारा यांचे संयुक्त विद्यमाने अंजिक्यतारा किल्ल्याच्या बुरुजाचे संवर्धन करण्याचे दृष्टीने बुरुजावर वाढलेल्या झाडेझुडपे विशिष्ट केमीकल्साद्वारे नष्ट करणे. सकाळी 10 वा

आयोजक
सहायक अभिरक्षक
श्री छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय
सातारा.

“ जागतिक वारसा सप्ताहनिमित्त ऐतिहासिक वास्तूचे जतन व संवर्धन मोहीम ”Date:- 25/11/2022

(इतिहास विभाग,वनस्पतीशास्त्र विभाग व श्री छत्रपती शिवाजी महाराज संग्राहलय,सातारा यांच्या संयुक्त विध्यमाने)

Report

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

Date:- 26/11/2022.

“ जागतिक वारसा सप्ताहनिमित्त ऐतिहासिक वास्तूचे जतन व संवर्धन मोहीम ”

(इतिहास विभाग,वनस्पतीशास्त्र विभाग व श्री छत्रपती शिवाजी महाराज संग्राहलय,सातारा यांच्या संयुक्त विध्यमाने)

अहवाल

लाल बहादूर शास्त्री महाविध्यालय ,इतिहास विभाग , वनस्पती शास्त्र विभाग व छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय सातारा यांच्या सयुंक्त विध्यमाने शुक्रवार दिनाक २५ नोव्हेंबर, २०२२ रोजी सकाळी ९.३० वाजता “ जागतिक वारसा सप्ताह ” निमित्त किल्ले अंजिक्यतारा, किल्ला संवर्धन यामध्ये किल्ल्याच्या तटबंदी ,बुरुज यावर उगवलेली झाडे विशिष्ठ रासायनिक द्रव्याचा वापर करून ऐतिहासिक वास्तूची जपणूक कारणे व स्वच्छता मोहीम हाती घेण्यात आली.यामध्ये सातारा शहरातील छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय सातारचे अधीक्षक मा.प्रवीण शिंदे, व त्यांचे कार्यालयीन कर्मचारी, लाल बहादूर शास्त्री महाविध्यालयाचे इतिहास विभाग व वनस्पतीशास्त्र विभागातील प्राध्यापक व विध्यार्थी सहभागी होऊन शुक्रवारी सकाळी अंजिक्यतारा किल्ल्याच्या पायथ्याशी सर्व सामग्रीसह पोहचले.त्यामध्ये प्रथम किल्ल्याचा मुख्य प्रवेशद्वार व बुरुजांची पाहणी करून कोणत्या झाडांच्या मुळाशी विशिष्ठ केमिकलचा वापर करायचा हे ठरवून विध्यार्थी तयारीला लागले. प्रा.शेखर मोहिते व प्रा. रविंद्र साबळे यांच्या मार्गदर्शनाखाली कामास सुरुवात करण्यात आली.

त्यामध्ये विध्यार्थी व संग्रहालयाचे कर्मचारी, कॉलेज कर्मचारी यांच्या मदतीने विशिष्ठ केमिकलचा वापर सर्व नियमांचे पालन करून काही ठराविक वनस्पतीच्या मुळाशी इंजेक्शन देण्यात आले.याचा परिणाम आठ ते दहा दिवसांनी दिसणार आहे. त्यानंतर किल्ल्याचा परिसर , किल्ल्याचा मुख्य प्रवेशद्वार सर्व पायऱ्या , किल्ल्यावरील राजवाड्याचा मुख्य परिसर याची स्वच्छता करून प्लास्टिक कचरा संकलित करण्यात आला व किल्ल्यावर येणाऱ्या नागरिक ,पर्यटक ,इतिहासप्रेमी लोकांमध्ये आपल्या वारसा स्थळाची जपणूक व संवर्धन केले पाहिजे त्यासाठी आपला अंजीक्यातरा हा किल्ला प्लास्टिक मुक्त व कचरा मुक्त करणे हे प्रत्येक नागरिकांचे विशेषतः स्थानिक नागरिकांचे कर्तव्य आहे . याशिवाय वणवे पेटवणे , इमारतींच्या दगड हलविणे , इमारतींच्या भिंती रंगवणे हा सर्व प्रकार थांबविला तर हा ऐतिहासिक वारसा पुढील पिढीसाठी राहील .अशा पद्धतीने अंजिक्यतारा वरील बुरुज व इतर ऐतिहासिक इमारतीवर उगवलेल्या वनस्पतीचे विशिष्ठ केमिकल द्वारे निर्मूलन व स्वच्छता करण्यात येऊन ऐतिहासिक वारसा स्थळांचे जतन व संवर्धन करण्या संदर्भात जनजागृती करण्यात आली.

सदर जागतिक वारसा सप्ताहनिमित्त ऐतिहासिक वास्तूचे जतन व संवर्धन” या मोहिमेसाठी महाविध्यालयाचे प्राचार्य, डॉ.आर.व्ही. शेजवळ यांची प्रेरणा व मार्गदर्शन मोलाचे होते याशिवाय सदर मोहिमेसाठी आवश्यक त्या सर्व परवानग्या व केमिकल नेण्याची परवानगी ही संग्रहालयाचे प्रमूख मा. प्रवीण शिंदे यांनी मिळवली व किल्ले संवर्धनासाठी मार्गदर्शन केले.तसेच ही मोहीम यशस्वी करण्यासाठी डॉ.दीपक जाधव व इतिहास विभाग प्रमूख डॉ.प्रतिभा चिकमठ यांनी प्रयत्न केले.या मोहिमेत वनस्पती विभाग प्रमूख शेखर मोहिते व रवींद्र साबळे व या विभागातील कर्मचारी यांचेही सहकार्य लाभले.

या मोहिमेत २८ विध्यार्थी ४ प्राध्यापक, २ कार्यालयीन कर्मचारी,व छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय सातारचे अधीक्षक व त्यांचे चार कार्यालयीन कर्मचारी असे एकूण ३४ लोक सहभागी झाले होते.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara — SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

Date:- 25/11/2022.

“Preservation and Conservation of Historic Architecture on the occasion of World Heritage Week”

Conservation historical place with Archeology Dept.

Cleaning the Ajinyakytara Fort

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara * SATARA

Preservation and Conservation of Historic Architecture , college news published in local news papers.

किल्ले अजिंक्यतारावर स्वच्छता मोहीम राबवण्यात आली.

गड किल्ले जतन करणे आपले कर्तव्य : प्रवीण शिंदे

परळी : पुढारी वृत्तसेवा

छत्रपती शिवाजी महाराज यांनी स्वराज्य निर्माण करत असताना शत्रूला नेस्तनाबूत करण्यासाठी गड किल्ले उभारले. हे गड किल्ले म्हणजेच आपले तीर्थस्थान आहे, या ठिकाणी प्रत्येकाने नतमस्तक झालेच पाहिजे. गड किल्ले जतन करणे आपले कर्तव्य आहे, असे प्रतिपादन छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालयाचे प्रमुख प्रवीण शिंदे यांनी केले.

प्रवीण शिंदे म्हणाले, जागतिक वारसा सप्ताह निमित्त या गड किल्ल्यांचे वैभव तसेच संवर्धन वाढवण्यासाठी आपण सर्वांनी एकत्रित येऊन गडकिल्ल्यांच्या संवर्धनासाठी नियोजन केले पाहिजे. या नियोजनाचा एक भाग म्हणून किल्ले अजिंक्यतारावर बुरुज तटबंदी तसेच गडाच्या वास्तूमध्ये जिथे मोठमोठी झाडे झुडपे वाढली आहेत ही झाडे झुडपे कशी नष्ट करता येतील यासाठी आपण प्रयत्न करत आहोत. यावेळी लाल बहादूर शास्त्री कॉलेजचे प्राचार्य डॉ. राजेंद्र शेजवळ, डॉ. दीपक जाधव, डॉ. प्रतिभा चिकमठ, प्रा. शेखर मोहीते, प्रा. रवींद्र साबळे उपस्थित होते.

दैनिक **मुक्तागिरी**

गड किल्ले जतन करणे हे आपले कर्तव्य आहे ;प्रवीण शिंदे

परळी : छत्रपती शिवाजी महाराज यांनी स्वराज्य निर्माण करत असताना शत्रूला नेस्तनाबूत करण्यासाठी गड किल्ले उभारले या गडकिल्ल्यांच्या बळावरच त्यांनी शत्रूला नेस्तनाबूत केले .त्यांना आसमान दाखवले .

हे गड किल्ले म्हणजेच आपले तीर्थस्थान आहे या ठिकाणी प्रत्येकाने नतमस्तक झालेच पाहिजे. जागतिक वारसा सप्ताह निमित्त या गड किल्ल्यांचे वैभव तसेच संवर्धन वाढवण्यासाठी आपण सर्वांनी एकत्रित येऊन गडकिल्ल्यांच्या संवर्धनासाठी काय उपाययोजना करता येईल असे नियोजन केले पाहिजे .

या नियोजनाचा एक भाग म्हणून आज किल्ले अजिंक्यताऱ्यावर बुरुज तटबंदी तसेच गड किल्ल्याच्या वास्तूमध्ये जिथे मोठमोठी झाडे झुडपे वाढली आहेत ही झाडे झुडपे कशी नष्ट करता येतील यासाठी आपण प्रयत्न करत आहोत असे प्रतिपादन छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालयाचे प्रमुख प्रवीण शिंदे यांनी केले.

जागतिक वारसा सप्ताह निमित्त श्री छत्रपति शिवाजी महाराज संग्रहालय सातारा व लालबहादूर शास्त्री महाविद्यालय सातारा यांचे सहकार्याने अंजिक्यतारा किल्ला येथे स्वच्छता मोहीम व बुरुजावर वाढलेल्या झाडा झुडपांचे निर्मुलन करण्याकरीता विशिष्ट केमिकलचा वापर करून बुरुजाला इजा न पोहचता झाडे नष्ट करण्याचा प्रयोग आज करण्यात आला आहे

यात जर यश आले तर किल्ल्याच्या सर्व बुरुजावरील वाढलेल्या झाडाचे निर्मुलन करता येईल असे श्री छत्रपति शिवाजी महाराज संग्रहालयाचे प्रमुख श्री प्रविण शिंदे यांनी सांगितले याचा मुख्य उद्देश जागतिक वारसा स्थळे गडकिल्ले यांचे जतन व संवर्धन होण्याचे दृष्टीने लोकामध्ये जनजागृती निर्माण करून आपल्या संस्कृतीचा ठेवा जतन करणे आहे

यावेळी संग्रहालय प्रमुख श्री प्रविण शिंदे, लाल बहादूर शास्त्री कॉलेजचे प्राचार्य डॉ राजेंद्र शेजवळ डॉ दीपक जाधव डॉ प्रतिभा चिकमठ प्रा शेखर मोहीते प्रा रविंद्र साबळे तसेच लाल बहादूर शास्त्री कॉलेजचे विद्यार्थी संग्रहालय कर्मचारी उपस्थित होते.

Nov 26, 2022 Page No. 2
emuktagiri.in
powered by thoughtpad infotech

"Preservation and Conservation of Historic Architecture on the occasion of World Heritage Week"

Student list

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

दिनांक :- शुक्रवार २५ /११/२०२२

जागतिक वारसा सप्ताहनिमित्त ऐतिहासिक वास्तूचे जतन व संवर्धन

श्री छत्रपती शिवाजी संग्राहलय, सातारा , इतिहास विभाग व वनस्पतीशास्त्र विभाग यांच्या संयुक्त विध्यमाने अंजिक्यतारा वरील बुरुज व इतर ऐतिहासिक इमारतीवर उगवलेल्या वनस्पतीचे विशिष्ठ केमिकल द्वारे निर्मूलन व स्वच्छता मोहीम सहभागी प्राध्यापक , विध्यार्थी, शासकीय पदाधिकारी व कर्मचारी .

Sr.no.	Participants	Mob. No.	Sign
1	Dr. Chikmath P. C	9822861216	[illegible]
2	Dr. Jadhav D. S.	9403661272	[illegible]
3	Shri [illegible] Mohite S.A	9823243939	[illegible]
4	Mrs. Patil Nutan	9422374338	
5	Miss Mulani Zeenat	8600781182	[illegible]
6	Suraj Sonba Jankar	8788856736	Suraj
7	Shinde Prajakta Kamaldas	9970411536	P.K.Shinde.
8	Ghogre Tanuja Sanjay	9503640663	[illegible]
9	Dhanashri manila shinde.	9112854360	D.m.shinde.
10	Shreya Shriram Nikam	9511639042	[illegible] Nikam.
11	Balshankar Vaishali Bhima	9175607948	V.B Balshankar
12	Bansode Amit Pandurang	8208323429	Bansode
13	Wathamule Kalyani Vijay	7498806141	K.V. Wathamule
14	anis Sadik Shaikh	8625826807	[illegible]
15	Aditya Subhash Kapase	9970986337	A.S. kapase

Sr.no.	Participants	Mob. No.	Sign
16	Sanika Navanath Sonavane	9156360961	S.N.Sonawane
17	Saniya Salim Shaikh	8767234407	[illegible]
18	Monali Shashikant Shinde.	9881323886	M.s.shinde
19	Kiran Sanjay Kshirsagar	7378959695	[illegible]
20	Nachiket .N. salve	8623977384	[illegible]
21	waydande Sayali Prakash	7741947915	[illegible]
22	chikdol Pallavi Dilip	9075323558	Pchikdol
23	Bhorkade Nikita Manohar	9763513874	N.M.B.
24	more Prajakta Sunil	832910468[illegible]	more.
25	shruti santosh shinde	8856861504	[illegible]
26	kadam Aditi shankar	9803986521	A.S.kadam
27	Jadhav Utkarsh Eknath	9975441796	U E Jadh
28	Varun Sanjay Kamble	7058446628	[illegible]
29			
30			
31			
32			
33			

Lal Bahadur Shastri College ... Science & Commerce, Satara ★ SATARA

P.C. Chikmath
H.O.D.
Department of History
L.B.S. College, Satara.

4. “Utility of Thoughts of Chhatrapati Shivaji Maharaj in present period.’’

“Faculty & Student Exchange Programme ”

Lecture on “Thoughts of Chh. Shivaji Maharaj and utility in present period.”

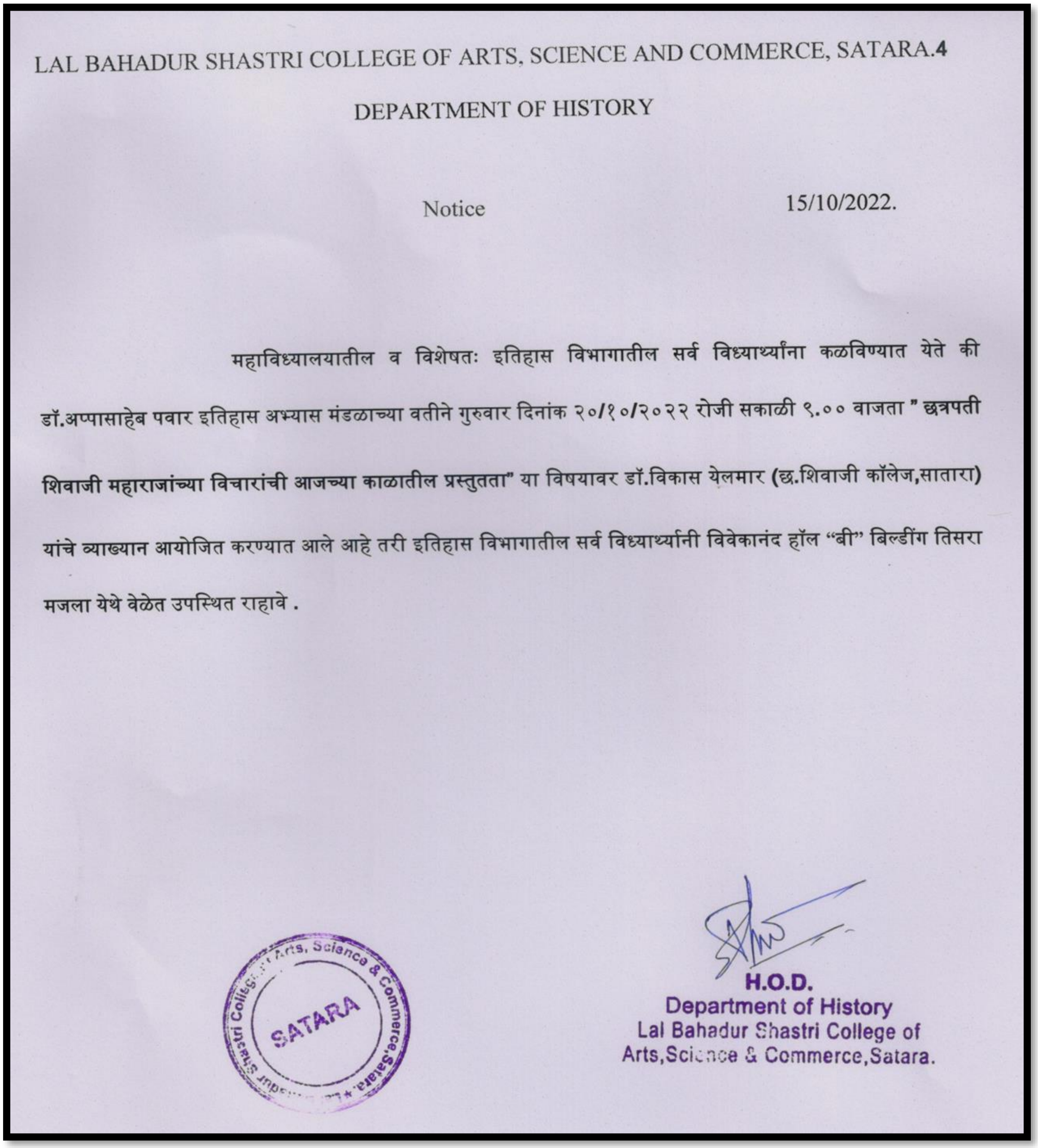

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.4

DEPARTMENT OF HISTORY

Notice 15/10/2022.

महाविद्यालयातील व विशेषतः इतिहास विभागातील सर्व विद्यार्थ्यांना कळविण्यात येते की डॉ.अप्पासाहेब पवार इतिहास अभ्यास मंडळाच्या वतीने गुरुवार दिनांक २०/१०/२०२२ रोजी सकाळी ९.०० वाजता **” छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या विचारांची आजच्या काळातील प्रस्तुतता”** या विषयावर डॉ.विकास येलमार (छ.शिवाजी कॉलेज,सातारा) यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले आहे तरी इतिहास विभागातील सर्व विद्यार्थ्यांनी विवेकानंद हॉल “बी” बिल्डींग तिसरा मजला येथे वेळेत उपस्थित राहावे .

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कारयांसाठी शिक्षण प्रसार" - शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे.

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचलित

लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज ऑफ आर्टस्, सायन्स अँड कॉमर्स, सातारा

अप्पासाहेब पवार इतिहास अभ्यास मंडळ

आयोजित

"Faculty and Student Exchange Programme" अंतर्गत

व्याख्यान

विषय: "छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या विचारांची आजच्या काळातील उपयोगिता"

प्रमुख वक्ते

मा. डॉ. विकास सुदाम येलमार

सहाय्यक प्राध्यापक,
इतिहास विभाग, छ.शिवाजी कॉलेज, सातारा

अध्यक्ष

मा. प्राचार्य डॉ. राजेंद्र शेजवळ

सहसचिव, प्रशासन विभाग,
श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर

गुरुवार, दि.२०.१०.२०२२

वेळ: सकाळी ०९ वाजता

स्थळ: विवेकानंद सभागृह ('B' Wing)

!! संयोजक !!

डॉ. दीपक जाधव
सदस्य, इतिहास अभ्यास मंडळ,
शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर

डॉ. प्रतिभा चिकमठ
प्रमुख, इतिहास विभाग

सर्व सदस्य, अप्पासाहेब पवार इतिहास अभ्यास मंडळ

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यासाठी शिक्षण प्रसार". - शिक्षणमहर्षी डॉ.बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर.संचलित

लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज ऑफ आर्ट्स,सायन्स ॲण्ड कॉमर्स,सातारा.

डॉ. अप्पासाहेब पवार इतिहास अभ्यास मंडळ,इतिहास विभाग आयोजित

"Faculty & Student Exchange Programme " अंतर्गत

व्याख्यान

कार्यक्रम पत्रिका

दिनांक :- २०/१०/२०२२ (गुरुवार) वेळ :- सकाळी ९.०० वा.

- प्रतिमा पूजन :- हस्ते सर्व मान्यवर
- प्रास्ताविक :- डॉ.प्रतिभा चीकमठ
- स्वागत :- मान्यवरांचे हस्ते
- प्रमुख वक्ते मार्गदर्शन :- मा. डॉ. विकास सुदाम येलमार
  छ.शिवाजी कॉलेज, (इतिहास विभाग) सातारा.

विषय :- **"छ.शिवाजी महाराजांच्या विचारांची आजच्या काळातील उपयोगिता"**

- **अध्यक्षीय मनोगत :-** प्राचार्य डॉ.राजेंद्र शेजवळ
  सहसचिव {प्रशासन} श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था ,कोल्हापूर.
- आभार :- डॉ.दीपक जाधव
- सुत्रसंचालन :- प्रा. कु.झीनत मुलांणी

स्थळ :- विवेकानंद हॉल "बी"बिल्डींग एल.बी.एस.कॉलेज सातारा.

“Faculty & Student Exchange Programme ”

Lecture on “Thoughts of Chh. Shivaji Maharaj and utility in present period.”

डॉ. अप्पासाहेब पवार इतिहास अभ्यास मंडळ, इतिहास विभाग आयोजित

Idol Worship by chief guest and other teachers

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

Dr. Vikas Yelmar give lecture on Thoughts of Chh. Shivaji Maharaj and utility in present period.

"Faculty & Student Exchange Programme "

Lecture on "Thoughts of Chh. Shivaji Maharaj and utility in present period."

REPORT

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

REPORT

Subject – Thoughts of Chhatrpati Shivaji Maharaj and utility in present period.

Chief Guest - Dr. Vikas Yelmar (Chhatrpti Shivaji College Satara)

Date – Thursday , 20 October, 2022. Time – 9.00 am

Object - To understand the historical thoughts and welfare state of Chh.Shivaji Maharaj . how importance in present time.

लाल बहाद्दूर शास्त्री कॉलेज मधील डॉ अप्पासाहेब पवार इतिहास अभ्यास मंडळाच्या वतीने Faculty Exchange अंतर्गत गुरुवार दिनांक २०/१०/२०२२ रोजी सकाळी ९.०० वाजता व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते.सदर व्यख्यान हे लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज सातारा व छत्रपती शिवाजी कॉलेज सातारा यांच्यातील सामंजस्य करारा (MoU) अंतर्गत आयोजित करण्यात आला होता. व्याखानाचा विषय होता "छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या विचारांची आजच्या काळातील प्रस्तुतता," या व्याखानासाठी प्रमूख पाहुणे म्हणून छत्रपती शिवाजी कॉलेज मधील इतिहास विभागातील डॉ.विकास येलमार यांना आमंत्रित करण्यात आले होते.या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ.प्रतिभा चिकमठ यांनी केली.डॉ.येलमार सर बोलताना त्यांनी छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या कार्याचा आढावा घेताना आजच्या तरुणांनी त्याच्याकडील गुण अवगत करणे गरजेचे आहे. आजच्या तरुणांनी धाडस ,योग्य निर्णय घेण्याची क्षमता, ओदार्य, सहनशीलता इ. गोष्टी आत्मसात केले तर आयुष्य समाधाने जगता येईल असा महत्वपूर्ण सल्ला दिला.

या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष महाविधयाल्याचे प्राचार्य डॉ.आर.व्ही.शेजवळ साहेब होते. त्यांनीही विध्यार्थ्यांनी छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या गुणाचा अंगीकार करावा , आज परदेशी विध्यापीठातून छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या युद्धनीती, प्रशासकीय व्यवस्थापन इ चा अभ्यास केला जात आहे यावरून छत्रपतीची दूरदृष्टी लक्षात येते. या कार्यक्रमास इतिहास विभागातील सर्व विध्यार्थी,प्राध्यापक उपस्थित होते.कार्यक्रमाचा समारोप इतिहास विभागातील डॉ.दीपक जाधव यांनी मानले.

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

Lecture on “Thoughts of Chh. Shivaji Maharaj and utility in present period.”

Stduts Sin.

लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालय, सातारा

अप्पासाहेब पवार इतिहास अभ्यास मंडळ,लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालय, सातारा

प्रमुख वक्ते:- डॉ. विकास सुदाम येलमार छ.शिवाजी कॉलेज, (इतिहास विभाग) सातारा.

विषय :- “छ.शिवाजी महाराजांच्या विचारांची आजच्या काळातील उपयोगिता”

वार व दिनांक:- गुरुवार दि. २०/१०/२०२२ वेळ: सकाळी ९ वाजता

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव	सही
1	Sayyed Aqsa shahid	ASayyed
2	Sayli Anil bobhate	SA.BoBHate
3	Sakshi uday Gaikwad	S.U. Gaikwad
4	Monali Shashikant Shinde	M.S.Shinde
5	Karishma Bashir Mulla	B. B.mulla
6	Waydande Sayali Prakash	[illegible]
7	Shinde Shruti Santosh	Shrutie
8	kapse Sakshi Prakash.	SPkapse
9	chikdol Pallavi Dilip	Pochikdol
10	Jadhav Shruti Sunil	S.S.Jadhav
11	Amisha Bhalchandra Umbre	A.B.Umbre.
12	Sakshi Bapu Sonawale.	Sonawale.
13	Pratiksha Santosh Jadhav.	P.S.Jadhav.
14	Aishwarya Dhondwad.	Aishwarya
15	Dhanashri Kabade.	DK
16	Madhavi Kiran Sawant	[illegible]
17	Lotekar Sakshi Sanjay	SSLotekar
18	Lotekar Janhavi mohan	Janhavi
19	Shinde sanika sayaran	Sany

SATARA

लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालय, सातारा

अप्पासाहेब पवार इतिहास अभ्यास मंडळ,लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालय, सातारा

प्रमुख वक्ते:- डॉ. विकास सुदाम येलमार छ.शिवाजी कॉलेज, (इतिहास विभाग) सातारा.

विषय :- "छ.शिवाजी महाराजांच्या विचारांची आजच्या काळातील उपयोगिता"

वार व दिनांक:- गुरुवार दि. २०/१०/२०२२ वेळ: सकाळी ९ वाजता

अ.क्र.	विध्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव	सही
20	सोनू रमेश पवार	[illegible]
21	वैभव रामचंद्र पवार	[illegible]
22	लक्ष्मण किसन लोहार	Hlohar
23	राहुल विश्वनाथ घाडगे	Rahul
24	मयूर महेश जाधव	M.M.Jadhav
25	रोहन सुरेश सावंत	[illegible]
26	विजय पोपट जाधव	Vijay
27	आकाश रामदास सूर्यवंशी	A.R.Suryawanshi
28	करण महेश सूर्यवंशी	[illegible]
29	हर्षल आनंद भोसले	H.A.B
30	निलेश आनंदराव सपकाळ	Nilesh.
31	अआलमशहा सलीम पठाण	A.S.Pathan
32	ओमकार वसंत कुचेकर	[illegible]
33	हुसेन दुर्गा घोरपडे	Ghorpade
34	उत्कर्ष एकनाथ जाधव	U.E.Jadhav
35	श्रेया श्रीराम निकम	[illegible]
36	बाळशंकर वैशाली भिमा	V.B.Balshankar.
37	बनसोडे आरती पांडुरंग	APB
38	शिंदे प्राजक्ता कमलदास	P.K.Shinde.

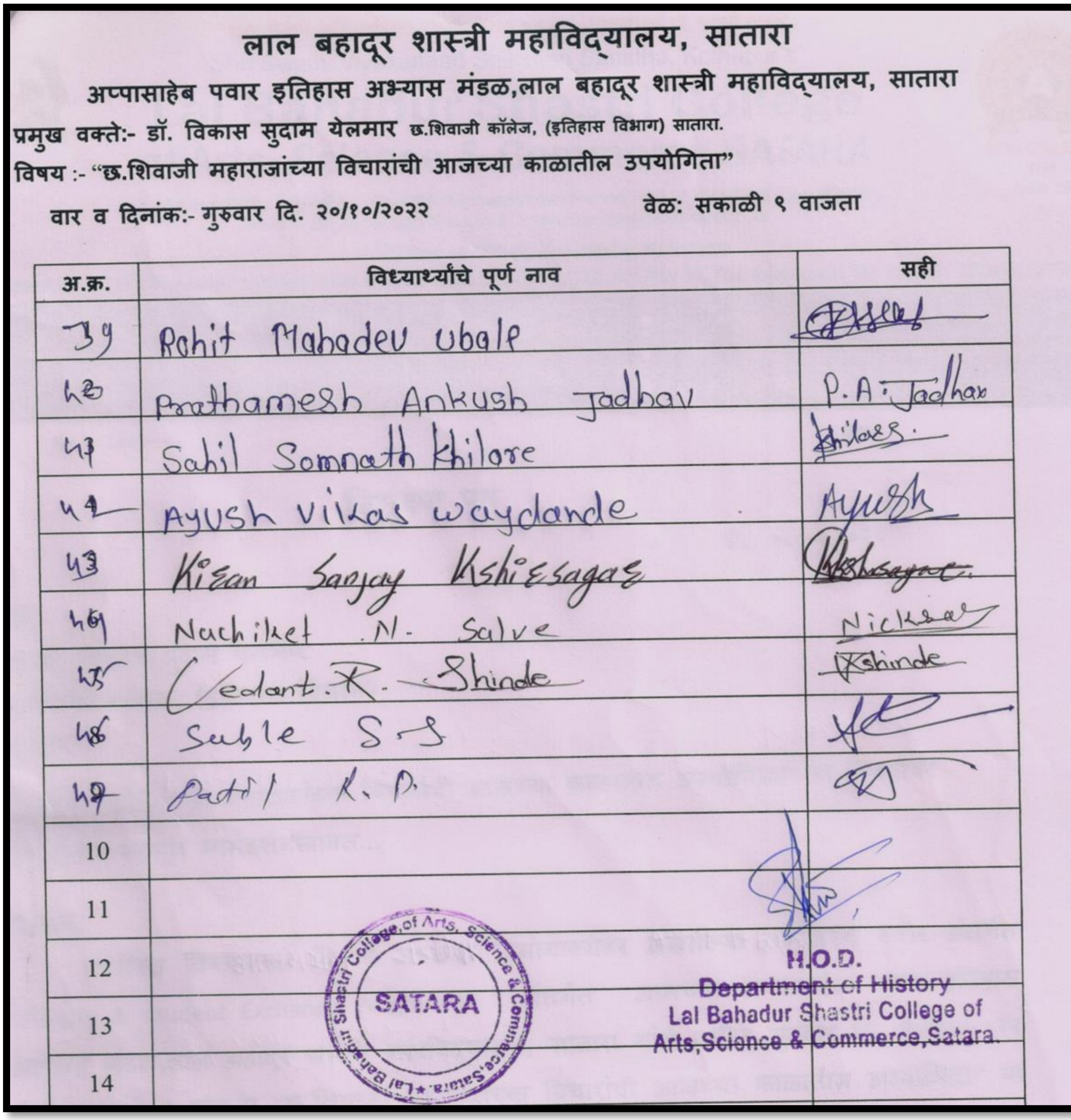

लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालय, सातारा

अप्पासाहेब पवार इतिहास अभ्यास मंडळ,लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालय, सातारा

प्रमुख वक्ते:- डॉ. विकास सुदाम येलमार छ.शिवाजी कॉलेज, (इतिहास विभाग) सातारा.

विषय :- "छ.शिवाजी महाराजांच्या विचारांची आजच्या काळातील उपयोगिता"

वार व दिनांक:- गुरुवार दि. २०/१०/२०२२ वेळ: सकाळी ९ वाजता

अ.क्र.	विध्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव	सही
39	Rohit Mahadev ubale	
40	Prathamesh Ankush Jadhav	P.A. Jadhav
41	Sahil Somnath Khilare	Khilare.
42	Ayush vikas waydande	Ayush
43	Kiran Sanjay Kshirsagar	
44	Nachiket N. Salve	
45	Vedant. R. Shinde	Shinde
46	Suble S. S	
47	Patil R. P.	
10		
11		
12		
13		
14		

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara

SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

5. Lecture on "Study of Historical Weapons"

One Day Workshop

DEPARTMENT OF HISTORY

Department of History and Chhatrapati Shivaji Maharaj Museum, Satara

सूचना

दि. 8/8/2022.

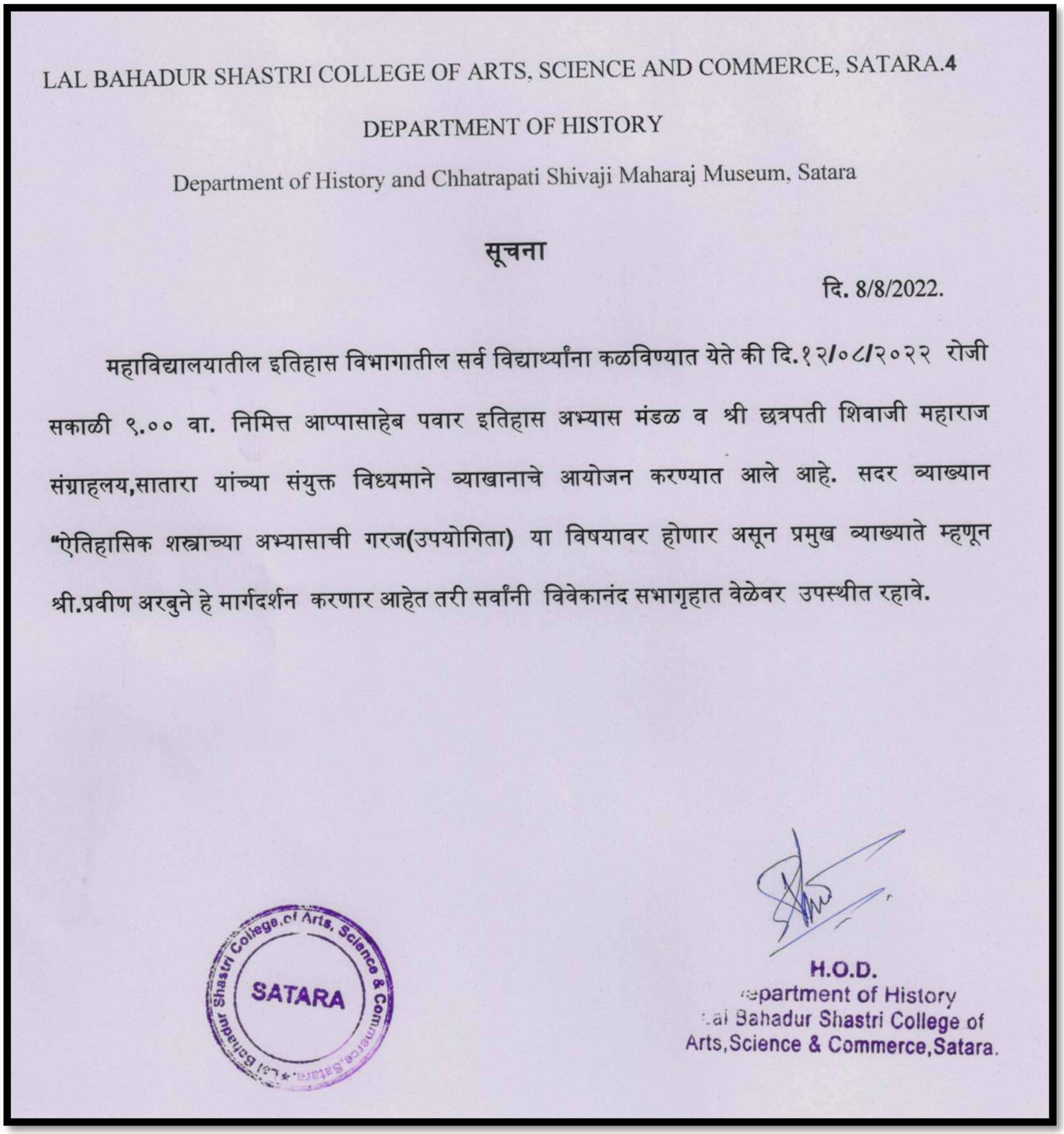

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.**4**

DEPARTMENT OF HISTORY

Department of History and Chhatrapati Shivaji Maharaj Museum, Satara

सूचना

दि. 8/8/2022.

महाविद्यालयातील इतिहास विभागातील सर्व विद्यार्थ्यांना कळविण्यात येते की दि.१२/०८/२०२२ रोजी सकाळी ९.०० वा. निमित्त आप्पासाहेब पवार इतिहास अभ्यास मंडळ व श्री छत्रपती शिवाजी महाराज संग्राहलय,सातारा यांच्या संयुक्त विध्यमाने व्याखानाचे आयोजन करण्यात आले आहे. सदर व्याख्यान "ऐतिहासिक शस्त्राच्या अभ्यासाची गरज(उपयोगिता) या विषयावर होणार असून प्रमुख व्याख्याते म्हणून श्री.प्रवीण अरबुने हे मार्गदर्शन करणार आहेत तरी सर्वांनी विवेकानंद सभागृहात वेळेवर उपस्थीत रहावे.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara

SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

A joint initiative of the Department of History and Chhatrapati Shivaji Maharaj Museum, Satara

Lecture and Historical Weapons Exhibition 12/08/2022

One Day Work-shop

Brochure of the program

DEPARTMENT OF HISTORY

One Day Workshop
Collaboration with Shri Chhatrapati Shivaji Maharaj Museum, Satara

Dated 12/08/2022

First Session Lecture
Keynote Speaker :- Mr. Praveen Arabune
Subject:- Historical Weapons Study and Importance

Chief guest Praveen Arbune give lecture on historical weapons,

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara *
SATARA

First Session Lecture
Keynote Speaker :- Mr. Praveen Arabune
Subject:- Historical Weapons Study and Importance

LAL BAHADR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Dr.Appasaheb Pawar History Association .

Dept.of History

आजादी का अमृतमहोत्सव अंतर्गत

शिवकालीन शस्त्र एक ओळख (व्याख्यान)

Date ;- १२/ ८ /२०२२.

अ.क्र.	विध्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव	सही
1	Omkar Janardan Kokane	[illegible]
2	Yogesh Pushprant Pawar	[illegible]
3	Yogesh Shivling Charankar	Ycharankar
4	Prasad krishnat Sawant	P.K.S
5	Ganesh Atul Rajmane	G.A. Rajmane
6	Prathmesh Somnath Devkar	P.S. Devkar.
7	Tushar Umesh Jangam	T.U. Jangam.
8	Saurabh Suresh Thite	[illegible]
9	Sai Shankar Bhayaje	Sai
10	Indrajeet dipak Indalkar	I.D. Indalkar.
11	Sahil krishna Gole	[illegible]
12	Jadhav akash baban	[illegible]
13	Shreyash Laxman Dhamal	[illegible]
14	Krushnat Jaysing Ghagare	K.J. Ghagare
15	Ajit Kamble	[illegible]
16	Rohan krishna Nabade	[illegible]

40	27	Pooja Jivan Ghadage	P.Ghadage
41	28	Vedantika Uday Nigade	Nigade
42	29	Rutuja Anil dange	R.Dange
43	30	Divya sanJay Dhanavle	Dhanavle
44	31	Nilam Anandrao Shinde	N.A.Shinde
45	32	Snehal Anil Jadhav	S.A.Jadhav.
46	33	Vaishnavi Balasaheb Sutar	V.Sutar
47	34	Anisha krushnadev Sapkal	Anisha..
48	35	Aarti Anil Shelar	Shelar.
49	36	Avantika Rajendra shinde	A'R'Shinde
50	37	sawant shruti sanjay	Shruti.
51	38	Gauri Sanjay Jadhav	G.S.Jadhav
52	39	kshiteeja Deepak yadav	K.D.yadav.
53	40	Ashwini Bharat Sapkal	[illegible]
54	41	Anjali Amrut Bedekar	A.Bedekar
55	42	Gouri Kiran Devkar	G.K.Devkar
56	43	Muskan parvez Shaikh	M.Shaikh
57	44	Akiya Akil Khan	A.A.Khan..
58	45	Uzma Aftab Nadaf.	Uzma

Lal Bahadr Shastri College of Arts, Science And Commerce, Satara.

आजादी का अमृतमहोत्सव अंतर्गत

Program Subject :-

Date ;-

अ.क्र.	विध्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव	सही
1 65	Swapnali Rajendra Walekar	S.R.walekar
2 66	Neha Ramdas Pimpale	Pimpale N.R.
3 67	Amruta Gulab Pimpale	A.Pimpale
4 68	Prajakta Rajesh Panhalkar.	Prajakta
5 69	Gauri Sanjay Jadhav	G.S.Jadhav.
6 70	sufiyana Jakir shaikh.	S.J.shaikh
7 71	Kshitija Dipak Jadav.	K.D. Jadav
8 72	Nayan Mallinath Ibrampure.	[illegible]
9 73	Vedantika Uday Nigade	Nigade
10 74	Rutuja Anil Dange	R.Dange
11 75	Alvira Akram Shaikh	Shaikh
12 76	Nilam Anandrao Shinde	N.A.Shinde
13 77	Divya sanjay Dhanavle	Dhanavle
14 78	Neha Prakash Sawant	N.sawant
15 79	Komal Ashok Gurav	[illegible]
16 80	Ashwini Bharat Sapkal	[illegible]

17	81 Om Pandurang Matkar	[signature]
18	82 Sandesh Dharmendra Hol	S.D.Hol
19	83 Jafar Sikandar Inamdar	[signature]
20	84 Asif Abdulhamid Shaikh	[signature]
21	85 Aafan Munwar Bhandari	@B
22	86 Suraj Rajendra Sankpal	S.R.Sankpal.
23	87 Pranav Dattataray Shingate	P.D.Shinde.
24	88 Rasal Ganesh Vijay	G.Rasal
25	89 Chavan Vishal Ravindra	Vishal
26	90 Sunita Bhosale	[signature]
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara. SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

6. Performance of Historical Weapons

One day Workshop

Collaboration with Shri Chhatrapati Shivaji Maharaj Museum, Satara

Dated 12/08/2022

Second Session

Subject:-Historical Arms Exhibition

Arms Exhibition different types of guns in 17th century .

Hon.Principal Dr. R.V. Shejawal discuss with Mr.Arbune Sir about the historical arms in the

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

Exhibition

Visited the exhibition ,Students from various schools

College students watched the historical arms.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

इतिहास विभाग आणि श्री छत्रपती शिवाजी महाराज संग्राहलय
यांच्या सयुंक्त विध्यमाने एक दिवशीय कार्यशाळा
व्याख्यान व ऐतिहासिक शस्त्र प्रदर्शन
अहवाल २०२२-२३

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

इतिहास विभाग आणि श्री छत्रपती शिवाजी महाराज संग्राहलय
यांच्या सयुंक्त विध्यमाने एक दिवशीय कार्यशाळा
व्याख्यान व ऐतिहासिक शस्त्र प्रदर्शन
अहवाल २०२२-२३

आजादी का अमृतमहोत्सव निमित्त लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालयातील डॉ.अप्पासाहेब पवार इतिहास अभ्यास मंडळ व छत्रपती शिवाजी महाराज संग्राहलय सातारा, यांच्या सयुंक्त विध्यमाने एक दिवशीय "शस्त्र प्रदर्शन व व्याख्यान' दिनांक १२ ऑगष्ट ,२०२२ रोजी महाविध्यालयात आयोजित करण्यात आले.या कार्यक्रमाचे दोन सत्रात नियोजन करण्यात आले. त्यामध्ये प्रथम सत्र हा शस्त्र प्रदर्शनाचे महत्व काय आहे याची माहिती विध्यार्थ्यांना व समाजातील लोकांना व्हावी यासाठी मयूर अरबुने यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा.प्राचार्य डॉ. आर.व्ही.शेजवळ सर होते. प्रथम कार्यक्रमाचे उद्घाटन प्रतिमापूजन व दीपप्रज्वलन याने करण्यात आली. प्रास्ताविक डॉ.प्रतिभा चिकमठ यांनी केले. प्रमूख मान्यवरांचे स्वागत करून मा.प्राचार्य डॉ.आर.व्ही.शेजवळ यांनी कार्यक्रमाचे उद्घाटन झाले असे जाहीर केले.त्यानंतर कार्यक्रमाचे प्रमूख पाहुणे मा.मयूर अरबुने यांनी ऐतिहासिक शस्त्रांची माहिती देत विविध कालखंडात वापरली जाणारी शस्त्र त्यांचे महत्व सांगून शिवकालीन शस्त्रांचा आढावा घेतला.या कार्यक्रमाचे दुसरे मार्गदर्शक छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालयचे अभिरक्षक मा.प्रवीण शिंदे यांनी ऐतिहासिक शस्त्राची जपणूक कशी करावी व संग्रहालयाचे महत्व सांगितले.

दुसऱ्या सत्रात सकाळी १०.०० ते दुपारी ४.०० या वेळेत ऐतिहासिक शस्त्र प्रदर्शन सर्वासाठी खुले करण्यात आले. या शस्त्र प्रदर्शनाचे उद्घाटन मा. प्राचार्य डॉ.आर.व्ही शेजवळ यांच्या हस्ते फीत कापून व छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या प्रतिमेचे पूजन करून करण्यात आले. त्यानंतर मा.प्राचार्य यांनी शस्त्र प्रदर्शनाची पाहणी करून उपस्थित प्राध्यापक ,विध्यार्थी, नागरिक यांना मार्गदर्शन करून कार्यक्रमास शुभेच्छा दिल्या .त्यानंतर हे प्रदर्शन सर्वांना पाहण्यासाठी खुले करण्यात आले. हे शस्त्र प्रदर्शन पाहण्यासाठी महाविद्यालयातील विध्यार्थी , विविध शाळेतील विध्यार्थी , इतिहासाची आवड असणारे नागरिक यांनी भेट देऊन प्रदर्शन भरवून हे सर्वासाठी खुले केले त्यामुळे आनेक दुर्मिळ ऐतिहासिक शस्त्र पाहता आली व आपल्या घरात असणाऱ्या ऐतिहासिक वस्तूंचे जतन करणे का गरजेचे आहे हे समजले अशी बोलकी प्रतिक्रिया लोकांनी दिली.

हे ऐतिहासिक प्रदर्शन भरविण्यासाठी छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालयचे अभिरक्षक यांनी शासकीय सर्व सवलती मिळवून देत सहकार्य केले .त्याबद्दल महाविध्याल्याच्या वतीने मा.प्रवीण शिंदे व त्यांचे सर्व सहकारी यांचे मनापासून आभार व्यक्त करते.ऐतिहासिक शस्त्र बोलकी केली तरच त्याचे महत्व समजण्यास सोपे जाते ते कार्य ऐतिहासिक शस्त्र प्रदर्शनातील प्रत्येक शस्त्र कोणत्या काळातील आहे त्याचा वापर कोण ,कशासाठी करीत असत याची संपूर्ण माहिती मा.मयूर अरबुने यांनी अत्यंत शास्त्रशुद्ध पद्धतीने करून दिले .त्यांचेही मनापासून आभार. सर्वांचे मनापासून आभार.

शस्त्र प्रदर्शन भरवण्या पाठीमागील भूमिका - या ऐतिहासिक शस्त्र प्रदर्शनामुळे विध्यार्थी व नागरिकांना मध्ययुगीन ते मराठाकालीन युद्धतंत्र व शस्त्र यांची माहिती होण्यास मदत झाली.तसेच हा ऐतिहासिक वारसा वस्तुसंग्रहालय मधून व्यवस्थितपणे जपला जातो ,असे ऐतिहासिक शस्त्र , वस्तू नागरिकांच्या कडे असतील तर ते वस्तू संग्रहालयाकडे सुपूर्त केला तर ती ऐतहासिक वस्तू पुढील पिढीला पाहता येईल आणि पूर्वजांचा इतिहास जपला जाई

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara. SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

One Day Workshop

Collaboration with Shri Chhatrapati Shivaji Maharaj Museum, Satara

Dated 12/08/2022

Faculty attendants

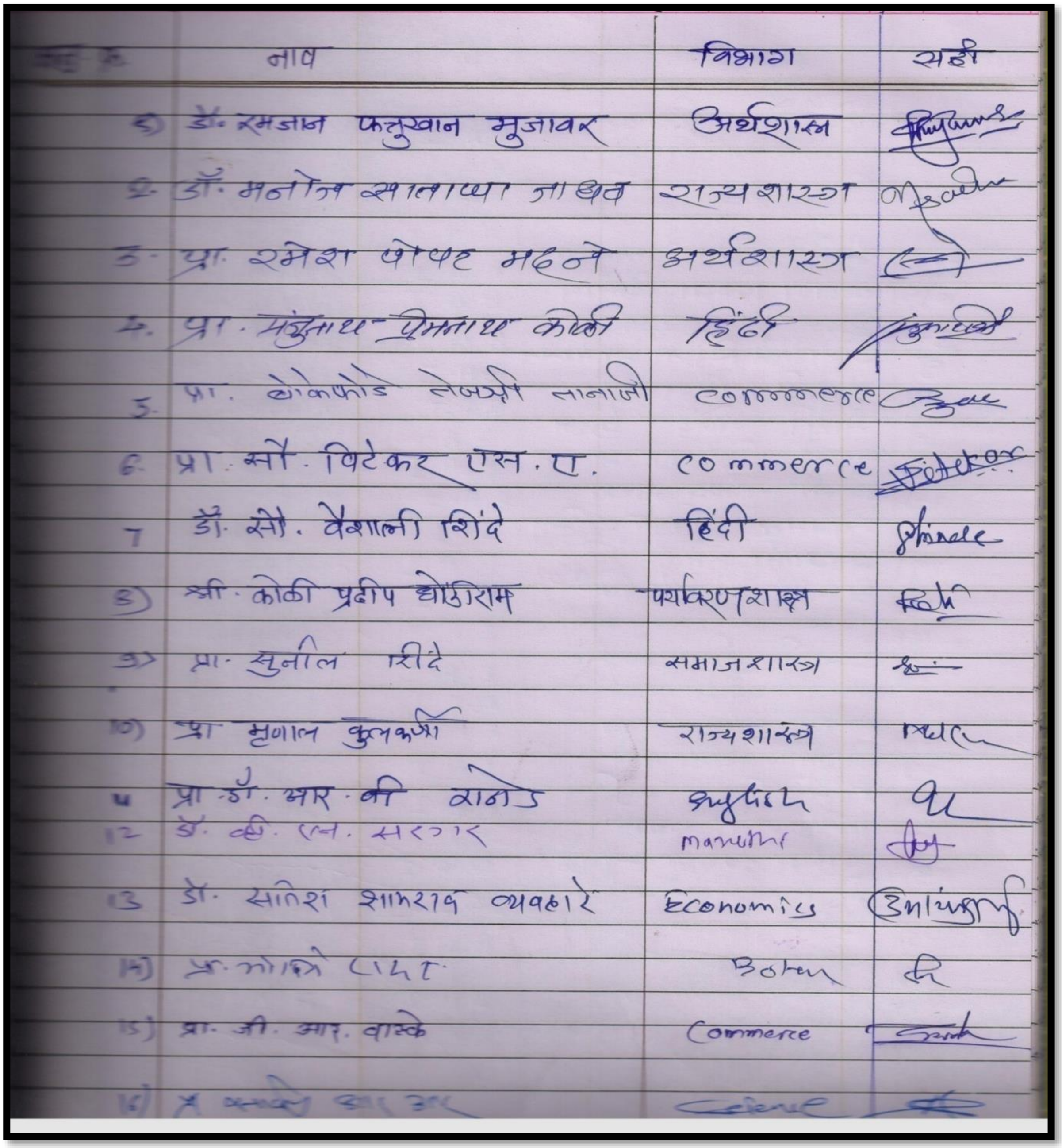

अनु क्र.	नाव	विभाग	सही
1)	डॉ. रमजान फत्तुखान मुजावर	अर्थशास्त्र	
2.	डॉ. मनोज साताप्पा जाधव	राज्यशास्त्र	
3.	प्रा. रमेश पोपट महने	अर्थशास्त्र	
4.	प्रा. मंजुनाथ प्रेमनाथ कोळी	हिंदी	
5.	प्रा. [illegible] तेजस्वी नानाजी	commerce	
6.	प्रा. सौ. पिटेकर एस. ए.	commerce	
7	डॉ. सौ. वैशाली शिंदे	हिंदी	
8)	श्री. कोळी प्रदीप [illegible]	पर्यावरणशास्त्र	
9)	प्रा. सुनील शिंदे	समाजशास्त्र	
10)	प्रा. मृणाल कुलकर्णी	राज्यशास्त्र	
11	प्रा. डॉ. आर. बी. [illegible]	English	
12	डॉ. बी. एन. सरकार	Marathi	
13	डॉ. सतीश शंकरराव व्यवहारे	Economics	
14)	प्रा. [illegible]	Botany	
15)	प्रा. जी. आर. वास्के	Commerce	
16)	[illegible]	[illegible]	

Student attendance

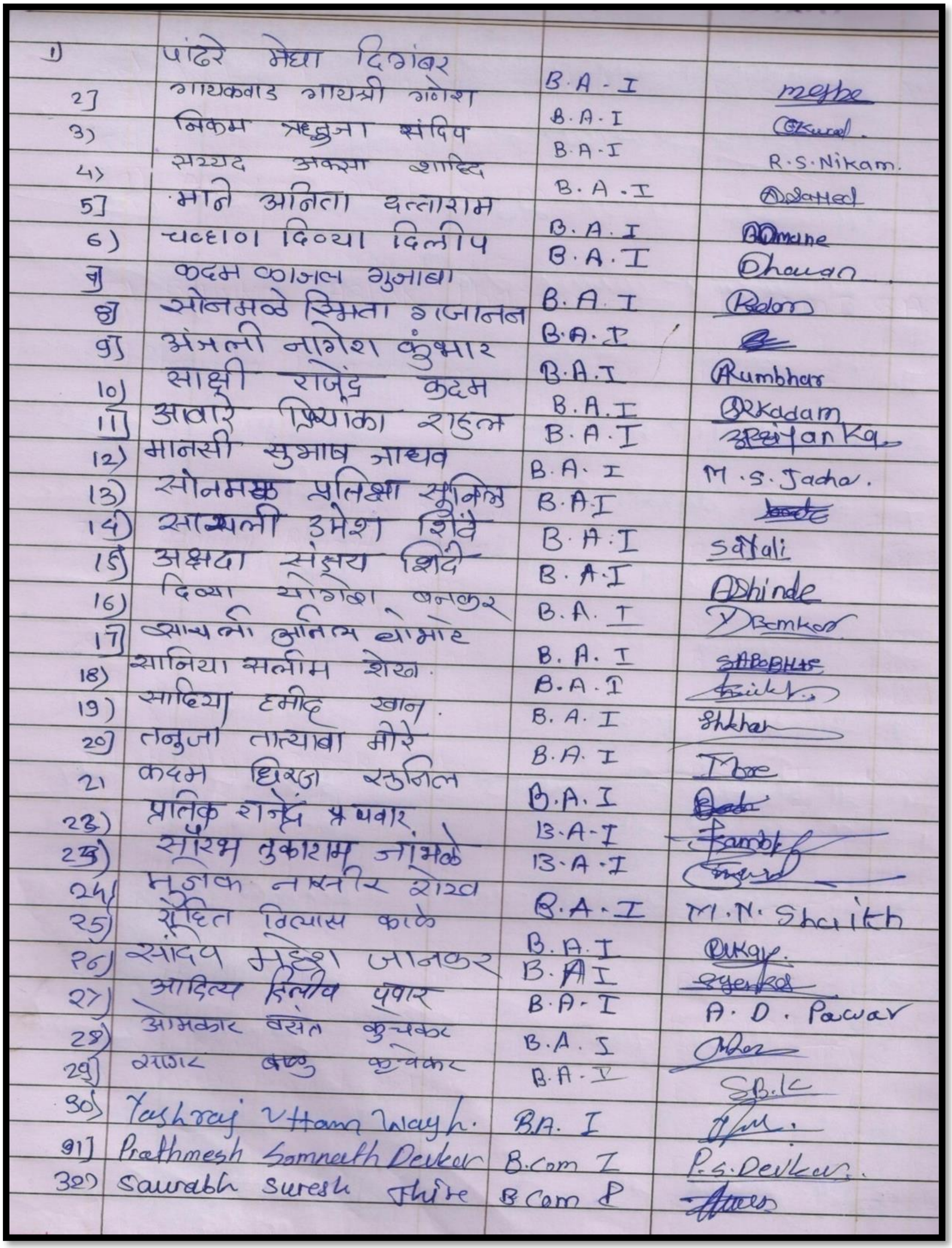

1)	पंढरे मेघा दिगंबर	B.A.I	megha
2)	गायकवाड गायत्री गणेश	B.A.I	Gkwad
3)	निकम प्रद्युम्ना संदिप	B.A.I	R.S.Nikam.
4)	सय्यद अक्सा शाहिद	B.A.I	Asahed
5)	माने अनिता दत्ताराम	B.A.I	A.mane
6)	चव्हाण दिव्या दिलीप	B.A.I	Chavan
7)	कदम काजल गुलाब	B.A.I	Kadam
8)	सोनमळे स्मिता गजानन	B.A.I	[illegible]
9)	अंमली नागेश कुंभार	B.A.I	Kumbhar
10)	साक्षी राजेंद्र कदम	B.A.I	S.Kadam
11)	आवारे प्रियांका राहुल	B.A.I	priyanka
12)	मानसी सुभाष जाधव	B.A.I	M.S.Jadhav.
13)	सोनमळे प्रतिक्षा सुनिल	B.A.I	[illegible]
14)	सायली उमेश शिंदे	B.A.I	Sayali
15)	अक्षदा संजय शिंदे	B.A.I	A.Shinde
16)	दिव्या योगेश बनकर	B.A.I	D.Bankar
17)	[illegible]	B.A.I	[illegible]
18)	सानिया सलीम शेख	B.A.I	[illegible]
19)	सादिया हमीद खान	B.A.I	Shkhan
20)	तनुजा तात्याबा मोरे	B.A.I	More
21	कदम धिरज सुनिल	B.A.I	[illegible]
23)	प्रतिक राजेंद्र पवार	B.A.I	[illegible]
23)	सौरभ तुकाराम जांभळे	B.A.I	[illegible]
24)	मुजक नसीर शेख	B.A.I	M.N.Shaikh
25)	सुदित विलास काळे	B.A.I	Dukale.
26)	संदिप महेश जानकर	B.A.I	[illegible]
27)	आदित्य दिलीप पवार	B.A.I	A.D.Pawar
28)	ओमकार वसंत कुचेकर	B.A.I	[illegible]
29)	[illegible] कुचेकर	B.A.I	[illegible]
30)	Yashraj Uttam Waygh.	B.A. I	[illegible]
31)	Prathmesh Somnath Devkar	B.Com I	P.S.Devkar.
32)	Saurabh Suresh Thite	B.Com I	[illegible]

अ. क्र.	नाव	वर्ग	स्वाक्षरी
33]	Haider Ali Nawab	B.A. I	[signature]
34]	प्रशांत शिंदे	12th B	P. Shinde
35)	Dnyaneshwar Bharat Shinde	12th com. B	D.B.Shinde
36]	shambharaj Ashok Barkade	12th B	[signature]
37)	Ayan salim mulani	12th B	A.S.m.
38]	Maaz Altaf Shaikh	12th B	MAS
39]	Mandar chandrakant waghamale	12th B	M.C.W
40)	Abhiman Dipak gaikwad	12th B	Abhiman
41)	Abhijit sandip shinde	12th B	A.Shinde
42)	Shekhar vijay nadas	B 12	S.V.Nadas
43)	Pakhare Sarika Dagadu	BA-I	Pakhare S.D
44)	Aafan Munwar Bhandari	B.Com	@B
45)	Asif Abdulhamid Shaikh	B.Com	[signature]
46)	Jafar Sikandar Inamdar	B.Com	[signature]
47)	Raj Ravan	B.Com	[signature]
48)	satyajit popalkar	B.Com	S.Popalkar
49)	Suraj Rajendra Sankpal	B.Com	S.R.Sankpal
50)	siddhesh krushnat Dhokale	B.Com	[signature]
51]	Nitiraj santosh Bhise	B.Com	[signature]
52)	Ganesh vijay Rasal	B.Com	G.Rasal
53)	Niranjan Rajendra kumbhar	B.Com	[signature]
54)	Sangram Uddhav Yadav	B.Com	[signature]
55)	Yadav Saurabh Laxman	B.Com	[signature]
56]	Rohit chandrakant Hingmire	B.Com	[signature]
57]	Pawar Ganesh Sanjay	B.Com	[signature]
58]	Yogesh Shivling charankar	B.Com I	Y.Charankar
59)	Yogesh pushpkant pawar	B.Com I	[signature]
60)	Omkar Janardan Kokane	B.Com I	[signature]
61)	Saurabh vijay Bobade		
62)	Prasad Krishnat Sawant		
63)	Sahil Krishna Gole		

66)	Anisha krushnadev Sapkal	B.Com I	Anisha
67)	Gouri Kiran Devkar	B. Com I	G.K.Devka
68)	Madhuri Subhash Devkare	B.Com I	M.S.Dev
69)	Akiya Akil khan.	B.Com I	A.A.Khan
70)	Sakshi Santosh Shinde.	B.Com I	[illegible]
71)	Sanika Narayan Sonawane	B. Com I	Sonawa
72)	Sanika Ashok Pharande.	B.COM I	S.A.Phar
73)	Pratiksha Tanaji Sawant	B.Com I	P.T.S.
74)	Shrutika Dnyaneshwar Salunkhe	B. Com. I	S.D.Salunk
75)	Prajakta Rajesh Panhalkar.	B.Com I	Prajakta
76)	Tanishka Ramdas salunkhe	B. Com I	[illegible]
77)	Neha Ramdas Pimpale	B.Com I	Pimpale N
78)	Amruta Gulab Pimpale	B.Com I	A.Pimpale
79)	Ashwini Bharat Sapkal	B.Com I	[illegible]
80)	Jyoti Vijay Pawar	B.Com I	J.V. Pawar
81)	Vaishnavi Balasaheb Sutar	B.Com I	V.Sutar
82)	Divya Sanjay Dhanavle	B.Com I	Dhanavle
83)	Nilam Anandrao shinde	B.Com I	N.A.Shinde
84)	Muskan parvez Shaikh	B.Com I	Shaikh.
85)	Kshitija Dipak Yadav.	B.Com I	K.D.Yada
86)	Gauri Sanjay Jadhav	B.Com I	G.S.Jadh
87)	Snehal Anil Jadhav.	B.Com I	S.A.Jadh
88)	Amruta Santosh Atale	B.Com I	Atale
89)	Rutuja Anil Dange	B.Com I	R.Dange
90)	Vedantika Uday Nigade	B.Com I	V.Nigade
91)	Sakshi Santosh Sapkal	B.Com I	S.S.Sapk
92)	Gayatri Vikas shende	B.Com I	G.V.shend
93)	Vaishnavi Ananda Mandhare	B.Com I	V.mandhar
94)	Anjali Amrut Bedekar	B.Com I	A.Bedekar
95)	mansi Vinod panaskar	B.Com I	m.v.pan
96)	Nita rajendra mahadik	B.Com I	N.R.Mahadi
97)	Sakshi karishmat shedge	B. Com I	[illegible]
98)	Nikita Namdev Atale	B.Com I	[illegible]

अ.क्र.	नाव	वर्ग	स्वाक्षरी
101	Aarti Pandurang Bansode.	B.A III	A.P. Bansode
102	Vaishali Bhima Balshankar	BA III	V.B. Balshankar
103	Kalyani vijay Waghamale	BA III	V. waghamale
104	Prajakta Kamaldas Shinde	BA III	P.K. Shinde.
105	Ghagre Tanuja Sanjay	B.A. III	T. Ghagre
106	Dhanashri Manilal shinde.	B.A III	D.m. Shinde.
107	Shreya shriram Nikam.	B.A. III	[illegible]
108	Ashish kumar khandare.	B.A. III	Ashish
109	pratik Jaysing shirtewale	B.A III	[illegible]
108	Dinesh Ramvilas Gupta	B.A - III	Dinesh
109	Rohan Pandurang mane	B.A III	[illegible]
110	Shejal shantaram pimpale	B.com III	S.S. Pimpale
111	Nikita Santosh More	B.com III	N.more
112	Arti Dnyandev Jadhav	B.com III	Jadhav
113	Vaishnavi Narayan Sapkal	B.com III	V.Sapkal
114	kadam Sakshi subhash	B.Com III	S.S. kadam.
115	Kashid Bhagyashri Nilesh	B.com III	B.N. Kashid
116	Sawant Pranjal Ashok	B.Com III	P.A. Sawant
117	Kumbhar Pranita Dnyaneshwar	B.com III	P.D. Kumbhar
118	Bhosale Neha Goraknath	B.Com III	N.G. Bhosale
119	Jathar Ankita Rajendra	B.com. III	A.R. Jathar
120	Mahadik Kalyani Rajesh	B.com III	K.R. Mahadik
121	Bagal Kalyani Rajendra	B.com III	K.R. Bagal
122	Pawar Jyoti Satish	B.Com III	J.S. Pawar
123	Pawar Aarti Satish	B.Com III	A.S. Pawar.
124	More Aditi Vinayak	B.Com III	Aditi.
125	Jadhav Neha Sanjay	B.com III	Neha
126	Magar Shubhangi Uttam	B.com III	S.MAGAR.
127	Pawar Neha Anil	B.com III	N.Pawar.
128	Phalake [illegible] Vikas	B.Com III	[illegible]

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department Of History

Extension Activity – Visit to Excavation Sight

Notice Date :-11/06/2022

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.6

Department Of History

Extension Activity – Visit to Excavation Sight

Notice Date :-11/06/2022

महाविद्यालयातील इतिहास विभागातील विध्यार्थ्यांना कळविण्यात येते की सातारा शहराच्या उपनगर भागात तामजाई नगर येथे , छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय व पुरातत्व खाते यांच्या मार्फत उत्खनन केल जात आहे. बी.ए भाग तीन मधील, प्राचीन भारताचा इतिहास अभ्यासक्रमातील उत्खनन शास्त्र या घटकाची माहिती मिळविण्यासाठी तामजाई नगर, सातारा येथे प्रत्यक्ष उत्खनन साईटला भेट द्यावयाची आहे. उत्खनन साईटला भेट दिल्याने विध्यार्थ्यांना उत्खनन कसे केले जाते तसेच या उत्खननातून दुर्मीळ ऐतिहासिक वस्तूंचा शोध कसा घेतला जातो ,त्याचा कालखंड कसा ठरविला जातो तसेच यासाठी कोणते यंत्र सामग्री वापरली जाते इ .ची प्रत्यक्ष माहिती व उत्खननाचा अनुभव घेता येणार आहे.तरी विभागातील विध्यार्थ्यानी दि.११/०६/२०२२रोजी सकाळी ८.४५ वाजता इतिहास विभागात उपस्थित रहावे. तेथून आपण तामजाई नगर येथे जाणार आहोत.विध्यार्थ्यानी आपले आयकार्ड सोबत घ्यावेत.तरी इच्छुक विध्यार्थ्यानी वेळेत उपस्थित राहावे.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara. SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

7. Visit the excavation site

Extension Activity – Visit to Excavation Sight

Report

Extension Activity – Visit to Excavation Site

Date- 11/06/2022 Place – Tamjayi Nagar, Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Extension Activity – Visit to Excavation Sight

Report

Extension Activity – Visit to Excavation Sight

Date- 11/06/2022

Place – Tamjayi Nagar, Satara.

सातारा जिल्हयाला फार मोठी ऐतिहासिक परंपरा लाभली आहे.कृष्णा,कोयना ,वेण्णा नदीच्या खोऱ्यात प्राचीन कालीन अवशेष आढळून आले आहेत.मात्र या जिल्ह्यात शास्त्रीयदृष्ट्या उतखनन व अभ्यास झालेला नाही. शिलहार वंशातील दुसरा भोज (इ.स. ११७५ ते १२१५) याने सातारा जिल्हयात दहाबारा किल्ले बांधले आहेत त्यापैकी सातारा किल्ला एक होय. अंजिक्यतारा हा किल्ला यावर यादव घरण्याची , त्यानंतर बहामनी , अदिलशाही, मोगल, मराठे याची सत्ता होती. छत्रपती शिवाजी महाराज व छत्रपती संभाजी महाराजांच्या मृत्यूनंतर राजाराम महाराज यांनी सातारा ही मराठ्यांची राजधानी बनवली. छत्रपती संभाजी पुत्र शाहूमहाराज यांनी सातारा किल्ल्यावर राज्याभिषेक करून घेतला व त्यांच्याच काळात मराठ्यांनी अटकेपार झेंडा रोवला. त्यानंतर छत्रपती प्रतापसिंह यांनी सातारा हे नियोजनबद्द शहर वसविले.असा मोठा ऐतिहासिक वारसा लाभलेल्या या शहराचे ऐतिहासिक दृष्टीने अभ्यास होणे आवश्यक आहे. यासाठी प्रथम डेक्कन कॉलेज, पुणे येथील पुरातत्व विभागाने वेण्णा नदीच्या काठावर २०१७ -१८ मध्ये सातारा पुणे या महामार्गा पासून आत चार कि.मी.अंतरावर लिंब या गावात उत्खनन करून प्राचीन संस्कृतीचे काही अवशेष शोधण्याचा प्रयत्न केला होता.

जून २०२२ मध्ये सातारा शहराचे एक उपनगर असणारे तामजाई नगर येथे इतिहासकालीन नाणी सापडली.सदर नाणी ज्या ठिकाणी सापडली त्या ठिकाणी मातीचे ढिगारे दुसरीकडून आणून टाकलेले होते. (प्राचीन वाडा पाडलेल्या अवशेष व मातीचे ढिगारे) या मातीत काही नाणी व इतर वस्तू सापडण्याची शक्यता गृहीत धरून पुरातत्व विभागाचे संचालक तेजस गर्गे यांच्या मार्गदर्शनाखाली छत्रपती शिवाजी संग्रहालय व लाल बहादूर शास्त्री महाविध्याल्याचे इतिहास विभागाचे विध्यार्थी व प्राध्यापक यांनी शोधमोहीम हाती घेतली. या मध्ये फारसे काही हाती लागले नाही तरी खापरी भांड्याचे अवशेष , भाजके मणी, फुटकी कवडी, असे वस्तू सापडले.सातारा व आसपासच्या परिसरात असे अनेक अवशेष सापडत असतात. त्यामुळे इतिहासाच्या अभ्यासकांना एक वेगळे दालन अभ्यासासाठी खुणावत आहे.

निष्कर्ष – या उत्खननातून इतिहासाच्या विध्यार्थ्यांना उत्खनन म्हणजे काय ? उत्खनन कसे करावयाचे असते, त्यासठी तज्ञ मंडळी कसे शोध घेतात , त्यासाठी लागणारे अवजारे , यंत्र सामग्री याची माहिती घेता आली. आणि प्रत्यक्ष उत्खनन कसे करतात याचा अभ्यास करता आला.या उत्खानांतून १४ व्या शतकातील खापरी वस्तू मिळाल्याने त्याकालीन संस्कृती , इतिहास उजेडात आणता येणार आहे.

समारोप- या उत्खनन भागास भेट देण्यासठी आमच्या महाविध्यालयाचे प्राचार्य डॉ.आर.व्ही. शेजवळ यांनी प्रेरणा दिली व त्या ठिकाणास भेट देण्यास परवानगी दिली त्याबद्दल इतिहास विभागाच्या वतीने मा.प्राचार्य यांचे आभार व्यक्त करते. या उत्खनन परिसरात भेट देण्यास व उत्खनन कसे करतात हे पाहण्याची परवानगी पुरातत्व विभागाने इतिहास विभागास दिली, छत्रपती शिवाजी वस्तुसंग्रहालय अभिरक्षक प्रवीण शिंदे, जीज्ञासा मंचचे निलेश पंडित यांचे सहकार्य व मार्गदर्शन मिळाले त्याबद्दल त्यांचेही आभार व्यक्त करते. या मोहिमेत इतिहास विभागातील १८ विध्यार्थी व इतिहास विभाग प्रमूख डॉ. प्रतिभा चिकमठ सहभागी झाले होते.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Extension Activity – Visit to Excavation Sight

Place – Tamjayi Nagar, Satara.   Date :- 11/06/2022

Experts observed the excavation site

Students trying to find out rare items.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

Students participating in the actual excavation process

Mr. Pravin Shinde and Nilesh Pandit explaned about excavation site to students

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Extension Activity – Visit to Excavation Sight

Students attendants List

Excavation Visit.   Date: – 11/6/202[illegible]

Attendance Sheet

Sr.NO.	Name of Students	Sing.
1)	नवघणे प्रतिक्षा खंडेराव	[illegible]
2)	सावंत निकिता अशोक	नि. सावंत.
3)	चव्हाण रोशनी जनार्दन	R. Chawan
4)	चव्हाण स्वप्निल दिनकर	स्वप्निल. चव्हाण
5)	कोकरे कल्याणी रामचंद्र	[illegible]
6)	किरण राजु माने.	किरण. माने
7)	अमृता लक्ष्मण कोटकर	A kothakar
8)	सुवर्णा तुकाराम कोकरे	[illegible]
9)	दिपक बाबासो माने.	D.B.mane
10)	ललिता रामचंद्र गावडे.	[illegible]
11)	भोसले स्नेहल दिलीप	S.Bosale
12)	माने काजल लक्ष्मण	S. S. kadam
13)	साक्षी संतोष कदम	S.S. kadam
14)	नमिरा मुसर्रत शेख	Nms
15)	ऋतिका दिलीप गायकवाड	R.R.G
16)	दिनेश कृष्णात कदम	D.K. Kadam
17)	सुमेधा मुकुंद कोळेकर.	SMK
18)	कोकडे अनिकेत किसन	A.K.K

Teacher

H.O.D.
Head
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

8. Celebration of World Museum Day

Dr.Appasaheb Pawar History Association .

World Museum Day Date- 18/05/2022

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS , SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

Dr.Appasaheb Pawar History Association .

जागतिक संग्रहालय दिन दिनांक :- १८ मे, २०२२.

NOTICE

इतिहास विभागातील सर्व विध्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की १८ मे हा जागतिक संग्राहलय दिन जगभर साजरा केला जातो.जागतिक संग्राहलय दिन हा १६ मे ते २० मे ,२०२२पर्यंत जागतिक संग्राहलय दिन सप्ताह साजरा केला जाणार आहे. दिनाक १७ मे , २०२२ रोजी छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहल्याने आयोजित प्रदर्शनाचे उदघाटन मा.प्राचार्य डॉ. आर.व्ही. शेजवळ यांच्या हस्ते उदघाटन झाले. त्यानिमित्ताने गुरुवार दिनाक १९ मे ,२०२२ रोजी सातारा येथील छत्रपती शिवाजी महाराज संग्राहलय येथे भेट देऊन संग्रहालयाची माहिती घेतली जाणार आहे तरी सर्व विध्यार्थ्यांनी सकाळी ९.३० वाजता उपस्थित राहावे.

Dr.Pratibha Chikmath.
H.O.D.
Department of History.

P.C. Chikmath
H.O.D.
Department of History
L.B.S. College, Satara

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS , SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

जागतिक संग्रहालय दिन श्री.छत्रपती शिवाजीमहाराज वस्तुसंग्रहालय अभ्यास सहल दिनांक :- १८ मे, २०२

अहवाल

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS , SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

Dr.Appasaheb Pawar History Association .

जागतिक संग्रहालय दिन **दिनांक :- १८ मे, २०२२**

श्री.छत्रपती शिवाजीमहाराज वस्तुसंग्रहालय अभ्यास सहल

अहवाल

उद्देश – ऐतहासिक वस्तुसंग्रहालय याची ओळख व्हावी व जनजागृती करणे'
स्थानिक संकृतीचे जतन व संवर्धन करणे.

लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालय,इतिहास विभाग व छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय यांच्या सयुंक्त विध्यमाने १८ मे हा जागतिक संग्रहालय दिन व सप्ताह साजरा करण्यासाठी विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. कोणतेही शहर किंवा ठिकाण जाणून घेऊ इच्छित असल्यास त्याच्या मुळाशी प्रथम पोहचणे आवश्यक असते. आजकाल त्या शहराच्या किवा ठिकाणाच्या मुळाशी पोहचण्याचा कोणी फारसा प्रयत्न करत असतना दिसत नाही कारण त्यांच्याकडे तेवढा वेळ नसतो. तसेच काहीजण प्रथम त्या ठिकाणचा अभ्यास करून जातात परंतु त्यातून संपूर्ण माहिती मिळू शकत नाही.त्यासाठी त्या शहरातील संग्रहालयास भेट देणे हा एक चांगला पर्याय असू शकतो.आपल्या शहरातील ऐतिहासिक वास्तू, वस्तू, जपण्यासाठी व लोकांना इतिहासा बद्दल माहिती देण्यासाठी संग्रहालय चांगले काम करतात.त्याच महत्व जाणून दरवर्षी १८ मे जागतिक वस्तूसंग्रहालय दिन म्हणून साजरा केला जातो.

आतरराष्ट्रीय संग्रहालय दिनाचे महत्व:-

International Museum Day जगभरात साजरा करण्याची कल्पना प्रथम International Council of Museum द्वारे मांडली गेली.आणि इ.स.१९७७ पासून १८ मे हा दिवस जागतिक संग्रहालय दिन म्हणून साजरा करण्यास सुरुवात **झाली.जगभरात आनेक प्रकारची संग्रहालय निर्माण झाली आहेत.पर्यटकांनी या संग्रहालयास आवश्य भेट द्यावी व आपला गतवैभव, इतिहास ,संस्कृती जाणून घ्यावी यासाठी प्रयत्न करीत असतात.** International Museum Day **ची प्रत्येक वर्षी ऐतिहासिक वास्तूंचे जतन व संवर्धन करण्यासाठी एक थीम ठरवली जाते.त्या थीमवर आधारित जगभर उपक्रम राबविले जातात त्यामध्ये लोकसहभाग महत्वाचा असतो.**

International Museum Day Theme (2021)

आंतरराष्ट्रीय संग्रहालय दिन साजरा करण्यासाठी International Council of Museum द्वारे एक थीम ठेवली जाते. २०२१ या वर्षाची थीम आहे, **"संग्रहालयाचे भविष्य - पुनर्रचना आणि संवर्धन."ही थीम लक्षात घेऊन देशभरात विविध उपाययोजना या संग्रहालया कडून केले जाते. ज्यातून लोकसहभाग वाढेल व आपला इतिहासाचा अमूल्य ठेवा जपला जाईल आणि पुढील पिढीपर्यंत तो पोहचेल.**

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

भारताचे पहिले संग्रहालय :-

भारतातील पहिले संग्रहालय इ.स.1884 मध्ये एशियाटिक सोसाइटी ऑफ बंगाल द्वारा स्थापित भारतीय संग्रहालय सर्वात पहिलं व केवळ भारतीय उपखंडातच नव्हे तर जगातील आशिया पॅसिफिक प्रदेशातील सर्वात मोठे बहुउद्देशीय संग्रहालय आहे. यानंतर भारतात अनेक संग्रहालयची निर्मिती झाली.त्यापैकी सातारा जिल्हयातील छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय होय.

छत्रपती शिवाजी महाराज संग्रहालय सातारा.

सातारा हे शहर प्राचीन ऐतिहासिक वारसा लाभलेले शहर म्हणून ओळखले जाते तसेच ही क्रांतीकारकांची भूमी म्हणूनही प्रशिध्द आहे. छत्रपती शाहू महाराज यांच्या पासून सातारा ही मराठ्यांची राजधानी म्हणून ओळखली जाऊ लागली.तेव्हापासून छत्रपतींचे वंशज या शहरात राहतात. त्यामुळे या शहरात आनेक ऐतिहासिक वारसास्थळे व दस्तऐवज उपलब्ध आहेत याचीच माहिती पर्यटकांना,इतिहासप्रेमी यांना व्हावी यासाठी इ.स.१९६६ साली सातारा शहरात वस्तूसंग्रहालय उभे करण्याचे ठरले व १९७० साली त्याचे काम पूर्ण झाले.या संग्रहालयाचे उदघाटन श्रीमत छत्रपती सुमित्रीराजे भोसले व तत्कालीन गृहमंत्री यशवंतराव चव्हाण यांच्या हस्ते संपन्न झाले.

संग्रहालयाची रचना अशा प्रकारें करणेत आली आहे कि यामधून १७ व्या व १८ व्या शतकातील संस्कृतीचे दर्शन घडते.हे संग्रहालय विशेषतः पुढील दोन विभागामध्ये विभागलेले आहे,प्रदर्शित वस्तु आणि मराठा कला दालन.येथील प्रदर्शित वस्तु प्रामुख्याने पुढील चार भागांमध्ये दिसतात.,

१.शस्त्र विभाग ,२.कोरीव काम विभाग ,३.चित्रकला दालन आणि ४.वस्त्र दालन.

शस्त्र विभागात स्वराज्याचे तख्त (गादी), १४ व्या शतकातील तलवारी ते १७ व्या शतकापर्यंतचे विविध प्रकारचे शस्त्रास्त्रे यांची मांडणी केली आहे. यामध्ये भाले, ढाल, अंकुश, कट्यार,जांबिया, शिरस्त्राण ,वाघनखे, जिरेटोप, खंजिरे याशिवाय विविध प्रकारचे बंदुका,तोफ गोळे, चिलखते, बिचवे , उष्टरनळा म्हणजे दारू ठासण्यासाठी व वात पेठविण्यासाठी १० ते १४ फुट लांबीचे हे शस्त्र आहे. इ.

कोरीवकाम विभागात मराठा कालीन कोरीवकाम यांची मांडणी केली आहे.चित्रकला दालनातून मराठा कालीन अप्रतिम असे चित्रे ठेवलेली आहेत.वस्त्र दालनात राजघराण्यातील स्त्रियांच्या साड्या , पुरुषांचे अंगरखे ,सदरे ,उपरणे इ.याशिवाय या संग्रहालयात विविध प्रकारची नाणी ही पाहायला मिळतात .यामध्ये इ.स. १६ वे शतक ते १८ व्या शतकातील शिवराई नाणी, अकबरकालीन नाणी,बहामनी ,सुलतान ,निजामशाही ,नाणी यांचा संग्रह आहे.

बहिस्थ विभाग ;- हा विभाग संग्रहालयाच्या बाहेरील बाजूस असून येथे विविध शिल्पे ,शिलालेख, नळदुर्ग किल्ल्यातून आणलेले दोन तोफा,तसेच अनेक विरगळ व देवतांच्या मूर्ती पाहायला मिळतात. सध्या भव्य असे नवीन संग्रहालय उभारलेले असून तेथे स्थलांतर केल्या नंतर याचे ऐतिहासिक महत्व नागरिकांना समजेल.

या संग्रहालया मुळे सातारचा समृद्ध इतिहास समजण्यास मदत होते. पुढील पिढीसाठी इतिहास जपता येते .

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara. SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS , SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

Dr.Appasaheb Pawar History Association .

श्री.छत्रपती शिवाजीमहाराज वस्तुसंग्रहालय अभ्यास सहल

World Museum Day **Date :- May 18, 2022.**

In the Museum with Mr. Pravin Shinde

Students observed the weapons

In front of the Museum

Pravin Shinde gave information about Museum

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara * SATARA

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS , SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

Dr.Appasaheb Pawar History Association .

World Museum Day Date :- May 18, 2022

Student list

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS , SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

Dr.Appasaheb Pawar History Association .

जागतिक संग्रहालय दिन दिनांक :- १८ मे, २०२२.

१८ मे जागतिक संग्राहलय दिन सप्ताह निमित्त, छत्रपती शिवाजी वस्तूसंग्राहलय सातारा येथे गुरुवार दिनांक १९/ ५/ २०२२ रोजी सकाळी १० वाजता भेट देऊन वस्तुसंग्रहालयाची माहिती जाणून घेणे व त्यावर प्रत्येक विध्यार्थ्यांने अहवाल इतिहास विभागात सादर करवा.

उपस्थित राहणारे विध्यार्थी यादी पुढीलप्रमाणे

Sr.no.	Students Name	Class	Mob.No.	Sign
1	Miss Sawant Prajkta Sunil	BA.III	7058536639	Sawant
2	Miss Sawant Nikita Ashok	B.A.III	9767949629	Sawant
3	Miss Tawar Shruti Santosh	B.A.III	8412969771	TShruti
4	Miss Nawaghane Pratiksha Khanderao	BA.III	9552050484	[illegible]
5	Miss Kokare Suvarna Tukaram	B.A.III	8317264194	SKokare
6	Shri Mane Kiran Raju	B.A.III	8080627568	Mane
7	Miss Bobate Vaishnvi Dashratha	BA.III	7841099581	Jalisha.
8	Miss Jamadar Alisha Allabakash	B.A.III	9309850507	SChavan
9	Chavan Shubham Kisan	B.A.III	9921092573	[illegible]
10	Salvi Swapnil Prakash	B.A.III	9588461600	SSP
11	Bhosale Sahil Dilip	B.A.III	9673309559	[illegible]
12	Kakade Aniket Kisan	B.A.III	7796574789	AKakade
13	GuPta Dinesh Ramvilas	B.A.III	9021834932	Dinesh
14	mane Rohan Pandurang	B.A.II	9518588955	[illegible]
15	khandare Ashish kumar	B.A.II	9172590681	Ashish

16	Shirtawale Pratik Jaysing	BA-II	9657777084	[illegible]
17	Shinde Prajakta Kamaldas	BA-II	7756810155	P.K.Shinde.
18	Shinde Dhanashri Manilal	BA-II	9112854360	D.m.Shinde.
19	Ghagre Tanuja Sanjay	B.A-II	9503640663	[illegible]
20	Balshankar Vaishali Bhima	B.A.II	9175607948	V.B. Balshankar
21	Wagthamule Kalyani Vijay	B.A.II	7498806141	K.V. wagthamule
22	Bansode Aarti Pandurang	B.A.II	8208323429	Bansode
23	Yadav Aditya Ashok	B.SC III	8698215157	[illegible]
24	Kemse Aditya Kishor	BSc III	7387877824	[illegible]
25	Tangade Ashok Sunil	BSc III	7350214104	[illegible]
26	Thake Saurabh dattatray	BSc III	9527418532	[illegible]
27	Shinde Rohan Rajiv	B.Sc III	9730890710	R.Shinde
28	mane prasad Santosh	BSc III	7972995504	P.mane.
29	Tushar Avinash Kamble	BSc III	9359543637	[illegible]
30	Nilesh Mahesh Purandare	BSc III	7038792539	[illegible]

Dr Pratibha Chikmath
P.C. Chikmath
H.O.D.
H.O.D.
Department of History
L.B.S. College, Satara.
Dept. of History

9. "Bhatakanti Fort – Safeguarding Historical Heritage Site"

State Level Essay Competition organized by Department of History

सूचना

दि. ०२/०७/२०२१

महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांना कळविण्यात येते की इतिहास विभाग आयोजित "भटकती किल्ल्यांची - जपणूक ऐतिहासिक वारसा स्थळांची" ६ जून शिवराज्याभिषेक दिनाच्या निमित्ताने आयोजित राज्यस्तरीय ऑनलाईन निबंध लेखन स्पर्धेचा बक्षीस वितरण समारंभ दि.५/७/२०२१ रोजी सकाळी १०.३० वाजता संपन्न होणार आहे. सदर कार्यक्रमास प्रमुख मार्गदर्शक म्हणून मा.श्री दीपक प्रभावळकर आवृत्ती प्रमुख दै.तरून भारत,सातारा व अध्यक्षस्थानी मा. प्राचार्य डॉ. आर.व्ही.शेजवळ साहेब उपस्थित रहाणार आहेत. तरी सर्व विध्यार्थ्यांनी खाली दिलेल्या झूम लिंक द्वारे कार्यक्रमात सहभागी व्हावे.

zoom https://us02web.zoom.us/j/89377726105?pwd=a0Z5d21kUENwc0dIUU1sNnBoZ1V3Zz09
Meeting ID: 893 7772 6105 Passcode: bapuji

Online Essay Link:-

https://drive.google.com/drive/folders/1YUFNduBCyjN5BqPmGASqmpDDOAH3qZK3PJcw3_zdMdX4eI-nZHbExCXse_PbmrbtqduDzD44

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

आजादी का अमृतमहोत्सव वर्ष -२०२१-२२

अहवाल

विषय - भटकंती किल्ल्याची -जपणूक वारसा स्थळाची. राज्यस्तरीय निबंध स्पर्धा, विजेत्या स्पर्धकाचे अभिनंदन व बक्षीस वितरण .

प्रमूख पाहुणे - मा. दीपक प्रभावळकर, दैनिक तरुण भारत , आवृत्ती संपादक ,सातारा.

दिनांक - सोमवार , ५ जुलै , २०२१.

वेळ - सकाळी १०.३० , ऑनलाईन मोड

लाल बहादूर शास्त्री महाविध्यालय सातारा, इतिहास विभाग व आय.क्यू.एसी.सी. विभाग यांच्या संयुक्त विध्यमाने, भटकंती किल्ल्याची -जपणूक वारसा स्थळाची. राज्यस्तरीय निबंध स्पर्धा, ६ जून शिवस्वराज्य दिन अंतर्गत राज्यस्तरीय निबंध स्पर्धा आयोजित करण्यात आले होते. या स्पर्धेसाठी छत्रपती शिवरायांनी निर्माण केलेले किल्ले, हा ऐतिहासिक वारसा जपण्यासाठी समाजातील सर्व घटकांनी योगदान देणे गरजेचे आहे. हा ऐतिहासिक वारसा जपला तर आपण पुढच्या पिढीला इतिहासाचा अमूल्य ठेवा देऊ शकू .त्यासाठी या ऐतिहासिक किल्ल्यांची जपणूक व संवर्धन होणे गरजेचे आहे. ही थीम घेऊन शिवस्वराज्य दिनाच्या अनुषंगाने समाजातील सर्व घटकांसाठी ऑनलाईन निबंध स्पर्धा आयोजित केली.

या स्पर्धेमध्ये समाजातील इतिहासप्रेमी, शिक्षक,विध्यार्थी,गृहिणी,सेवानिवृत्त व्यक्ती, ट्रेकर्स, पत्रकार अश्या विविध क्षेत्रातील राज्यभरातील एकूण ९० लोकांनी सहभाग नोंदवला. आल्येल्या निबंधाचे तीन तज्ञ मार्गदर्शक याच्या कडून तपासून घेतले व त्यातून तीन स्पर्धकांचे सर्व नियमांचे पालन करून निबंध साजर केलेल्या नाव घोषित केले. या स्पर्धेत विजेत्या स्पर्धकांना रु. अनुक्रमे ५००/-, ४००/-, ३००/- रुपये व प्रमाणपत्र देण्यात आले. विजेत्या स्पर्धकाचे अभिनंदन व बक्षीस वितरण कार्यक्रम दि. ५ जुलै, २०२१ रोजी घेण्यात आले. त्यासाठी प्रमूख पाहुणे म्हणून दीपक प्रभावळकर , तरुण भारतचे आवृत्ती प्रमूख यांना आमंत्रित केले होते. प्रभावळकर यांनी ऐतिहासिक गडकोट किल्ल्यांचे संवर्धन करणे कसे गरजेचे आहे हे सांगून या गट कोट किल्ले संवर्धन लेखन स्पर्धेत सहभागी झालेल्या सर्व स्पर्धकांचे अभिनंदन करून प्रथम तीन क्रमाक आलेल्या विध्यार्थ्यांना शुभेच्छा देऊन कौतुक करण्यात आले.

बक्षीसपात्र विध्यार्थी यादी पुढीलप्रमाणे

1) प्रथम क्रमांक :-

सौ.स्वाती कुलकर्णी , इचलकरंजी या गृहिणीने पटकविले -

विषय -सिंधुदुर्ग एक सागरी किल्ला त्याचे संवर्धन हा होता.

2) द्वितीय क्रमांक :- विभागून

कु. साक्षी कदम लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज ,सातारा

विषय :- कल्याणगड.

कु.अक्षदा चोरगे ,कला वाणिज्य महा विध्याली,सातारा.

विषय - महाराजांच्या पदस्पर्शाने पावन झालेल्या प्रत्येक चिरा संवर्धन करण्याचा.

3) तृतीय क्रमांक -

श्री अक्षय काळभोर -कोल्हापूर ,

विषय - वनाचा राजा वन दुर्ग - वासोटा

सर्व स्पर्धकांना रोख रक्कम व प्रमाणपत्र पोस्टाने पाठविण्यात आले.

या कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थानी श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेचे सहसचिव, प्रशासन विभाग, कोल्हापूर, मा. प्राचार्य डॉ.आर. व्ही. शेजवळ साहेब होते. सदर कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक इतिहास विभाग प्रमूख डॉ.प्रतिभा चिकमठ यांनी केले. आभार शिवाजी विद्यापीठ इतिहास अभ्यास मंडळ सदस्य डॉ.दीपक जाधव यांनी मानले. सदर कार्यक्रम कोरोना साथ रोगामुळे ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यात आले.या ऑनलाईन कार्यक्रमास सर्व स्पर्धक , विजेते, विध्यार्थी,प्राध्यपक , इतिहासप्रेमी उपस्थित होते.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

State Level Essay Competition organized by Department of History

abc

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार "- शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूरचे

लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज
ऑफ आर्टस्, सायन्स ॲण्ड कॉमर्स, सातारा

स्थापना : जून १९६७

१७, मल्हार पेठ, सातारा - ४१५००१ (महाराष्ट्र) फोन : ०२१६२/२३७९८६, फॅक्स :२३८०५०
email - lbs_satara@yahoo.in ■ www.lbscollegesatara.edu.in

शिवाजी विद्यापीठ संलग्न ■ H.S.C. Board No. 21.10.005 ■ ज्युनियर कॉलेज इंडेक्स रजि. नं. SC/1077/31029/XIIHSC/Dt. 4th May 1977
■ Professional Tax R.C.No.27245111910P

■ संस्थापक : शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे
■ अध्यक्ष : मा.ना.चंद्रकांत(दादा) पाटील
महसूल व सार्वजनिक बांधकाम मंत्री, महाराष्ट्र राज्य

NAAC Reaccredited - Grade 'A' CGPA (3.15)

■ कार्याध्यक्ष : मा. प्राचार्य अभयकुमार साळुंखे
■ सेक्रेटरी : मा. प्राचार्या सौ. शुभांगी एम. गावडे
■ प्राचार्य : डॉ. राजेंद्र व्ही. शेजवळ

संदर्भ क्र. एलबीएससी /

दिनांक 5/7/2021.

अभिनंदन

सौ. स्वाती कुलकर्णी, इचलकरंजी यांनी "शिवराज्यभिषेक दिनानिमित्त" कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर महाविद्यालयातील इतिहास विभाग व IQAC विभाग यांच्या वतीने आयोजित केलेल्या ऑनलाईन लेखन स्पर्धेमध्ये **"भटकंती किल्ल्याची जपवणूक ऐतिहासिक वारसा स्थळांची"** या विषयावर **प्रथम क्रमांक** प्राप्त करुन यश मिळाविल्या बद्दल आपले महाविद्यालयाच्या वतीने हार्दीक अभिनंदन व भावी वाटचालीसाठी शुभेच्छा...!

(डॉ.प्रतिभा चिकमठ)
इतिहास विभागप्रमुख

(प्रा.निनाद कदम)
IQAC विभागप्रमुख

(डॉ. आर. व्ही. शेजवळ)
प्राचार्य,
लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज ऑफ आर्टस्, सायन्स अँड कॉमर्स, सातारा

abc

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार" - शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूरचे

लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज

ऑफ आर्टस्, सायन्स अ‍ॅण्ड कॉमर्स, सातारा

स्थापना : जून १९६७

१७, मल्हार पेठ, सातारा - ४१५००१ (महाराष्ट्र) फोन : ०२१६२/२३७९८६, फॅक्स :२३८०५०

email - lbs_satara@yahoo.in ■ www.lbscollegesatara.edu.in

शिवाजी विद्यापीठ संलग्न ■ H.S.C. Board No. 21.10.005 ■ ज्युनियर कॉलेज इंडेक्स रजि. नं. SC/1077/31029/XIIHSC/Dt. 4th May 1977

■ Professional Tax R.C.No.27245111910P

■ संस्थापक : शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

■ अध्यक्ष : मा.ना.चंद्रकांत(दादा) पाटील
महसूल व सार्वजनिक बांधकाम मंत्री, महाराष्ट्र राज्य

NAAC Reaccredited - Grade 'A' CGPA (3.15)

■ कार्याध्यक्ष : मा. प्राचार्य अभयकुमार साळुंखे

■ सेक्रेटरी : मा. प्राचार्या सौ. शुभांगी एम. गावडे

■ प्राचार्य : डॉ. राजेंद्र व्ही. शेजवळ

संदर्भ क्र. एलबीएससी /

दिनांक 5/7/2021.

अभिनंदन

कु.अक्षदा चोरगे, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, नागठाणे यांनी "शिवराज्यभिषेक दिनानिमित्त" कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर महाविद्यालयातील इतिहास विभाग व IQAC विभाग यांच्या वतीने आयोजित केलेल्या ऑनलाईन लेखन स्पर्धेमध्ये **"भटकंती किल्ल्याची जपवणूक ऐतिहासिक वारसा स्थळांची"** या विषयावर **द्वितीय क्रमांक** प्राप्त करुन यश मिळाविल्या बद्दल आपले महाविद्यालयाच्या वतीने हार्दीक अभिनंदन व भावी वाटचालीसाठी शुभेच्छा...!

(डॉ.प्रतिभा चिकमठ)	(प्रा.निनाद कदम)	(डॉ. आर. व्ही. शेजवळ)
इतिहास विभागप्रमुख	IQAC विभागप्रमुख	प्राचार्य, लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज ऑफ आर्टस्, सायन्स अँड कॉमर्स, सातारा.

abc

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार "- शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूरचे

लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज
ऑफ आर्टस्, सायन्स अँण्ड कॉमर्स, सातारा

१७, मल्हार पेठ, सातारा - ४१५००१ (महाराष्ट्र) फोन : ०२१६२/२३७९८६, फॅक्स :२३८०५०
email - lbs_satara@yahoo.in ■ www.lbscollegesatara.edu.in

स्थापना : जून १९६७

शिवाजी विद्यापीठ संलग्न ■ H.S.C. Board No. 21.10.005 ■ ज्युनियर कॉलेज इंडेक्स रजि. नं. SC/1077/31029/XIIHSC/Dt. 4th May 1977
■ Professional Tax R.C.No.27245111910P

■ संस्थापक : शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे
■ अध्यक्ष : मा.ना.चंद्रकांत(दादा) पाटील
महसूल व सार्वजनिक बांधकाम मंत्री, महाराष्ट्र राज्य

NAAC Reaccredited - Grade 'A' CGPA (3.15)

■ कार्याध्यक्ष : मा. प्राचार्य अभयकुमार साळुंखे
■ सेक्रेटरी : मा. प्राचार्या सौ. शुभांगी एम. गावडे
■ प्राचार्य : डॉ. राजेंद्र व्ही. शेजवळ

संदर्भ क्र. एलबीएससी / दिनांक

अभिनंदन

कु.साक्षी कदम, लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज ऑफ आर्टस्, सायन्स अँड कॉमर्स, सातारा यांनी "शिवराज्यभिषेक दिनानिमित्त" कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर महाविद्यालयातील इतिहास विभाग व IQAC विभाग यांच्या वतीने आयोजित केलेल्या ऑनलाईन लेखन स्पर्धेमध्ये "भटकंती किल्ल्याची जपवणूक ऐतिहासिक वारसा स्थळांची" या विषयावर द्वितीय क्रमांक प्राप्त करुन यश मिळाविल्याबद्दल आपले महाविद्यालयाच्या वतीने हार्दीक अभिनंदन व भावी वाटचालीसाठी शुभेच्छा...!

(डॉ.प्रतिभा चिकमठ)	(प्रा.निनाद कदम)	(डॉ. आर. व्ही. शेजवळ)
इतिहास विभागप्रमुख	IQAC विभागप्रमुख	प्राचार्य, लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज ऑफ आर्टस्, सायन्स अँड कॉमर्स, सातारा.

abc

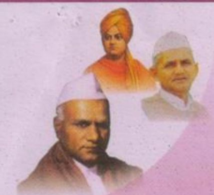

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार "– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूरचे

लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज
ऑफ आर्टस्, सायन्स अँण्ड कॉमर्स, सातारा

स्थापना : जून १९६७

१७, मल्हार पेठ, सातारा – ४१५००१ (महाराष्ट्र) फोन : ०२१६२/२३७९८६,फॅक्स :२३८०५०

email - lbs_satara@yahoo.in ▪ www.lbscollegesatara.edu.in

शिवाजी विद्यापीठ संलग्न ▪ H.S.C. Board No. 21.10.005 ▪ ज्युनियर कॉलेज इंडेक्स रजि. नं. SC/1077/31029/XIIHSC/Dt. 4th May 1977

▪ Professional Tax R.C.No.27245111910P

▪ संस्थापक : शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

▪ अध्यक्ष : मा.ना.चंद्रकांत(दादा) पाटील
महसूल व सार्वजनिक बांधकाम मंत्री, महाराष्ट्र राज्य

NAAC Reaccredited - Grade 'A' CGPA (3.15)

▪ कार्याध्यक्ष : मा. प्राचार्य अभयकुमार साळुंखे

▪ सेक्रेटरी : मा. प्राचार्या सौ. शुभांगी एम. गावडे

▪ प्राचार्य : डॉ. राजेंद्र व्ही. शेजवळ

संदर्भ क्र. एलबीएससी /

दिनांक 5/7/2021

अभिनंदन

श्री.अक्षय काळभोर, कला व वाणिज्य महाविद्यालय, नागठाणे यांनी "शिवराज्यभिषेक दिनानिमित्त" कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर महाविद्यालयातील इतिहास विभाग व IQAC विभाग यांच्या वतीने आयोजित केलेल्या ऑनलाईन लेखन स्पर्धेमध्ये **"भटकंती किल्ल्याची जपवणूक ऐतिहासिक वारसा स्थळांची"** या विषयावर **तृतीय क्रमांक** प्राप्त करुन यश मिळाविल्याबद्दल आपले महाविद्यालयाच्या वतीने हार्दीक अभिनंदन व भावी वाटचालीसाठी शुभेच्छा...!

(डॉ.प्रतिभा चिकमठ)
इतिहास विभागप्रमुख

(प्रा.निनाद कदम)
IQAC विभागप्रमुख

(डॉ. आर. व्ही. शेजवळ)
प्राचार्य,
लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज ऑफ
आर्टस्,सायन्स अँड कॉमर्स,सातारा.

10. “Wandering to Fort – Conservation of historical heritage site”

Online State level Essay Computation(Coved-19- Pandemic)

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE. SATARA.

Online State level Essay Computation(Coved-19- Pandemic)

Notice Date- 26/5/2021.

विषय:- भटकंती किल्ल्याची -जपणूक ऐतिहासिक वारसा स्थळाची ,

शिवराज्याभिषेक दिनानिमित्त ६ जून,२०२१, कोव्हीड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर, ऑनलाईन निबंध लेखन स्पर्धेचे आयोजन केले आहे.महाराष्ट्र हे डोंगरदऱ्यांचे व दुर्गांचे राज्य म्हणून ओळखले जाते.छत्रपती शिवाजी महाराजांनी याच किल्ल्यांच्या आधारे हिंदवी स्वराज्य निर्माण केले. किल्ले म्हणजे स्वराज्याचा आत्मा, असे राजे म्हणत असत. हेच गडकोट महाराष्ट्राच्या गौरवशाली इतिहासाचे ,शौर्यशाली परंपरेचे साक्षीदार आहेत.एकेकाळी वैभव पाहिलेल्या व आज जीर्ण अवस्थेत असलेल्या या ऐतिहासिक वास्तूंचा वारसा जपणे आपणा सर्वांचे कर्तव्य आहे.भावी पिढीला छत्रपतींचा हा नेहमी प्रेरणादायी आहे.म्हणूनच हा वारसा त्यांना सदैव पाहता यावा यासाठी त्याचे जतन व संवर्धन करणे काळाची गरज बनलेली आहे.

६ जून हा छत्रपती शिवाजी महाराजांचा राज्याभिषेक दिन आपण मोठ्या अभिमानाने व उत्साहाने साजरा करतो.याच दिनाचे औचित्य साधून या स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले आहे.

स्पर्धेच्या वरील विषयावर सर्व विभागातील (शाखेतील)विध्यार्थी, इतिहासप्रेमी, नागरिक यांनी आपण पाहिलेल्या , भेट दिलेल्या तसेच पुस्तकातून वाचलेल्या, आधुनिक डिजिटल तंत्राचा माध्यमातून सर्च करून पाहिलेल्या एका किल्ल्याची माहिती घेऊन थोडक्यात माहिती लिहून पाठवायची आहे.या लिखाणा मध्ये किल्ल्याचे भोगोलिक स्थान व रचना, किल्ल्यावरील वैशिष्ठ्यपूर्ण वास्तू, किल्ल्या संदर्भात महत्वपूर्ण ऐतिहासिक घटना, वेगळेपण, किल्ल्याची आजची स्थिती व संवर्धनासाठी उपाययोजना याबाबत तुमचे मत मांडणे आवश्यक आहे.

चला तर .....

छत्रपतींच्या वास्तव्याने ,पदस्पर्शाने व पराक्रमाने पावन झालेल्या या ऐतिहासिक वास्तूंना त्रिवार मुजरा करून किल्ल्यांच्या आभासी भटकंतीचा व लेखणीच्या तलवारीने शिवरायांचा इतिहास जागृत करण्यासाठी स्पर्धेत सहभाग नोंदवा

स्पर्धेचे आटी व नियम -

१) ही स्पर्धा सर्वासाठी खुली आहे.

२) किल्ल्यावर लिखान करत असताना ऐतिहासिक संदर्भाचा आधार असावा.

३) लिखाणातून समाजातील सर्व घटकांचा आदरयुक्त उल्लेख असावा, एकेरी शब्द वापरले जाऊ नयेत .

४) आपले लिखान दीड ते दोन पानात टाईप करून किंवा स्वच्छ सुबक हस्ताक्षरात खाली दिलेल्या लिक वर पाठवावे.

५) निबंध पाठविण्याचा कालावधी हा ५ जून ते १० जून २०२१ असा राहील.

६) स्पर्धेचा निकाल १७ जून २०२१ रोजी जाहीर केला जाईल .

७) परीक्षकांचा निर्णय हा अंतिम निर्णय असेल.

८) आपल्या निबंधाला समर्पक शीर्षक द्यावे.विषयाची मांडणी, ऐतिहासिक दाखले,घटना व महत्व , किल्ल्याचे संवर्धन करण्यासाठी तुमचे मत महत्वाचे आहे.

९) आलेल्या निबंधां मधून परीक्षकांनी निवडलेल्या प्रथम तीन क्रमांकांना अनुक्रमे रु.५००/-, ४००/-,३००/- बक्षीस दिले जाईल.

१०) लिखाणातील लेखाची जबाबदारी ही त्या स्पर्धकाची असेल.यासाठी लेखकाने जबादारीने लेखन करणे आवश्यक आहे.सदर लिखान हे स्वताचे असावे कुणाचेही चोर्य केलेले लिखान नसावे.

११) स्पर्धकाने आपले लिखान http://forms.gle/2yFqiktn4dQ4a4o78 या लिंकवर वेळेत पाठवून द्यावे. दिलेल्या तारखे नंतर आलेल्या निबंधाचा स्पर्धेसाठी विचार केला जाणार नाही.

१२) सर्व सहभागी स्पर्धकांना ऑनलाइन प्रमाणपत्र मिळेल.

आयोजक

प्राचार्य डॉ.राजेंद्र शेजवळ
एल.बी.एस.कॉलेज,सातारा.

डॉ. प्रतिभा चिकमठ	डॉ.दीपक जाधव	प्रा.निनाद कदम
इतिहास विभाग प्रमूख	इतिहास विभाग	आय.क्यू.एस.सी.चेरमन

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA

DEPARTMENT OF HISTORY

State Level Essay Competition organized by Department of History

स्पधकाचे नाव:	पत्ता	किल्ल्याचे/विषयाचे नाव
Arvind Narendra Deshpande	Bhavan ,Shivaji peth ,	Raigad
Gayatri pralhad awale	near , satara	Kille panhala
मामीन कारिश्मा रियासत	सातारा	रायगड किल्ला
Nisha Gajanan Sawant	At post Limb. Tal,dist-satara	ऐतिहासिक किल्ल्यांचा वारसा व संवर्धन
Mahadik Priyanka shankar	At.post are, tal-dist satara	ऐत्याहासिक किल्ल्यांचा वारसा व संवर्धन
Arshiya Mulani	,guruwar peth Satara	Vardhangadh
Sakshi santosh kadam	At post kari. Satara	(Kalyangad fort) कल्याणगड
Sayali Ashok Waghmale	Satara	Vardhangad
अनुप अरुण गावड	कायालया जवळ,	"सज्जनगड" एक आलौकिक वारसा
Payal kisan Shinde	Sadar bazar satara	Vasantgad
Navghane pratiksha khanderao	wadhe, tal.dist. Satara	रायगड
Roshni Suresh Gaikwad	sadarbazzar satara	Shivneri fort
Sanika Santosh Sapkal	Mu.Post.Murud.Tal.Patan.Dist.Satara	ऐतिहासिक किल्ल्याचा वारसा व संवर्धन
श्री सकेत सजेराव गायकवाड	जि. कोल्हापूर	Pawangad
Zore Santosh Shamrao	Village-Ramel, Tal-Patan, Dist- Satara,	ऐतिहासिक किल्ल्यांचा वारसा व संवर्धन.
Akshay Jotiram Kalbhor	Pali T.Karad Dist.	वनाचा राजा वनदुर्ग 'वासोटा'
Salunkhe akshada sanjay	At -post nagthane tal-dist satara	वारसा जपुया छत्रपती शिवाजी महाराजांचा जतन, संवर्धन करूया किल्ला रायगडाचा
Sonam Ankush Shinde	rale,Tal.Patan, Dist.Satara,Maharashtra	ऐतिहासिक किल्ल्यांचा वारसा व संवर्धन
Chorage akshada dattatray	At - sayli post- koparde tal-dist satara	ध्यास एकच महाराजांच्या पदस्पर्शाने पावन झालेला प्रत्येक चिरा संवर्धित करण्याचा
Ankur ravindar kamble	vijapur road final plot	Raigad
Surendra Narayan Badekar	81 malharpeth satara	Pratapghad
Swati sanjay kulkarni	colony,near laykar	सिंधुदुर्ग
Shubhangi Naiknaware	Jankar colony SATARA	Shubhangi Naiknaware
सौ.सुजाता किरण गगजे.	20,कमलाशंकर, धमवार	मी पाहिलेला रायरेश्वर
अक्षय दिलीप शिंदे	मु पो कोडवे ता जि सातारा	अखंड हिंदुस्थानाचे सत्ताकेंद्र "किल्ले अजिंक्यतारा "
नाईकनवरे शुभांगी बबन	सातारा	महाराज, छत्रपती शिवाजी महाराज
Bhagyashree sudam kale	Post- Asangaon Dist-	Shivneri Fort
DIVYA SHANTARAM DETE	POST- BANGHAR	SHIVANERI
Pratap ramchandar shirke	THOSEGAR tal/dist	Subject... Raigad
दिव्या शांताराम देटे	पो.बनघर,ता.जि.सातारा	शिवनेरी किल्ला.
Lotekar Prashant Lahu	T.D Satara	Sajjangad
Jagannath dagadu Kokare	satara.	Ajinkyatara killa satara
Apeksha Ashok Adagale	near satara	Raygad
Meena vasant kuchekar	near satara	Sinhgad
Kokare jagannath dagadu	Mangalwer peth satara	Ajinkyatara

Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

H.O.D.
Department of
Lal Bahadur Shastri
Arts, Science & Comm

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE. SATARA.

Online State level Essay Computation(Coved-19- Pandemic)

विषय:- भटकंती किल्ल्याची -जपणूक ऐतिहासिक वारसा स्थळाची

अहवाल

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE. SATARA.

Online State level Essay Computation(Coved-19- Pandemic)

विषय:- भटकंती किल्ल्याची -जपणूक ऐतिहासिक वारसा स्थळाची

अहवाल

लाल बहादूर शास्त्री महाविध्याल्याच्या इतिहास विभाग व आय. क्यू.एस.सी.विभाग यांच्या सयुंक्त विध्यमाने शिवराज्याभिषेक दिनानिमित्त ६ जून,२०२१, कोव्हीड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर, ऑनलाईन निबंध लेखन स्पर्धेचे आयोजन केले होते. महाराष्ट्रच्या इतिहासातील एक सुवर्ण कालखंड म्हणजे छत्रपती शिवाजी राजांचा कालखंड. दक्षिणेत इस्लामी सत्तेच्या काळात छत्रपती शिवाजी राजांनी हिंदवी स्वराज्य निर्माण करून एक लोककल्याणकारी राज्य निर्माण केले व स्वतःला ज्येष्ठ शुद्ध त्र्योदशी ,शालिवाहन शके १५९६ म्हणजेच ६ जून १६७४ रोजी रायगडावर राज्याभिषेक करून रयतेचे राजे बनले.हा दैदिप्यमान इतिहासाला ३४६ वर्षे झाली .छत्रपती शिवाजी महाराजांचा राज्याभिषेक हा भारताच्या इतिहासातील एक महत्वाचा प्रसंग होता.हा सोहळा मराठी माणसासाठी एक चैत्यन्यदायी सोहळा असतो.महाराष्ट्रतील प्रत्येक माणूस या दिवसाची अतुरतेने वाट पाहत असतो. परंतु कोविड -१९ मुळे ६ जून २०२१ रोजी हा सोहळा गडकोटावर सार्वजनिक स्वरुपात साजरा करता येणार नव्हता.त्यामुळे या घटनेला शब्दबद्ध करण्याचे ठरविले आणि महाराष्ट्रातील इतिहासप्रेमी, दुर्गप्रेमी यांच्यासाठी Online State level Essay Computation चे आयोजन करण्याचे ठरविले.

महाराष्ट्र हे डोंगरदर्‍याचे व दुर्गांचे राज्य म्हणून ओळखले जाते.छत्रपती शिवाजी महाराजांनी याच किल्ल्यांच्या आधारे हिंदवी स्वराज्य निर्माण केले. किल्ले म्हणजे स्वराज्याचा आत्मा, असे राजे म्हणत असत. हेच गडकोट महाराष्ट्राच्या गौरवशाली इतिहासाचे ,शौर्यशाली परंपरेचे साक्षीदार आहेत.एकेकाळी वैभव पाहिलेल्या व आज जींर्ण अवस्थेत असलेल्या या ऐतिहासिक वास्तूंचा वारसा जपणे आपणा सर्वांचे कर्तव्य आहे.भावी पिढीला छत्रपतींचा हा नेहमी प्रेरणादायी आहे.म्हणूनच हा वारसा त्यांना सदैव पाहता यावा यासाठी त्याचे जतन व संवर्धन करणे काळाची गरज बनलेली आहे.यासाठी महाराष्ट्रातील जवळपास ३५० किल्ले ,यापैकी एखादया तरी किल्ल्याला भेट ही इतिहासप्रेमी व्यक्ती देत असते.छत्रपतींच्या वास्तव्याने , पदस्पर्शाने पावन झालेल्या किल्ल्याचा इतिहास हा समाजातील इतिहास अभ्यासक , दुर्गप्रेमी, महिला ,तरुण विध्यार्थी तसेच प्रत्येक घटकाने आपल्या परिसरातील किल्ल्याची माहिती लिहावी व या किल्ल्यांच्या संवर्धनासाठी काय करता येईल हे जाणून घेण्यासाठी राज्यस्तरीय निबंध स्पर्धा आयोजित करण्यात आली.

या स्पर्धेमध्ये संपूर्ण महाष्ट्रातून ९२ स्पर्धक सहभागी झाले. या स्पर्धेत इतिहास प्रेमी, विद्यार्थी, ज्येष्ठ नागरीक, सेवानिवृत्त शिक्षक, गडकोट संवर्धन करण्यासठी प्रयत्न करणारे नागरिक, ट्रेकर्स व गृहिणी , व्यवसायिक यानी भाग घेतला. या सर्वांचे ऑनलाईन निबंध एकत्र करून इतिहास लेखनाच्या नियमात असणारे निबंध तीन तज्ञ अभ्यासका कडून तपासून घेतले व प्रथम तीन क्रमांक काढले.व या राज्यस्तरीय निबंध स्पर्धेत सहभागी स्पर्धकांचे येतोच्छित सन्मान करता यावा यासाठी सातारा येतील दुर्ग संवर्धनाचे कार्य करणारे ज्येष्ठ पत्रकार मा,दीपक प्रभावळकर , दै.तरुणभारत ,आवृत्ती संपादक ,सातारा यांच्या हस्ते सोमवार दिनांक ५ जून २०२१ रोजी करण्याचे ठरविले. या स्पर्धेत कोल्हापूर जिल्ह्यातील इचलकरंजी या शहरातील गृहिणी सौ.स्वाती कुलकर्णी यांनी प्रथम क्रमांक मिळविला.

या राज्यस्तरीय निबंध स्पर्धेतून समाजामध्ये ऐतिहासिक किल्ल्यांचा अभ्यास तर झाला. प्रत्येकाच्या दृष्टीकोनातून किल्ला लेखनातून अनुभवता आला. समाजामध्ये या ऐतिहासिक वारसा जपण्यासाठी कोणत्या कल्पना आहेत. त्या कशा राबविता येतील , किल्ल्यांची जपणूक ,संवर्धन,स्वच्छता, जागरूकता या संदर्भात काय करावे असी सविस्तर माहिती मिळाली. लॉकडाऊन काळातील वेळ सत्कारणी लावता आला. शिवाजी महाराजांनी स्वराज्यात सामील केलेले किल्ले आज जपले पाहिजेत त्यांचे संवर्धन करून हा वारसा पुढील पिढीसाठी जपला गेला पाहिजे याची जाणीव या स्पर्धेतून करता आली.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara

11. Ancient Defense Art & Architecture

ONE DAY WORKSHOP UNDER LEAD COLLEGE. -2019-2020

Notice Date- 19/8/2019.

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यासाठी शिक्षण प्रसार"

शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर

लालबहादूर शास्त्री कॉलेज ऑफ आर्टस सायन्स ॲन्ड कॉमर्स, सातारा

नोटीस दि. १९/८/२०१९

महाविद्यालयातील सर्व इतिहास प्रेमी विद्यार्थ्यांना कळविण्यात येते की, बुधवार दि. २१ ऑगष्ट २०१९ रोजी सकाळी ९.०० वाजता इतिहास विभागाच्या वतीने प्राचीन संरक्षण स्थापत्य, 'दुर्ग' या विषयावरील व्याख्यान आयोजित केले आहे. या विषयावर मार्गदर्शन करण्यासाठी डेक्कन कॉलेज, पुणे येथील डॉ. सचिन जोशी (महाराष्ट्र शासन दुर्ग संवर्धन समिती सदस्य) यांना आमंत्रीत केले आहे तरी सर्व विद्यार्थ्यांनी याचा लाभ घ्यावा.

इतिहास विभाग प्रमुख

डॉ. प्रतिभा चिकमठ

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

प्राचार्य,

डॉ. आर. व्ही. शेजवळ

प्राचार्य
लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज ऑफ
आर्ट्स, सायन्स ॲण्ड कॉमर्स,
सातारा

चिकित्सेचा वारसा जपेल आपली जिज्ञासा

जिज्ञासा इतिहास संशोधन व संवर्धन संस्था

रजि. महाराष्ट्र / १५५८५ / सातारा.

आणि

लाल बहादुर शास्त्री कॉलेज
ऑफ आर्टस्, सायन्स अँड कॉमर्स, सातारा.

इतिहास विभाग

यांच्या संयुक्त विद्यमाने अयोजित एकदिवसीय कार्यशाळा

तिमिरभेद २०१९

स[illegible] निमंत्रण,

सालाबादप्रमाणे प्राचीन इतिहासाची रहस्य उलघडणारी पुरातत्व शास्त्रज्ञांची व्याख्याने.

या आधी राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय ख्यातीच्या पुरातत्वशास्त्र विषयातील तज्ञांची व्याख्याने आपण सातान्यात ऐकली. प्राचीन ताम्रपाषाण युग ते यादवकाळापर्यंत आपण फिरुन आलो. याही वर्षी अशाच उत्कंठावर्धक विषयाची व्याख्यानासाठी निवड केली आहे.

वक्ते - **मा. डॉ. सचिन जोशी**

M.Sc., M.A., Ph.D. (Archaeology), Scientific Assistant in Department of Archaeology, Deccan College Post Graduate and Research Institute,(Deemed University) Pune.

विषय - प्राचीन संरक्षण स्थापत्य "दुर्ग"...

अध्यक्ष - **मा. प्राचार्य डॉ. राजेंद्र शेजवळ**
सहसचिव, (अर्थविभाग)
श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर.

तरी या कार्यशाळेस आपली उपस्थिती प्रार्थनीय आहे.

आपले नम्र,

मा. प्राचार्य,
डॉ. आर. व्ही. शेजवळ
लाल बहादुर शास्त्री कॉलेज,
सातारा.

मा. अध्यक्ष,
श्री. व्ही. एस. मंडपे
जिज्ञासा इतिहास संशोधन
व संवर्धन संस्था, सातारा.

बुधवार दि. २१ ऑगस्ट २०१९, सकाळी ९.०० वाजता
स्थळ - शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे सभागृह, लाल बहादुर शास्त्री कॉलेज, सातार

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार" – शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूरचे

लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज

ऑफ आर्टस्, सायन्स अ‍ॅण्ड कॉमर्स, सातारा

स्थापना : जून १९६७

१७, मल्हार पेठ, सातारा – ४१५००१ (महाराष्ट्र) फोन : ०२१६२/२३७९८६, फॅक्स :२३८०५०

email - lbs_satara@yahoo.in ▪ www.lbscollegesatara.edu.in

शिवाजी विद्यापीठ संलग्न ▪ H.S.C. Board No. 21.10.005 ▪ ज्युनियर कॉलेज इंडेक्स रजि. नं. SC/1077/31029/XIIHSC/Dt. 4th May 1977

▪ Professional Tax R.C.No.27245111910P

▪ संस्थापक : शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

▪ अध्यक्ष : मा.ना.चंद्रकांत(दादा) पाटील
महसूल व सार्वजनिक बांधकाम मंत्री, महाराष्ट्र राज्य

NAAC Reaccredited - Grade 'A' CGPA (3.15)

▪ कार्याध्यक्ष : मा. प्राचार्य अभयकुमार साळुंखे

▪ सेक्रेटरी : मा. प्राचार्या सौ. शुभांगी एम. गावडे

▪ प्राचार्य : डॉ. राजेंद्र व्ही. शेजवळ

संदर्भ क्र. एलबीएससी /

दिनांक 21/8/2019

To,
Dr. Sachin Joshi
Dept. of Archaeology,
Deccan College, Pune.

Respected Sir,

It was an immense pleasure that you joined our one day workshop and betstowed us by being guest of honor, your precious time was of great importance for us .

With all our due respect, we would like to thank you for your presence at the one day workshop of the College and for delivering such an inspiring speech. We really appreciate you taking out time for us from your busy schedule, It's always been pleasure to have you with us and we look forward to see you again.

Thank you once again,

Principal,
Dr. R.V. Shejwal,

PRINCIPAL
Lal Bahadur Shastri College
of Arts,Science & Commerce
Satara.

LBS Notice & News -10-11

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार" शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचलित

लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज ऑफ आर्टस, सायन्स अँड कॉमर्स, सातारा.

इतिहास विभाग आणि

जिज्ञासा इतिहास संशोधन व संवर्धन संस्था, सातारा

यांच्या संयुक्त विद्यमाने

अग्रणी महाविद्यालय अंतर्गत एकदिवशीय कार्यशाळा

** कार्यक्रम पत्रिका **

वार :- बुधवार — दि. २१/०८/२०१९

* दीपप्रज्वलन व प्रतिमा पूजन	:- मान्यवरांच्या हस्ते
* प्रास्ताविक व स्वागत	:- डॉ.प्रतिभा चिकमठ
* स्वागत	:- प्रमुख पाहुणे व अध्यक्ष
* प्रमुख पाहुण्यांची ओळख	:- मा.श्री.निलेश पंडीत
* प्रमुख पाहुणे मनोगत	:- मा.डॉ.सचिन जोशी पुरातत्व विभाग डेक्कम कॉलेज, पुणे व महाराष्ट्र शासन दुर्ग संवर्धन समिती सदस्य
* अध्यक्ष	:- मा.प्राचार्य डॉ.आर.व्ही.शेजवळ
* आभार	:- श्री.सागर गायकवाड
* सूत्रसंचालन	:- सौ.वैशाली मंडपे

* **वेळ** :- सकाळी ९.०० वाजता — * **स्थळ** :- डॉ. बापूजी साळुंखे सभागृह

One Day Workshop Under Lead College Activity . -2019-2020

" प्राचीन संरक्षण स्थापत्य –दुर्ग"

Report

Work Shop day and date- Wednesday, 21st August,2019.

Guest – Dr.Sachin Joshi , Archeology dept. Deccan College, Pune.

Subject – Ancient Protection Architecture –Forts.

Time – 9.00 am Participants -103 students, teachers , researcher , civilians etc.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science and Commerce College , Satara , Department of History collabration with Zingyasa History Research Munch Satara orgnised one day workshop on, "Ancient Protection Architecture – Fort" on Wednesday, 21st August, 2019 in Dr. Bapuji Auditorim Holl.The Workshop focused on Forts Ancient Architecture in Maharashtra and India.The program started at 9.00 am with the welcome adress by Dr.Pratibha Chikmath.The dignitaries on the dias were Dr. Sachin Joshi, Deccan College, Pune, Aerchology Dept.as a Chief Guest, Hon.Principal Dr. R.V.Shejwal, Joint Secretary, Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha, Kolhapur.Mr.Nilesh Pandit, Vikrant Mandpe, Ashok Choukwale, Dr.Deepak Jadahv.

Introduction of the program was given by the Dr.Pratibha Chikmath.She highlighted the one day workshop theam and purpose of the program, Maharashtra has a rich history of Chhatrapati Shivaji Maharaj ruling its lands and the subsequent battles.Geologically, on Sahyadri Ranges constructio and planning in such difficult areas was a challenge for the rulers, but it was necessary for defensive and strategic purpose.She well come all research experts in hitory, teachers, students and citizens of Satara.and thankfull to Zingyasa Munch and Hon.Principal to giving an oppurtunity to orgnize workshop on the theme relvent socitial need.

The Kee note adreess was given by Dr. Sachin Joshi, Proffesor, Department of Archology , Deccan College, Pune.He shared his research work on Art and Architectucter of historical monuments ,specly on forts.and talked about Fort . It is very difficult to encompass several aspects and dimensions on hitoric forts like Pratapgad, Rajgad, Raygad, Ajimkytara etc. especially from their structural perspective.Several Kings and Kingdom built forts for establishing secure empirres, weapons,tools and techniques of wars were developed under the shelter of these forts.These forts has stood for the centuries facing the vagaries of weather.

Hon. Principal Dr.R.V.Shejwal program precidental speech ,he told about amazing architecture and planning ,structural design,and performance of forts in Maharashtra.

In this workshop 103 students and civilions participated .The day was divided in two sessions.The program was concluded with a valedictory sesson and vote of thanks to all participents by Dr.Deepak Jadhav.

Outcome – Students and civilians were understand the Architect of Forts and its importance.

One Day Workshop Under Lead College Activity . -2019-2020

" प्राचीन संरक्षण स्थापत्य –दुर्ग" फोटो

Hon. Prin. Dr. R.V.Shejwal Sir adress the program , at Inogration Function .

Art and Architecture of forts lecture given by Dr. Sachin Joshi

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

Participants in one day workshop on – Ancient Protection Architecture –Forts

Discussion and Question Answer at the end of the session

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara *
SATARA

"Education for Propagation of Knowledge, Science and Culture"
– Hon Dr. Bapuji Salunkhe

SHRI.SWAMI VIVEKANAND SHIKSHAN SANSTHA KOLHAPUR'S

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

Under Lead College Activity

ONE DAY WORKSHOP

Date-21/8/2019.

Sr.No	Name of the Participant	College /Institute Name	Mb.No	Sign
1	Shaikh Suhel Naim	L.B.S. college, satara	9922802005	Shaikh
2	Pawar Rohit Jagannath	L.B.S. college satara	96575739[illegible]	PPawar
3	Kiran Raju Tleme	L.B.S College satara	8669510459	Kiran
4	shinde sarita Kondiba.	L.B.S. college satara	9623673502	S.Shinde
5	kamble Swati Sanjay	LB.S. college. Satara	9552304897	S.S.Kamble
6	Jamadar Alisha Allabaksh	L.B.S college Satara	9762182568	A.A.Jamadar
7	shinde kavita Pandurang	L.B.S College Satara	8308515838	[illegible]
8	Shinde Shivani Vishwas	L.B.S College Satara	9011419989	S.V.Shinde
9	Nikam Ankita Ashok	L.B. college, satara	7498114326	Anikam
10	Salunkhe Manjiri Santosh	L.B.S college, satara	7741874766	Salunkhe
11	Sontal			
12	M.R. KHULE	AT & POST Nagthane	9921926575	Khm
13	A.S. kamble	L.B.S. collage Satara	8421948010	A.S.kamble
14	Bagwan Munisa Salim	L.B.S.College	9370862744	M.S.B
15	Kulkarni Aishwarya Ramchandra	L.B.S college	9067905080	A.Kulkarni
16	Kumbhar Akash Rajendra	L.B.S. Collage	7066958859	[illegible]

[illegible]

Sr.No	Name of the Participant	College /Institute Name	Mb.No	Sign
17	Jayashree Y. Chavtole	Satara	9822854185	[illegible]
18	Nilima. N. Pandit.	Satara	9762016618	
19	Sontakke Sushant	Chh. Shivaji collage	8308542434	[illegible]
20	Swapnil Jadhav	Chh Shivaji collage	9172680417	[illegible]
21	Sontakke Rushikesh	Chh. Shivaji collage sat	7517753478	[illegible]
22	[illegible] Vishnu Bhosale	Kala vanijya.	9604422719	[illegible]
23	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
24	Zarisaheb Abdul	[illegible]	9075206550	[illegible]
25	Kanchan V. Tapase	Satara	9921462521	[illegible]
26				
27	Kadam Pushpa I.	Satara	9922923354	[illegible]
28	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
29	Achal Anil Mane	कला व वाणिज्य सातारा	9545228205	A. Mane
30	Muskan. K. [illegible]	— " —	8698731481	[illegible]
31	Shubhangi Pandit	— " —	7083143910	S. Pandit
32	Baile Pratiksha	कला व वाणिज्य कॉलेज	9370529316	[illegible]
33	Shelke Sujata	— " —	8605571792	[illegible]
34	Achal Mane	— " —	8856920703	Aachal
35	Kamble Suraj	Ch. Shivaji Clg	7558316118	[illegible]
36	Prashat Potdar	अंधश्रद्धा निर्मूलन समिती	9421121528	[illegible]
37	राजेंद्र घाडगे	सातारा (प्रेरक)	9422680180	[illegible]

	Name of the Participant	College /Institute Name	Mb.No	Sign
38	Kadam Pallavi Santosh	Shivaji college satara	9130285900	Kadam
39	Pandekar Shivanjali Sunil	L.B.S. college	8600316533	Shivanjali
40	Shinde Ankita Dinkar	L.B.S. College	9763844429	Shinde
41	Savat Prajakta Sunil	L.B.C College satara	9689399082	
42	Rajebhosale Digvijay	L.B.C college satara	8830019140	Bhosale
43	Dinesh Krishnath Kadam	L.B.C. College Satara	9766308891	[illegible]
44	Kokare Jagannath Dagadu	L.B.S. College, Satara.	9112786087	Kokare
45	Rohit Ashok Sawant	L.B.S. college, Satara	9860362366	Sawant
46	Rohan Dilip Mane	L.B.S. college satara	9309536800	[illegible]
47	Pranali Ashok Dhaware	L.B.S. College Satara	8421948010	P.A. Dhaware
48	Sahil Ganesh Shinde	L.B.S. College, Satara	7738141945	Sahil
49	Sachin Balaso kadam	L.B.S. College Satara	7066195761	Sm
50	Dr. Sunil M. Nikam	Rahimatpur	9975485378	[illegible]
51	Kiran P. Ghadage	Rahimatpur	9730840792	[illegible]
52	Sunil J. Patil	Satara	8421662853	Patil
53	Wangde Rutika shankar	L.B.S college satara	9130228015	[illegible]
54	Bankade Saurabh Sampat	L.B.S. college Satara	7057325263	Bankade
55	Kumbhar Sneha Nilkanth	L.B.S. College Satara	8208509861	[illegible]
56	Mardhekar Arati	L.B.S. college satara	8999433209	Arati
57	shivakanya thombare	L.B.S clg. satara		
58				

प्राध्यापक स्टाफ

Sr.No	Name of the Participant	College /Institute Name	Mb.No	Sign
59	Dr. R.B. Satpute	Arts & Comm. College, Satara	9881033098	
60	Prof D.S. Patil	Pol. sci. Dep, LBS	7743830259	
61	Dr. Korade D-D.	Chh. Shivaji College Satara	9850059654	
62	अरुण गणेश राजहंस	सेवानिवृत्त इतिहास	9921958091	
63	Jamadar G.G.	SBM Maha. R.pur	9860964144	
64	Dr. Yadav S-B.	LBS		
65	प्रा. गायकवाड S.Y.	L.B.S	9011960662	
66	प्रा. गौतम काटकर	क न गो महाविद्यालय	9881[illegible]	
67	डॉ. दत्तात्रय जयसिंगराव ओव्हाळ	श्री. संभाजीराव कदम कॉलेज, देऊर	9970739521	
68	डॉ कमालसिंग विक्रमसिंह [illegible]	— ॥ —	— ॥ —	
69	डॉ. [illegible] देशमुख	पाटण कॉलेज		
70	डॉ मलवडे यु. एस.	महिला कॉलेज सातारा		
71	प्रा. घाटगे [illegible]	— ॥ —	9850915023	
72	प्रा. मोहसर सोनम	L.B.S college, Satara	8888294617	
73	प्रा. दर्भे दमयंती	L.B.S college, satara	9130468764	
74	Dr Sukyade V.B	L.B.S college Satara	9423037889	
75	Kavita Pandurang Shinde	Satara	8308515885	
76	Sarita Kondiba Shinde	Kondave	9623673802	
77	Gaikwad Kiran	Satara		
78	Choukwale Rajesh	,,		
79	Mandpe Sheela	,,		
80	Pandit Swapnil.	,,		
81				

Sr.No	Name of the Participant	College /Institute Name	Mb.No	Sign
82	Khandagale Akshay dipak	S.B.M. college R.P.R	7028286999	[signature]
83	Shivanand Jaising mane	S.B.M.	8482900579	[signature]
84	Avinash Lahuraj Khavate	S.B.M	7498343388	[signature]
85	Dr. B_G Jadhav	SATARA	~~9409~~ 9403818959	[signature]
86	Poonam chorat.	Satara	8459163930	[signature]
87	Suraj Jadhav	Satara	9387621908	[signature]
88	Adv. S.S. Moolkn	Satara	9822323847	[signature]
89	डॉ. एम. बी. जाधव	सातारा	9403818957	[signature]
90	Dr. Chaitanya Jadhav	Satara	9890950344	[signature]
91	Gaikwad Shubham Sharad	Prof. S.K. Colleg, ~~Satara~~ Deur	7350928806	[signature]
92	सुळ अमर हनमंत	Prof. S.K. College		[signature]
93	शेख रईसा अमान	Deur		
94	शेरान अक्षता सुनिल	—"—		
95	इनामदार शाहीन वाजिद	—"—		
96	Kakade Rutika Vitthal	S.P.M.M. Satara	9881108438	[signature]
97	Sonmale Pooja Anandrao	S.P.M.M. Satara	9370736780	[signature]
98	Jadhav Kajal Ganesh	S.P.M.M. Satara	9834378455	K.G.Jadhav
99	Nikam Snehal Sunil	S.P.M.M. Satara	9960308979	[signature]
100	शाहीर शुभम भुतकर	कला व वाणिज्य कॉलेज	9834887365	S.P.Bhutkar
101	राजेंद्र [illegible]	अंबवडे खुर्द	[illegible]	[signature]
102	महेश मधुकर [illegible]	अंबवडे खुर्द	9021553226	[signature]
103	Pahi S-S.	Satara	9724450	[signature]

SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

12. Heritage Walk

Notice Date:- 15/02/2019

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Notice Date:- 15/02/2019

महाविद्यालयातील इतिहास प्रेमी सर्व विध्यार्थी यांना सूचित करण्यात येते की इतिहास विभाग व जिज्ञासा मंच यांच्या संयुक्त विध्यमाने दि. २३/०२/२०१९ रोजी “HERITAGE WALK” “ऐतिहासिक वारसा सहल” किल्ले अजिंक्यतारा येथे आयोजित करण्यात आले आहे. या वारसा सहलीमध्ये विद्यार्थी , नागरिक व इतिहास सवर्धनासाठी काम करणारे संघटना यामध्ये सहभागी होऊ शकतात तरी इच्छीत विध्यार्थी ,इतिहास प्रेमीनी सकाळी ७.३० वाजता महाविद्यालय प्रांगणात उपस्थित रहावे.महाविद्यालयच्या मैदानातून ही वारसा सहल सुरु होईल.तरी सर्व विध्यार्थ्यानी वेळेवर उपस्थित राहावे.

Lal Bahadur Shastri College Science & Commerce SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

Extension Activities - Heritage Walk **23 February, 2019.**

Place – Ajinkyatara Fort , Satara.

Starting of the Heritage Walk

Heritage Walk -Ajinkytaara

Vinkrant Mandpe give information about main door system of the fort.

Information about palace structure Fort Ajinkyatara

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara * SATARA

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Department of History

Extension Activities - Heritage Walk 23 February, 2019.

Place – Ajinkyatara Fort , Satara. Participet Students list

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

ON THE OCCASION OF

BIRTH CENTENARY CELEBRATION OF

SHIKSHANMAHARSHI DR.BAPUJI SALUNKHE

DEPARTMENT OF HISTORY & JIDNYASA MUNCH, SATARA.

HISTORICAL REVOLUTION (CIRCUIT) परिक्रमा

List of the participants:- Date;- 23/2/2019.

Sr.No.	Name of the Students	Class	Mb.No.	Sign
1	Miss Dhaware Pranali Ashok	B.A.I	7410100258	
2	MISS Mahadik Rutuja Sanjay	B.A.I	8421902864	
3	Miss Kamble Ankita Satish	B.A.I	8421948010	A.S.Kamble
4	Miss Kuchekar Meena Vasant	B.A.I	9130665262	
5	Shinde Sairaj Shridhar	B.A.I	9545459604	
6	Kokare Jagnath Dagdu	B.A.I	9112786087	
7	Miss Waghmale Sayali Ashok	B.A.I	8600815194	
8	Miss Khatal Aarti Hariba	B.A.I	8888676439	
9	Miss Khatal Pooja Hariba	B.A.I	-----" -------	P.H.Khatal
10	Miss Gaikwad Arti Sanjay	B.A.I	8855879138	
11	Miss Sonawle Gouri Dilip	B.A.I	7410100258	
12	Miss Khanduzode Arti Ashok	B.A.I	8605889539	
13	Khairmode Ganesh Sambhaji	B.A.II	9588621810	
14	Shinde Nitin Ashok	B.A.II	7083235793	
15	Ohal Nikhil Ramesh	B.A.II	7057195626	
16	Miss Sayyad Muskan Firoj	B.A.II	7522997917	
17	Sapkal Kiran Ramchandra	B.A.II	7776991643	KS Sapkal
18	Miss Sabale Rutuja Pradip	B.A.II	9588621810	
19	Jadhav Shubham Uttam	B.A.II	7775077665	
20	Shinde Gajanan Shankar	B.A.II	7058735356	
21	Jadhav Tushar Tanaji	B.A.II	7219689409	
22	Miss Pawar Sarita Kailash	B.A.II	9049215148	
23	Miss Mardhekar Arti Ramesh	B.A.II		

24	Miss Thombare Shivkanya Kalidas	B.A.II	9067422784	[signature]
25	Miss Dudaskar Arti Sunil	B.Com.I	9130898850	ADudaskar
26	Miss Pawar Pragati Santosh	B.A.I	9172073819	[signature]
27	Miss Purigosavi Sawali Uttam	B.A.I	9527071599	Purigosavi
28	MissChavan Pratixa Suresh	B.Com.II	9607234120	Chavan
29	Lad Shubham Santosh	B.Sc.I	9975245229	[signature]
30	Miss Bagwan Munisa Salim	B.A.I	9370862744	Bagwan
31	Botalji Rushikesh Satyawan	"	9922482760	R.S.Botalji
32	Bagul ~~Jaykumar~~ Vijaykumar	"	8483001681	[signature]
33	Deshmukh Sanket Ankush	"	9325868907	[signature]
34	Momin. Karishma. Riyasat	"	9922579703	[signature]
35	Muskan Faruk Shaikh.	"	7083306563	S.F.Shaikh
36	Dhulap Yogesh Harishchandra	B.A.II	7038365461	Y.H.DHULAP
37	Shinde Sagar Dilip	B.A.II	7522997917	S.D.Shinde.

[signature] Dr.Pratibha Chikmath
Dept. of History.
P.C. Chikmath
H.O.D.
...tment of History
...College, Satara.

[signature] Dr.Deepak Jadhav
Organizer

[signature] Dr.R.V.Shejwal
Principal,
Principal,
Lal Bahadur Shastri College,
of Arts, Science & Commerce,
Satara.

Guide by- Jidnyasa Munch.

Satara.

13. Visit to Museum

Visit to Museum –Shri Chhatrapati Shivaji Maharaj Sangrahalay .Satara

सूचना

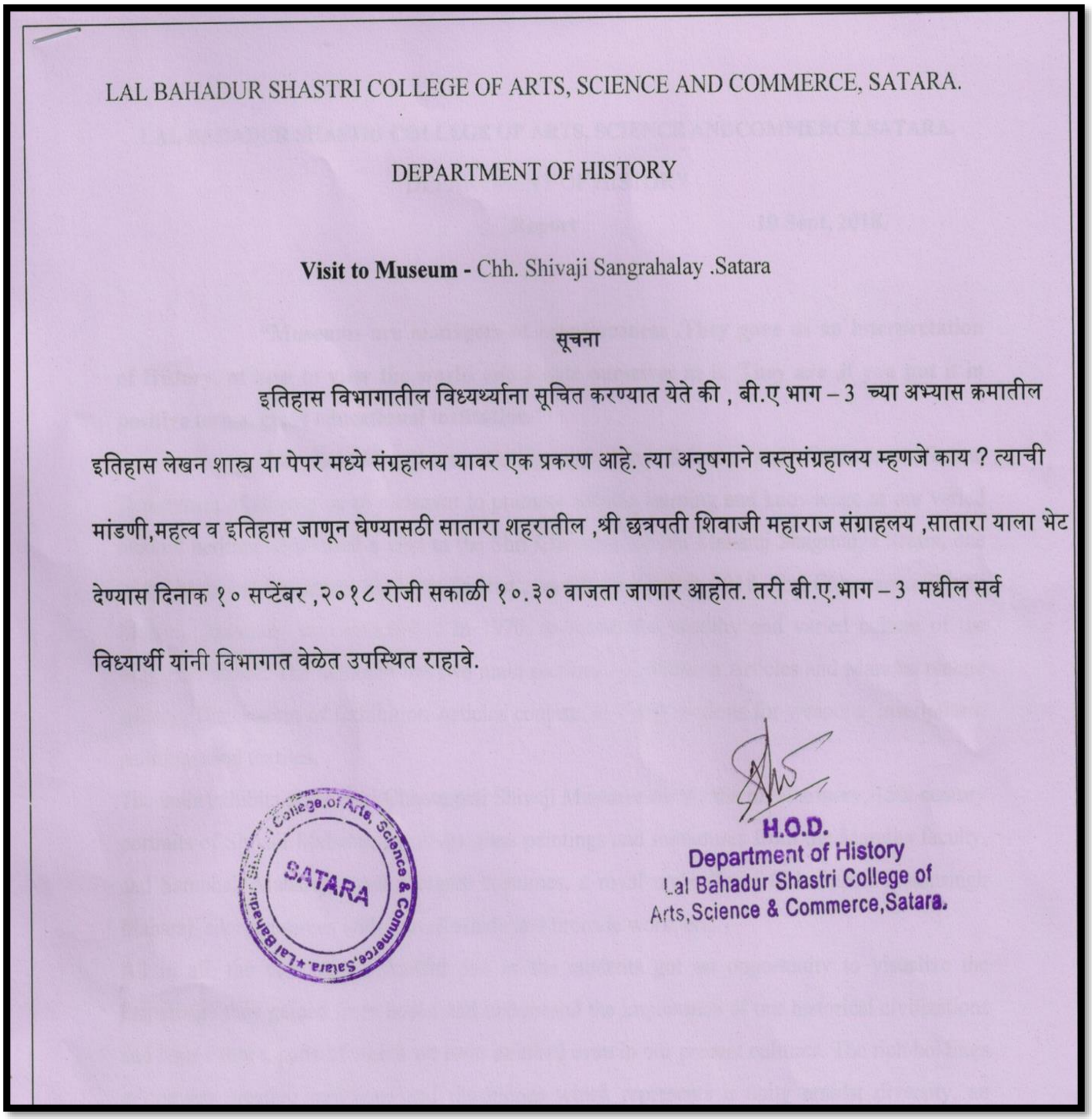

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Visit to Museum - Chh. Shivaji Sangrahalay .Satara

सूचना

इतिहास विभागातील विध्यर्थ्यांना सूचित करण्यात येते की , बी.ए भाग – 3 च्या अभ्यास क्रमातील इतिहास लेखन शास्त्र या पेपर मध्ये संग्रहालय यावर एक प्रकरण आहे. त्या अनुषगाने वस्तुसंग्रहालय म्हणजे काय ? त्याची मांडणी,महत्व व इतिहास जाणून घेण्यासाठी सातारा शहरातील ,श्री छत्रपती शिवाजी महाराज संग्राहलय ,सातारा याला भेट देण्यास दिनाक १० सप्टेंबर ,२०१८ रोजी सकाळी १०.३० वाजता जाणार आहोत. तरी बी.ए.भाग – 3 मधील सर्व विध्यार्थी यांनी विभागात वेळेत उपस्थित राहावे.

College of Arts, Science & Commerce, Satara ★ Lal Bahadur Shastri
SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE ANDCOMMERCE,SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Report **10/12/ 2018.**

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE ANDCOMMERCE,SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Report **10 Sept, 2018.**

"Museums are managers of consciousness .They gave us an interpretation of History, of how to view the world and locate ourselves in it. They are ,if you put it in positive terms, great educational institution."

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science and Commerce, Satara, Department of History in an endeavor to promote holistic learning and knowledge of our varied cultural heritage conducted a visit to the Shri Chhatrpti Shivaji Maharaj Sangrhalya Satara, one of the historical museums in Satara District , on 10th September, 2018. Shri Chhatrapati Shivaji Maharaj Museum was established in 1970, to reveal the wealthy and varied culture of the Maratha Empire. The Museum has two main sections – Exhibition Articles and Maratha picture gallery. The Section of Exhibition Articles consists of 4 sub-sections for weapons, inscriptions, paintings, and textiles.

The main exhibits at the Shri Chhatrapati Shivaji Musum embody the royal armory, 15th-century portraits of Shivaji Maharaj, paintings glass paintings and miniatures from the Maratha faculty, and Sambhaji Maharaj, royal Maratha costumes, a royal umbrella of Chhatrapati Pratapsingh Maharaj, adorned sarees with Zari, Kashida and brocade work, etc.

All in all, the visit was a fruitful one as the students got an opportunity to visualize the knowledge they gained from books and understand the importance of our historical civilizations and their culture, parts of which we have imbibed even in our present cultures. The rich holdings of various creative traditions and disciplines which represents a unity amidst diversity, an unmatched blend of the past with the present and strong perspective for the future, brings history to life.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Visit to Museum - Chh. Shivaji Sangrahalay .Satara

Chh. Shivaji Maharaj Sangrhalay

Toph of Maratha Perod

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara * SATARA

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

Visit to Museum - Chh. Shivaji Sangrahalay .Satara

Students Singnecher

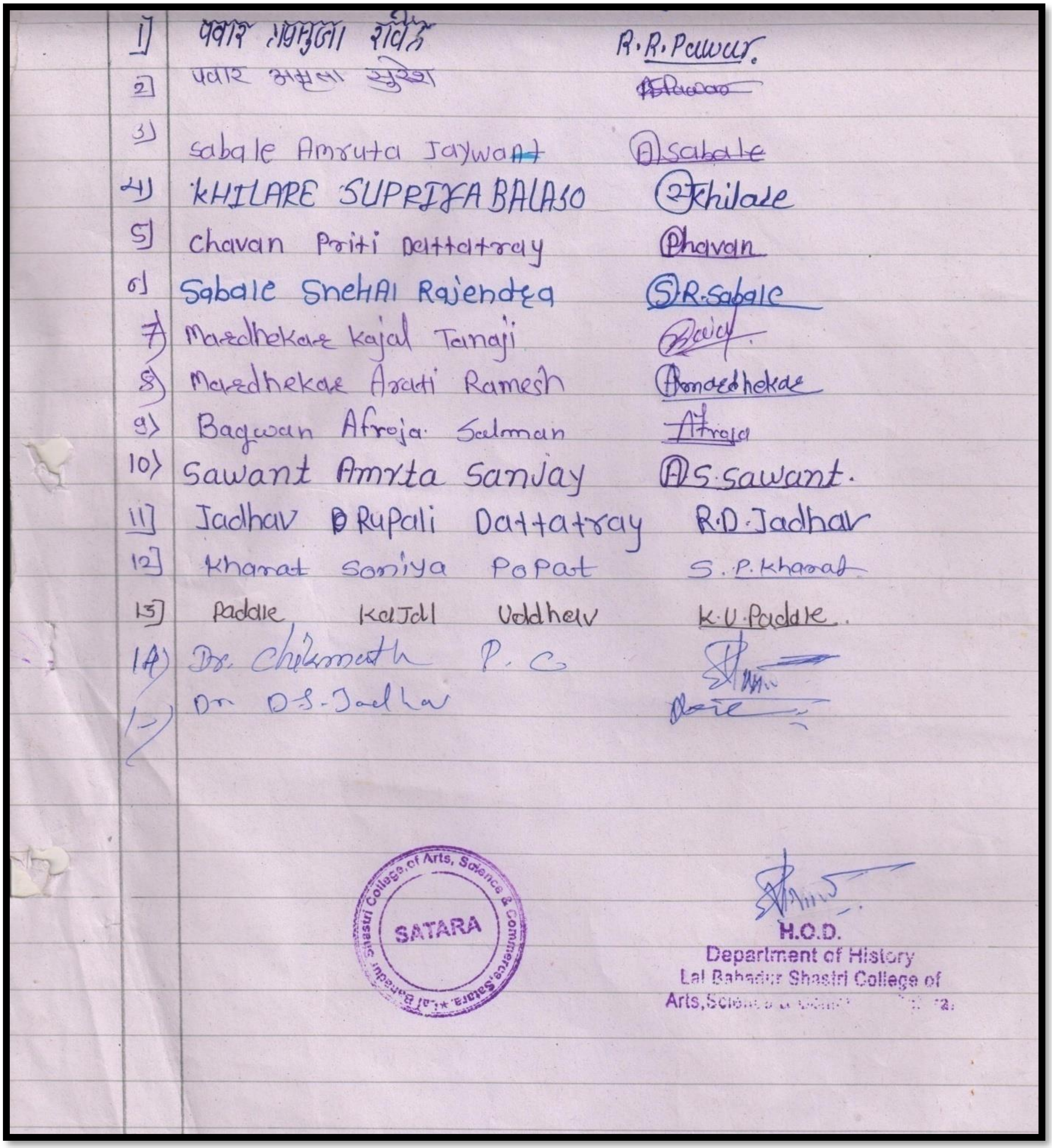

1] पवार मधुजा राजेंद्र R.R.Pawar.
2] पवार अमृता सुरेश
3) sabale Amruta Jaywant
4) KHILARE SUPRIYA BALASO
5] chavan Priti Dattatray
6] Sabale SnehAl Rajendra
7) Maradhekar kajal Tanaji
8) Maradhekar Aradti Ramesh
9) Bagwan Afroja Salman
10) Sawant Amrta Sanjay As.sawant.
11] Jadhav Rupali Dattatray R.D.Jadhav
12] kharat Soniya Popat S.P.kharat
13] Paddle Kajall Vaddhav K.U.Paddle.
14) Dr. Chikmath P. C
Dr D.S.Jadhav

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science and Commerce, Satara.

14. Participation in "Satara Jail Break Amrit Mahatsavi Samarambh" in Pratisarkar Movement

प्रतिसरकार चळवळीतील "सातारा जेल फोडो अमृतमहोत्सवी समारंभ" सहभाग

दि. १०/०९/२०१८

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

दि.५/८/२०१८

महाविद्यालयातील बी.ए.भाग -१,२,३, मधील इतिहास विषयाच्या सर्व विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते कि, इतिहास विभागाच्या वतीने पद्मभूषण क्रांतीवीर डॉ नागनाथ आण्णा नायकवडी स्मारक समिती तर्फे प्रतिसरकार चळवळीतील सातारा जेल फोडो अमृत मोहत्सव समारंभ सातारा जेल येथे आयोजित कार्यक्रमात सहभागी होऊ इच्छित विध्यार्थ्यांनी सोमवार दि. १०/९/२०१८ रोजी सकाळी ८.३० वा. इतिहास विभागात सर्वांनी वर्गामध्ये वेळेत उपस्थित राहावे.

इतिहास विभाग प्रमूख

डॉ.पी.सी.चिकमठ

P.C. Chikmath
Department of History
L.B.S. College, Satara.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

प्रतिसरकार चळवळीतील “सातारा जेल फोडो अमृतमहोत्सवी समारंभ” सहभाग

दि. १०/०९/२०१८

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara * SATARA

प्रतिसरकार चळवळीतील “सातारा जेल फोडो अमृतमहोत्सवी समारंभ” सहभाग

Report Date- 10th Sept. 208.

Jail Break Movement, Freedom Fighter Nagnath Anna Naikwadi (10th Sept. 1944.)

Place – Central Jail of Satara City.

Objects- To understand the history of Satara Prati Sarkar .

To know about Jail Break Movement .

लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालयातील इतिहास विभागातील प्राध्यापक व विध्यार्थी यांनी १० सप्टेंबर, २०१८ रोजी जेल फोडो आंदोलनच्या घटनेला ७५ वर्ष पूर्ण झाली , त्या घटनेच्या स्मरणार्थ आयोजित कार्यक्रमात सहभागी होऊन त्या ऐतिहासिक समारंभाचे साक्षीदार होता आले. सातारा हे भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीत १८५७ च्या उठवा पासून सहभागी जिल्हा आहे. ब्रिटीश सत्तेच्या विरोधात क्रांतिसिंह नाना पाटील यांनी प्रति सरकार निर्माण करून इग्रंजी शासन नाकारले होते. याच प्रतिसरकार मधील क्रांतिसिंह नाना पाटील यांचा उजवा हात असणारे वळवयाचे नागनाथ अण्णा नायकवडी हे विश्वासू व आघाडीचे सहकारी होते.

सातारच्या प्रतिसरकारने ब्रिटीश सत्तेविरुद्ध चळवळ तीव्र केलेली असताना,ब्रिटीश सरकारने या चळवळीतील प्रमुख नेत्यांची धरपकड करण्यास सुरुवात केली. त्यामध्ये वाळव्याच्या क्रांतीअग्रणी नागनाथ अण्णा यांना अटक करून सातारच्या जेल मध्ये ठेवण्यात आले. चाले जाव चळवळीचा जोर वाढलेला असताना नागनाथ अण्णा जेलमध्ये स्वस्त बसणारे नव्हते. अण्णांनी १० सप्टेंबर १९४४ रोजी सकाळी जेल अधिकाऱ्याच्या हातावर तुरी देवून जेलच्या उंच भिंतीवरून उडी मारून फरार झाले. या नागनाथ अण्णा यांना जिवंत किंवा मृत पकडून देणाऱ्या व्यक्तीला एक हजार रुपयाचे बक्षीस जाहीर केले होते.क्रांतिकारक चळवळ मोडून काढण्यात प्रसिध्द असलेला अधिकारी मूर गिल्बर्ट याची नेमणूक सातारा भागातील क्रांतिकारी चळवळी मोडून काढण्यासाठी केली होती. अश्या अधिकाऱ्याला चकवा देऊन अण्णा सातारचा जेल फोडून बाहेर पडण्यात यशस्वी झाले होते. त्या ऐतिहासिक घटनेला २०१८ मध्ये ७५ वर्ष पूर्ण होत असल्याने, महाराष्ट्र शासनाने १० सप्टेंबर २०१८ हे वर्ष अमृतमहोत्सवी वर्ष म्हणून साजरे केले. त्या ऐतिहासिक घटनेला इतिहास विभागातील प्राध्यपक व विध्यार्थी हे उपस्थित राहिले.

सातारा शहरातील प्रत्येक वास्तूला इतिहास आहे, त्यामध्ये आज समाजातील गुन्हेगारांना कैदेत ठेवले जाणारा तुरुंग, सातारा जिल्हा मध्यवर्ती कारागृह यालाही ऐतिहासिक महत्व आहे. भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यातील अनेक महत्वाच्या क्रांतीकारकांना या जेलमध्ये कैदेत ठेवले होते त्यामुळे हा सातारा जेल भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यातील अनेक घटनाचा साक्षीदार आहे.त्यामुळे आमच्या महाविध्याल्याच्या जवळ असणारे हे ऐतिहासिक जेल विध्यार्थ्यांना माहित व्हावे तसेच जेल म्हणजे केवळ गुन्हेगार ही संकल्पना न ठेवता या जेलमध्ये अनेक क्रांतिकारक ही कैदेत होते याची जाणीव जागृती करण्यासाठी असे कार्यक्रम ही उपयुक्त

असतात. भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यातील साक्षीदार असणाऱ्या या इमारती त्यांची जपणूक करणे ही काळाची गरज आहे ही जनजागृती या उपक्रमातून करण्यात आली.

प्रतिसरकार चळवळीतील “सातारा जेल फोडो अमृतमहोत्सवी समारंभ” सहभाग

दि. १०/०९/२०१८

Students Singnecher

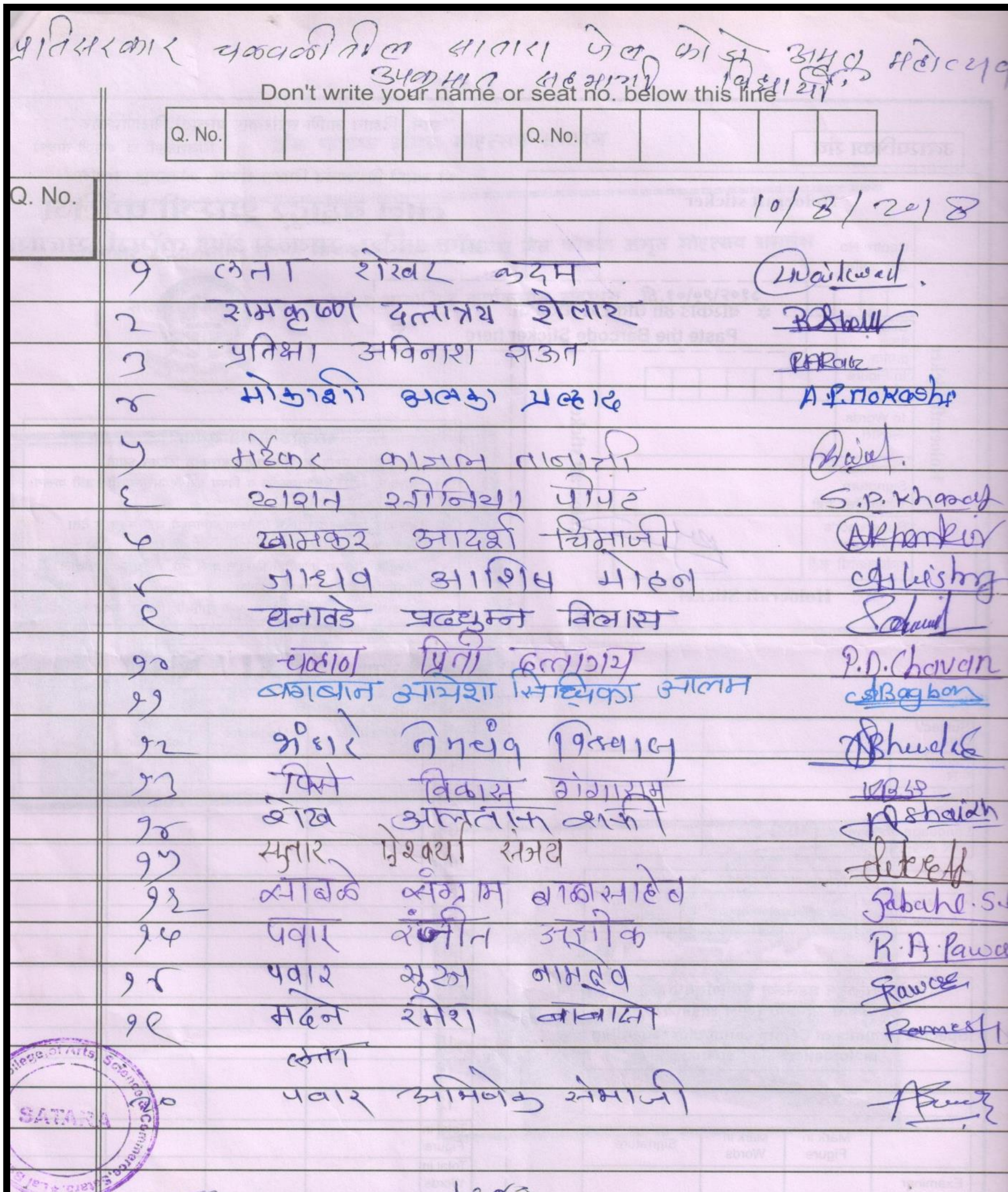
प्रतिसरकार चळवळीतील सातारा जेल फोडो अमृत महोत्सव उपक्रमात सहभागी विद्यार्थी

Don't write your name or seat no. below this line

Q. No.						Q. No.					

10/8/2018

१	श्वेता शेखर कदम	[illegible]
२	रामकृष्ण दत्तात्रय शेलार	[illegible]
३	प्रतिक्षा अविनाश राऊत	[illegible]
४	मोकाशी अलका प्रल्हाद	A.P.Mokashi
५	[illegible] काजल तानाजी	[illegible]
६	खरात श्रीनिवास पोपट	S.P.Kharat
७	खामकर आदर्श चिमाजी	[illegible]
८	जाधव आशिष मोहन	[illegible]
९	धनावडे प्रद्युम्न विलास	[illegible]
१०	चव्हाण प्रिती दत्तात्रय	P.D.Chavan
११	बागबान आयेशा सिद्धिका आलम	Bagban
१२	[illegible]	[illegible]
१३	[illegible] विकास [illegible]	[illegible]
१४	शेख अल्तमश [illegible]	Shaikh
१५	सुतार ऐश्वर्या संजय	[illegible]
१६	साबळे संग्राम बाळासाहेब	Sabale.S.
१७	पवार रंजीत अशोक	R.A.Pawar
१८	पवार सुरज नामदेव	Pawar
१९	मदने रमेश [illegible]	Ramesh
२०	पवार अभिषेक संभाजी	[illegible]

प्रतिसरकार चळवळीतील "सातारा जेल फोडो अमृतमहोत्सवी समारंभ" सहभाग

News in Local Newspaper

जेल फोडल्याशिवाय एक पूर्ण

भारतीय स्वातंत्र्याच्या १९४२ च्या लढ्यातील थोर स्वातंत्र्यसेनानी क्रांतीवीर नागनाथ अण्णा नायकवडी यांच्या सातारा जेलफोडचा अमृतमहोत्सव सोमवार १० पासून सुरू होत आहे. त्या पार्श्वभूमीवर सांगली जिल्ह्यातील वाळवा येथील पद्मभूषण क्रांतीवीर डॉ. नागनाथ अण्णा नायकवडी स्मारक समितीतर्फे प्रतिसरकार चळवळीची राजधानी असणाऱ्या साताऱ्यात कार्यक्रम होत आहे. त्यानिमित्त नागनाथ अण्णांच्या ऐतिहासिक उडीबाबत....

कारागृहाची तटरक्षक भिंत.

लढायला तयार रहा

२८ जुलै १९४४ रोजी क्रांतिवीर डॉ. नागनाथअण्णा नायकवडी यांच्या कार्यकर्त्यांनी वाळवा येथे हाळभागावर सभेचे आयोजन केले होते. त्यावेळी क्रांतिवीर डॉ. नागनाथअण्णा यांच्याबरोबर वसंतदादा पाटील यांचे मावस भाऊ नारायण जगदाळे, धोत्रेवाडीचे बाबुराव खोत, वसगड्याचे शामगौंडा पाटील आणि नांद्रयाचे बाबुराव पाचोरे हे बाहेरचे पाहुणे म्हणून सभेसाठी आले होते. गावातून फेरी झाल्यानंतर जाहीर सभेचा कार्यक्रम झाला. यावेळी अण्णांनी भारतमाता, महात्मा गांधी, सुभाषचंद्र बोस, भगतसिंग व नाना पाटलांच्या नावाच्या घोषणा दिल्या. सभेला मार्गदर्शन करताना अण्णा म्हणाले, जमलेला समाज पाहून मला वाटते आपल्या देशाचे स्वातंत्र्य आता दूर राहिलेले नाही. सर्व देशभरातील सामान्य जनता ब्रिटीशांच्या जुलमी सत्ते विरूध्द गोळीस गोळीनेच उत्तर देण्यासाठी रस्त्यावर आली आहे. गावकऱ्यांनो अन्यायाविरूध्द लढण्यासाठी भगतसिंग, राजगुरू, सुभाषचंद्र बोस यांच्या सारखे जशास तसे उत्तर देणारे नेते जन्माला आले आहेत. त्यांच्या विचाराने हजारों क्रांतिकारक निर्माण झाले आहेत. सर्व गावकऱ्यांनी लढण्याची तयारी करून माझ्या पुढच्या निरोपाची वाट बघा आणि लढायला तयार रहा असे आवाहन केले. इतर पाहुण्यांचे मार्गदर्शनानंतर सभेचा कार्यक्रम संपन्न झाला.

फंद-फितुरीमुळे अण्णांना अटक

सभा संपल्यानंतर निवडक कार्यकर्त्यांच्या बरोबर क्रांतिवीर डॉ. नागनाथअण्णा कोटभागावर गेले. त्या ठिकाणी कार्यकर्त्यांनी घराघरातून गोळा केलेल्या भाकरी व कालवण यांचे भोजन करून तुका नाना देसाई यांच्या घरात विश्रांतीसाठी थांबले. रात्री झोप येत नाही म्हणून नारायण जगदाळे शेकोटी करून अंगणात शेकत होते. काही वेळाने परत झोपी गेले, परंतु अण्णा झोपलेल्या खोलीच्या दाराला कडी लावायचे विसरून गेले. पोलिसांच्या खबऱ्यांनी फंद फितुरीने घात केला. आष्टाच्या पोलिसांनी घराला वेढा घालून दार उघडून फौजदार अहमदी व ७-८ पोलिसांनी बेसावध झोपलेल्या स्वातंत्र्यसैनिकांना अटक केली.

क्रांतीसिंह...!

- १९४२ च्या स्वातंत्र्यलढ्यातील थोर सेनानी
- २८ जुलै १९४४ ला सभेचे आयोजन
- गद्दारामुळेच अण्णांना पोलिसांनी केली अटक
- जेलफोडून पळाल्यानंतर अण्णा कर्मवीरांच्या भेटीला

अण्णा तुरूंगात अन् सहकारी भूमिग

डी. वाय. एस. पी. भोसले यांनी अण्
सांगितले, तुम्ही तुमच्या सहकाऱ्यांना बोला
वाळवा गांव शांत करा. तुमच्या कोणत्याही
सहकाऱ्यांना अटक करणार नाही. अण्णांनी
कामेरीचे कार्यकर्ते बाळकू पाटील यांच्याक
निरोप देवून बापूंना (वडील) इस्लामपूरला
बोलावून घेतले. त्यांच्याकडून सर्व सहकाऱ
शांत राहण्यास सांगितले. थोड्याच दिवसा
मी परत येतोय असा निरोप दिला. त्याप्रम
वाळवा गांव शांत झाले. अंणांचे सर्व सह
अण्णा तुरूंगात असल्यामुळे भूमिगत राहि
यामध्ये जी.डी.बापू लाड यांनी सर्वांना मद
केली.

अण्णांना सातारा जेलमध्ये हलवले

इस्लामपूर पोलीस स्टेशनमध्ये अण्णा
असताना वाळव्याचे आप्पासाहेब सरकार
थोरात, खंडेराव दाजी थोरात यांनी अण्
सांगितले, नागनाथ तुम्हाला पकडले म्हणू
वाळव्यातला स्वातंत्र्याचा लढा शांत झाला
नाही उलट घरा घरात वाळव्यात क्रांतिक
तयार झालेत. इस्लामपूर कचेरीतून अण्
पलायनाची चक्र फिरू लागली. अंघोळीची
कपडे धुण्यासाठी जेलच्या बाहेर येत अस
त्या कपड्यातून चिठ्यांची देवाण घेवाण
होती. इस्लामपूर जेलमधून नागनाथ अण्
सातारा जेलमध्ये हलविण्यात आहे.

तुरूंग फोडण्याचा मनोदय

सातारच्या जेलमध्ये दोन तीन दिवस
राहिल्यानंतर त्यांनी तेथील राजकीय कैद

शांत रहा, थोड्याच दिवसात मी येतोय

अण्णा व त्यांच्या सहकाऱ्यांना वाळव्यातील चावडीच्या कट्ट्यावर बसवून पोलीस पहाऱ्यावर बसले. अण्णांना पकडल्याची बातमी हा हा म्हणता गावभर पसरली. गावातून अण्णांचे सहकारी हुतात्मा किसन अहिर, खंडू शेळके, नारायण आबा कदम, रामचंद्र संतू अहिर, काका घोरपडे, किसन देसाई यांनी पुढाकार घेवून पोलिसांच्या ताब्यात असलेल्या नागनाथअण्णांसह स्वातंत्र्य सैनिकांना सोडविण्यासाठी नियोजन केले होते. गावाजवळ असलेल्या गंजीखान्याच्या वाटेवर माणसे दबा धरून बसली. पोलीस व वाळव्यातील जनसमुदाय यांच्यामध्ये कोणत्याही क्षणी संघर्षाची ठिणगी पडणार हे जाणून संघर्ष टाळण्यासाठी अण्णांनी आपल्या प्रमुख सहकाऱ्यांना तुम्ही शांत रहा थोडयाच दिवसात मी परत येतो असे सांगून गावातील जनतेला शांत केले. वाळवा गावातील जनता दु:खी मनाने परतली. त्या दिवशी चुली न पेटविता शांत राहिली. संपूर्ण गांव अण्णांचे अटकेने दु:खी झाला होता. तो दिवस होता २९ जुलै १९४४.

भाकरी खायची नाही

गद्दारी करणाऱ्याचे हातपाय तोडले

पोलिसांनी आष्टापेक्षा इस्लामपूर जेल सुरक्षित म्हणून अण्णांना इस्लामपूर जेलमध्ये आणून ठेवले. इस्लामपूर जेलमधून अण्णांना पलायन करण्याचा बेत राजुताई पाटील, वाय.सी. पाटील, अंता पाटील काका, किसन पैलवान वगैरे कार्यकर्ते करत होते. अण्णांना अटक करण्याबाबत गद्दारी करणाऱ्या एस.डब्ल्यू.देशपांडे यांचा शोध घेवून त्यांना स्वराज्याची गदारी करणाऱ्या खंडोजी खोपडे यांच्या प्रमाणे उजवा हात व डावा पाय तोडून त्यांना शिक्षा देण्याचे काम किसन अहिर पैलवान, किसन गोविंदा जाधव, महादेव राऊ अनुसे(देवास), पांडुरंग गणू पाटील, दिना हिंदु नायकवडी, सखाराम घोरपडे, रामचंद्र अहिर आदी २०-२२ लोकांनी पुढाकार घेतला होता. यामुळे अण्णांचा दबदबा वाढला.

मैत्री जोडणे सुरू केले. जेलमध्ये राहणे त्यांना पसंत नव्हते. जिवंत असून मेल्यासारखे आहे असे त्यांना वाटत होते आणि त्यांनी ही खंत आपल्या जवळच्या राजकीय कैद्यांशी तसेच जेलमध्ये असलेल्या कामेरीच्या एस.बी.पाटील यांच्याकडे बोलून दाखविली. एका रात्री अचानक त्यांनी जेल फोडण्याचा विचार बोलून दाखविला. जेल फोडताना सापडलो गेलोच तर गोळीला बळी पडावे लागणार हे नागनाथ अण्णांना पुर्ण माहित होते. मात्र त्याची पर्वा त्यांनी केली नाही. मला पकडून इंग्रजांनी माझा अपमान केला आहे. मला त्यांचा पराभव करून त्यांना धडा शिकवायचा आहे. काही झाले तरी मी तुरूंग फोडणारच.

१८ फूट उंची तटावरून उडी

सातारा जेलमध्ये येवून अण्णांना चार दिवस संपणार होते. रविवार दिनांक १० सप्टेंबर १९४४ रोजी सर्व कैद्यांना आंघोळीसाठी बराकी बाहेर सोडले. प्रथम बर्डे गुरूजी नंतर नागनाथ अण्णा बाहेर आले. बर्डे गुरूजी आंघोळीसाठी हौदाकडे गेले. अडिसरे पोलीस गुरूजींच्या बरोबर गेला. एस. बी. पाटील, साळी व शामू रामा चौधेंही पलायनाच्या भिंती जवळ गेले. साळी व शामू रामू भिंतीकडे तोंड करून बसले. एस.बी.पाटील दोघांच्या खांद्यावर बसून, नागनाथ अण्णा एस. बी. पाटील यांच्या खांद्यावर बसले. नियोजनाप्रमाणे पहिली जोडी उभा राहिली. शेवटी अण्णा उभे राहिले. नागनाथ अण्णा भिंतीवर चढले त्यावेळी उगवत्या सुर्याला साक्ष ठेवून कसलाही विचार न करता १८ फूट उंचीच्या तटावरून त्यांनी उडी मारली. तळ हाताला थोडीशी इजा झाली बाकी कुठेही खट झाले नाही आणि तिथेच बसून बारीक बारीक हराळी उपटू लागले. कुणी पाहिले व शंका आलीच तर हा माणूस गणपतीला दुर्वा काढत आहे अस वाटावे.

सातारा कारागृहाची इमारत.

अन् हिमालयासारखा आधार वाटला

अण्णांनी त्यावेळी निरकून पाहून व कोणी नाही जाणून सरळ सातारा शहराच्या पश्चिम बाजूचा रस्ता धरला आणि अण्णा बेधडक सकाळच्या ६ च्या सुमारास सोमवार पेठेतील कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या घराजवळ आले. त्यांच्या दारावर पाटी होती रयत सेवक सोसायटी. नागनाथ अण्णा तिथे थबकले दार अर्धवट उघडे होते. बाहेरच्या व्हरांड्यात कॉटवर मच्छरदाणी लावलेली होती. कॉटवर कोणीच नव्हते. समोर कर्मवीरांचा फोटो पाहिला आणि त्यांना हिमालयासारखा आधार वाटला. बोर्डींगचे सुपरिटेंडेट येईपर्यंत अण्णा कॉटवर मच्छरदाणीत गाढ झोपले. ढाण्या वाघ पोलिसांचा ससेमिरा कर्मवीरांमुळे आपल्यापर्यंत पोहोचणार नाही हे जाणून होता.

15. Field visit

Field visit- “ Bara Motechi Vihir ” Limb.

नोटीस

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Field visit- “ Bara Motechi Vihir ” Limb.

नोटीस

महाविद्यालयातील इतिहास विभागातील विध्यार्थ्यांना कळविण्यात येते की सातारा शहरापासून साधारण १६ किमी अंतरावर असणारे लिंब या गावातील ऐतिहासिक बारा मोटेची विहीर पाहण्यासठी व इतिहासकालीन पाणी व्यवस्थापन समजावून घेणे तसेच या ऐतिहासिक वास्तूचे जतन व संवर्धन करणे , या अनुषगाने अभ्यास सहलीचे आयोजन शुक्रवार दिनाक २३ नोव्हेंबर २०१८ रोजी करण्यात आले आहे तरी इतिहास विभागातील सर्व विध्यार्थ्यांनी सकाळी ८.०० वाजता महाविद्यालयात उपस्थित राहावे.

सोबत खालील नियमांचे पालन करावे.

१) महाविध्यालयीन ड्रेसकोड मध्ये येणे .

२) आयकार्ड सोबत घेणे .

३) जेवणाचे डबे , पाणी ई.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara. SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Field visit- “ Bara Motechi Vihir ” Limb.

अहवाल

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Field visit- “ Bara Motechi Vihir ” Limb.

अहवाल

लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालयातील इतिहास विभागाने शुक्रवार दिनाक २३ नोव्हेंबर २०१८ रोजी लिंब या गावातील छत्रपती शाहूमहाराज कालीन बांधलेली (सतरावे शतक) ऐतिहासिक बारा मोटेची विहीर याला भेट दिली.या ऐतिहासिक वास्तूला भेट देण्याचा उद्देश म्हणजे इतिहासाच्या विध्यर्थ्यांना शिवकालीन पाणी व्यवस्थापन कसे केले जात होते.विहिरीचे स्थापत्य शास्त्र समजावून घेणे. व या विहिरीचा इतिहास माहित करून घेऊन या विहिरीचे जतन व संवर्धन करण्यसाठी समाजात व गावात जनजागृती करणे यासाठी एक दिवसीय वारसा सहल आयोजित करण्यात आले होते. या साठी इतिहास विभागातील २४ विध्यर्थी व दोन प्राध्यपक सहभागी झाले होते.लिंब हे गाव साधारण सातारा शहरापासून १६ की.मी अंतरावर असून या गावात सातारचे छत्रपती शाहूमहाराज यांच्या काळात त्यांची दासी विरुबाई भोसले यांनी या गावातील आंब्याच्या झाडांना पाणीपुरवठा करण्यासाठी बांधून घेतली आहे .ही विहीर स्थापत्य कलेचा एक उत्कृष्ट नमुना आहे. ही केवळ विहीर नसून येथे गुप्त बैठकीसाठी सभागृह ची व्यवस्था आहे तसेच ही पायऱ्यांची विहीर असून याला बारा दगडी मोट आहेत.या विहिरीवर एक शिलालेख आहे.या विहिरीमध्ये छोटेखानी महाल आहे.जुण्याकाळात विहिरीला एक किंवा दोन मोट असलेले पाहायला मिळतात .परंतु या विहिरीला बारा दगडी मोट आहेत.यावरून या विहिरीस बारा मोटेची विहीर म्हणून ओळखले जाते. आजही ही विहीर सुस्थित असून या विहिरीचा पाणीपुरवठा करण्यासाठी केला जातो. या विहिरीचे संवर्धन व जतन करण्या साठी पुरातत्व खाते यांनी लक्ष देणे गरजेचे आहे . पर्यटकांच्या कडून होणारा कचरा , प्लास्टिकचा वापर व गावकऱ्यांनी आसपासचा परिसर स्वच्छता ठेवणे गरजेचे आहे. ही अभ्यास सहल मराठाकालीन स्थापत्य कला , पाणी व्यवस्थापन समजावून घेण्यासठी व या गावातील लोकांचे जनजागृती करण्यासाठी केली होती. या अभ्यास सहली साठी महाविध्याल्याचे प्राचार्य डॉ.आर.व्ही.शेजवळ यांनी मार्गदर्शन केले तसेच सहलीचे आयोजन करण्यास परवानगी दिली त्याबद्दल त्यांचे मनापासून आभार व्यक्त करते. तसेच लिंब या गावातील ग्रामस्थांनी सहकार्य केले त्यांचेही आभार मानते.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara. SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

Bara Motechi Vihir (Historical Well) (History of Well)

Near Satara at a place called Limb, it is historical place, where Baramotichi vihir, an archaic step-well is situated. The construction of this well was started in 1641 and completed in 1946 under supervision of Mrs. Virubhai Bhonsale in the time of first Chhatrpati Shahu Maharaja the son of Chhatrapati Sambhaji Maharaj. This well was intended to be a water source to almost 300 mango tree farms around.

Baramotichi vihir is situated at a village called Limb. Limb is on national highway number 4, almost 16 kilometers away from Satara and 99 kilometers away from Pune. The local business is farming of sugarcane, rice, vegetables and mangoes. Tamarind, Pipal and Mango trees are found in the land around the well. It's very hard to notice the well because there is not much construction done over the ground level. The farmers from the local area still use the well water for the farming which they pump out through the electric pumps.

Architecture of the well - Baramotichi vihir is octagonal and has been built identically in the shape of dug-out shivling (In Hindu mythology it signifies Lord Shiva). Imprecisely this well is 130 feet long in length, 50 feet in width. The main area of the actual well is 110 feet deep and 50 feet in diameter. This well has been built unlike those traditional step-wells in Rajasthan. Once climb down from the stairs there is an arched grand opening below the ground level which leads to the well. At both the sides of this arched opening there are two more staircases which lead towards the lower level of the well. This one has steps from one side leading to the middle of the well from where there were look-out galleries. This whole well is divided into two parts, one rectangle and other one is octagonal well at the gallery on top of the second arched opening. This gallery opens out to both the sides, one inside the octagonal well and second at rectangle well which is towards main entrance. Above these galleries there is a platform to accommodate the throne of the king. From the side ground level to reach out the galleries, one secret narrow door 'chor-darwaja' is built at the second arch. The entire well has been built in black stone. This structure resembles some kind of underground palace.

On the inner side of the main octagonal well, there are four sculptures of tigers. Form of tiger was used as a metaphor of the victory. At the front feet of both the south most sculptures of tiger has two small elephants carved and other both the north most sculptures of tiger are in jumping gestures. That signifies the king's victory at the south and his next aspirant move to the north.

Including grand staircase this well has two more ways to be entered into. The main octagonal well has an arrangement of fifteen moats to channel the water from the well but only twelve moats were functioning rest of the three moats were used whenever it was required. The arrangement of ten more moats was made in between the first and second arch in case if the water level increases during the monsoon.

The structure which divides this well is nothing but one of a kind of palace. At both the sides there are steps from the second arch to reach at the main hall of the palace. There are two creatively carved pillars at the centre of the hall. Each pillar is carved differently. The horse riding kind, Lord Hanuman and the elephant are carved on one pillar while other one is carved with elephant riding king, Lord Ganesh and decorative motifs of flower. The motifs of flowers and birds are carved logically near the windows and on the pillars.

On the roof of this palace the setting for the king's throne and arrangement of council meeting is made. The first Shahu maharajah by himself used to run his council meeting with his administrative body.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Field visit- " Bara Motechi Vihir " Limb.

Entrance of the Well

Structure f the well

View of the well

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara * SATARA

Roof of the well students listen the history of the well.

Relax mood on step well

Field visit- " Bara Motechi Vihir " Limb

Student Singnecher

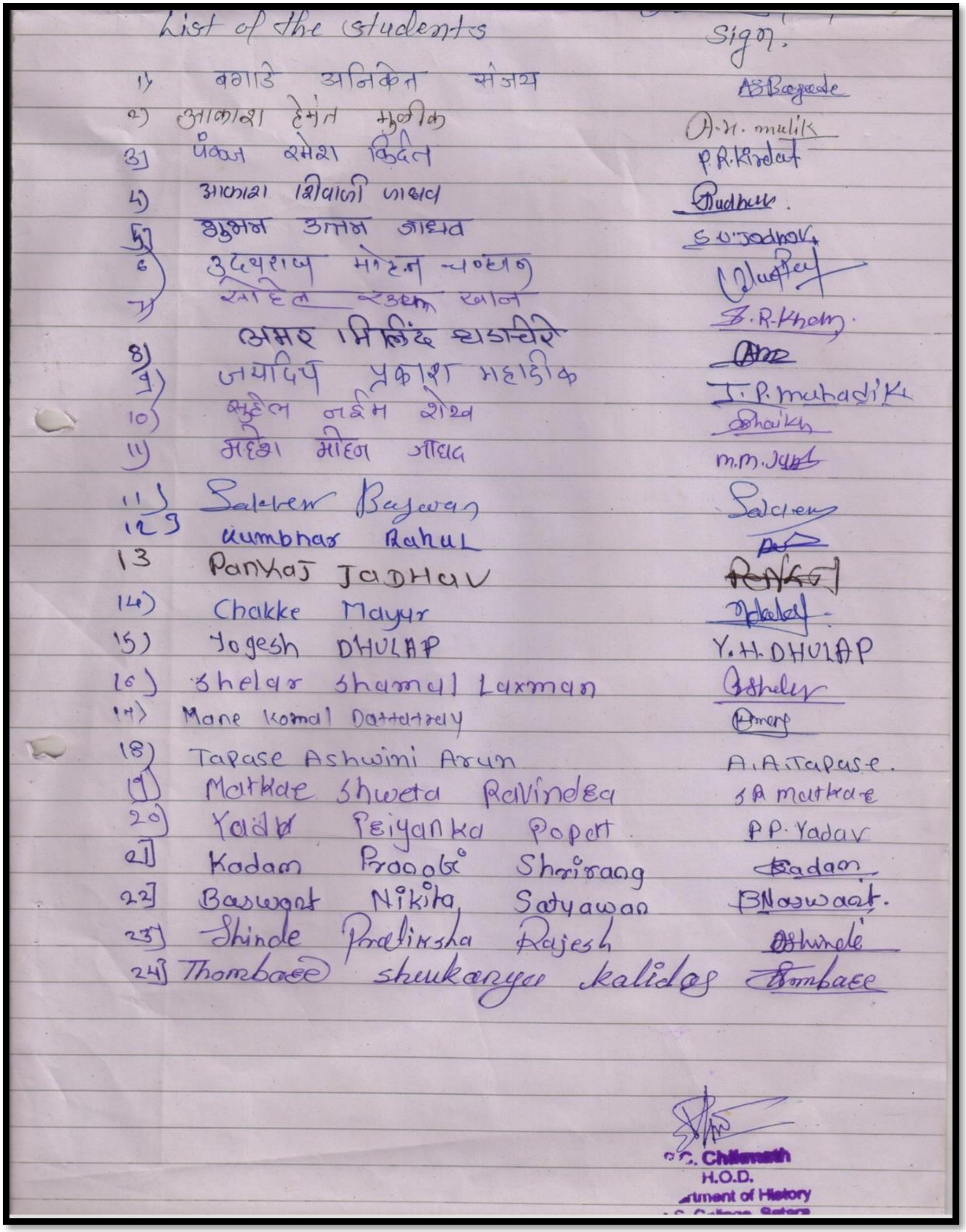

List of the students — Sign.

No.	Name	Sign
1)	बगाडे अनिकेत संजय	A S Bagade
2)	आकाश हेमंत मुलीक	A.H. mulik
3)	पंकज रमेश किर्दत	P.R.Kirdat
4)	आकाश शिवाजी जाधव	[illegible]
5)	शुभम उत्तम जाधव	S.U.Jadhav
6)	उदयराज मोहन चव्हाण	[illegible]
7)	सोहेल रऊफ खान	S.R.Khan
8)	अमर मिलिंद घाडगीरे	[illegible]
9)	जयदिप प्रकाश महाडीक	J.P.mahadik
10)	सुहेल नईम शेख	Shaikh
11)	महेश मोहन जाधव	m.m.Jadhav
11)	Saleem Bagwan	Saleem
12)	Kumbhar Rahul	[illegible]
13	Pankaj JADHAV	Pankaj
14)	Chakke Mayur	[illegible]
15)	Yogesh DHULAP	Y.H.DHULAP
16)	Shelar Shamal Laxman	S.Shelar
17)	Mane Komal Dattatray	Mane
18)	Tapase Ashwini Arun	A.A.Tapase.
19)	Matkar Shweta Ravindra	S.R. matkare
20)	Yadav Priyanka Popat	P.P. Yadav
21)	Kadam Pranali Shrirang	Kadam
22)	Baswant Nikita Satyawan	B.Naswant.
23)	Shinde Pratiksha Rajesh	P.Shinde
24)	Thombare Shukanya kalidas	Thombare

16. Visit the excavation site

Excavation visit

नोटीस

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Excavation visit

नोटीस

महाविद्यालयातील इतिहास विभागातील विध्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की सातारा शहरापासून साधारण १६ की.मी अंतरावर असणऱ्या लिंब गोवे या गावामध्ये कृष्णा नदीच्या काठावर महाराष्ट्र पुरातत्व खाते व डेक्कन कॉलेज पुणे पुरातत्व विभाग यांच्या सयुंक्त विध्यमाने उत्खनन करण्यात येत आहे. या उत्खनन साईट ला भेट देण्यासाठी व शास्त्रीय पद्धतीने उत्खनन कसे केले जाते याची माहिती जाणून घेण्यासाठी या साईट ला भेट देणार आहोत तरी या मोहिमेत सहभाग घेणार्या विध्यार्थ्यांनी दि. १९ / ०२ / २०१७ रोजी सकाळी ७.३० वा.इतिहास विभागात उपस्थित राहावे.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara ★ SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Excavation visit

अहवाल

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Excavation visit

अहवाल

सातारा जिल्ह्याला फार मोठी ऐतिहासिक पंरपरा लाभलेली आहे. बौध्दकालीन लेण्यापासून सातवाहन, वाकाटक, राष्ट्रकुट, यादव कालीन अवशेष या भागात सापडतात.त्यादृष्टीने इतिहास संशोधक व पुरातत्व विभाग हे साताराचा इतिहास उलगडण्यासाठी प्रयत्न करीत असतात. त्याच अनुषगाने लिंब गोवे या ठिकाणी कृष्णा नदीच्या काठावर असणारी पांढरी टेकडी याचे उत्खनन फेबुरवारी २०१७ मध्ये करण्यास डेक्कन कॉलेज,पुणे यांनी सुरवात केली होती. ही लाल बहादूर शास्त्री महाविध्यालय, इतिहास विभागासाठी एक चागली संधी होती. इतिहासाच्या विध्यार्थांना उत्खनन म्हणजे काय ? उत्खनन कसे केले जाते, ऐतिहासिक वस्तूचा शोध कसा घेतला जातो, त्याचा शास्त्रीय दृष्टीकोन याची माहिती जाणून घेण्यासाठी इतिहास विभागातील केवळ १५ विध्यार्थी व डॉ.प्रतिभा चिकमठ व डॉ.दीपक जाधव हे दोन प्राध्यापक यांनी पुरातत्व विभागाची फोनवरून परवानगी घेऊन शनिवार दिनांक १९ फेबुरवारी २०१७ रोजी सकाळी ११-३० वाजता भेट दिली.

या उत्खनन साईटवर भेट दिल्या नंतर तेथील पुरातत्व खात्यातील संशोधक यांनी उत्तखनन साईट कशी निवडली जाते, उत्खनन करण्यासाठी वापरली जाणारे अवजारे, त्यातून सापडलेल्या वस्तूंचे वर्गीकरण त्यांचा कालखंड कसा ठरविला जातो याची माहिती दिली. यामुळे इतिहासाच्या विध्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष उत्खनन कसे केले जाते त्याची संपूर्ण शास्त्रीय माहिती मिळाली. त्यामुळे विध्यार्थांना या पुरातत्व खात्यात आवड निर्माण होऊन त्याची अधिक माहिती घेऊन इतिहास संशोधनात आवड निर्माण झाली.तसेच ऐतिहासिक स्थळाचे जतन ,संवर्धन करणे किती गरजेचे आहे याचीही माहिती झाली. या उत्खनन साईटला भेट दिल्याने विध्यार्थ्यमध्ये इतिहास व पुरात्तव विभाग याची आवड निर्माण झाली.तसेच ग्रामीण भागातील विध्यार्थ्यांना आपल्या गावचा स्थानिक इतिहास शोधण्याची आवड निर्माण झाली.या साईटला भेट देण्यासाठी मा.प्राचार्य डॉ आर.व्ही. शेजवळ साहेब यांनी स्वतः परवानगी घेऊन दिली व मार्गदर्शन केले त्याबद्दल त्यांचे इतिहास विभागातर्फे मनपूर्वक आभार व्यक्त करते. तसेच डेक्कन कॉलेज पुणे यांनीही उत्खनन साईटला भेट देण्यासाठी परवानगी देऊन सर्व माहिती दिली त्याबद्दल त्यांचेही मनापासून आभार व्यक्त करते.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara ★ SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce,Satara.

5 th March 2017. Maharashtra Today

Satara: In a collaborative excavation conducted by Deccan College and Bhartiya Itihas Sankalan Samiti (Maharashtra) on the banks of river Krishna at Satara district 2000 year old artifacts recovered at the Limb village.

The 2,000- year-old artifacts recovered at the Limb village talk of a cultural continuity that has seeped into the present era, believe the excavators. Major findings include a coin from the Satavahana period, fragments of jewellery and pots besides rice grains and pulses.

The diggings, which began on December 20 last year, came to an end in early February. Amit Pendam, research assistant at the Deccan College, led a team of three PhD scholars and 49 MA students from the college, thus exposing the aspiring archaeologists to essential fieldwork. Anita Agashe, Indology researcher from the Tilak Maharashtra Vidyapeeth, was co-director of the project.

The excavation site was located on the banks of the River Krishna, where three trenches of 5X5 metres were laid. A major and only numismatic find was a coin from the Satavahana period, which helped in dating the artifacts more accurately.

The team found brick structures which were probably part of a house from either the first or second century AD; fragments of shell bangles worn by women and a common feature across country from early historic period were available. Beads of stone, glass and areca nut shaped beads made of terracotta were found as well.

Vasant Shinde, vice-chancellor of Deccan College, said that the findings will help in reconstructing and understanding the culture of the people. The retrieved pots suggest that the technique employed in making them 2,000 years ago hasn't changed today. Even the crop pattern seems to have remained unchanged, grains of rice, sorgum, cotton, millet and wheat have been found, which are still grown and consumed in the region. Cattle bones indicate domestication was common, but further analysis is required to determine if cattle was consumed by the people in the region or not.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara. SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Excavation visit

Separation system the different contents

Students observed the site

Excavation Site work

Students discuss about excavation with expert

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Excavation visit

विध्यार्थी सहभाग

Sr.NO.	Name of Studenta	Sing
1. 1	Dhotre Prasad Laxman	[illegible]
2.	Miss Nikam Priyanka Baban	P.B. Nikam
3.	Kamble Omkar Nandkumar	omkar
4.	Miss Shaikh Reshma Ahamad	A.A. kamble
5.	Kamble Abhijt Anil	K.A.A
6.	Bhise Omkar Ajay	Bhise.O.A
7.	Miss Wadgave Hemlata Ramesh	Omkar
8.	Aagunde Amar Arun	A.A. Aggunde
9.	Ahire Sagar Narayan	Ahire S. N
10.	Miss Bhosale Kajal Dilip	K.D. Bhosale
11.	Trimbake Rupeshkumar Babasaheb	R.B. Trimbake
12.	Miss Dhane Gitanjali Suresh	Dhane
13.	Bawadhane Jaganath Kondiba	J.K. Bawdhane
14.	Shinde Chandrashekhar Vilash	S.V.C.S
15.	Mohite Arun Hanmant	A. Mohite
16.	Miss Barkade Reshma Ramchandra	
17.	Waghamale Sandip Balkrishn	waghamale.s
18.	Mulani Anish Rafik	M.A. Rafik

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

17. Cleanliness of Historical Place

Cleanliness of Historical Place :- Sangam Mahuli

सूचना दि. ३/८/२०१७

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Cleanliness of Historical Place :- Sangam Mahuli

सूचना दि. ३/८/२०१७

महाविध्याल्यातील इतिहास विभागातील विध्यार्थांना सूचित करण्यात येते की सातारा शहरपासून साधारण पाच की.मी अंतरावर असणारे क्षेत्र माहुली या ठिकाणी असणारे मंदिर व कृष्णा वेण्णा नदीच्या संगमावर असणारे छत्रपती शाहूमहाराज समाधी व ताराराणी समाधी परिसर याला भेट देणे व त्या परिसराची स्वच्छता करून या परिसरात भेट देणाऱ्या भाविक ,पर्यटक यांच्यात जनजागृती करणे यासाठी एक दिवशीय अभ्यास सहल दिनांक १० ऑगष्ट, २०१७ रोजी आयोजित करण्यात आले आहे तरी विभागातील सर्व विध्यार्थ्यांनी इतिहास विभागात सकाळी ८.०० वाजता उपस्थित राहावे. येथून माहुली या ठिकाणी जाण्याचे नियोजन करण्यात आले आहे.

(Stamp: Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara — SATARA)

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Awareness and Cleaned the Historical Place :- Sangam Mahuli

अहवाल

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Awareness and Cleaned the Historical Place :- kshetraMahuli / Sangam Mahuli

अहवाल

स्थळ - क्षेत्र माहुली - घाट व मंदिर परिसर

उद्देश - मंदिर व समाधी परिसराची स्वच्छता .

गावचा इतिहास जाणून घेणे.

परिसराच्या संवर्धनासाठी ग्रामपंचायत व समाजात जनजागृती करणे.

विध्यार्थी संख्या -

लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालय, इतिहास विभागाने सातारा शहरापासून ०५ की.मी. अंतरावर असणऱ्या माहुली या गावातील श्री विश्वेश्वर मंदिर परिसर,कृष्णा वेण्णा नदी संगमावर असणारे सातारचे छत्रपती शाहूमहाराज व महाराणी ताराराणी यांच्या समाधी परिसराची स्वच्छता व संवर्धन करण्यासाठी भेट दिनाक १० ऑगस्ट,२०१७ रोजी दिली. संगम माहुली हे गाव ऐतिहासिकदृष्ट्या प्रशिध्द असणारे एक तीर्थक्षेत्र आहे. हे गाव कृष्णा नदी व वेण्णा नदी यांच्या संगमावर वसले आहे , नदीच्या पूर्व किनाऱ्यावरील भागास क्षेत्र माहुली व पश्चिम किनाऱ्यावरील भागास संगम माहुली या नावाने ओळखले जाते. छत्रपती राजाराम महाराजांच्या काळात कोथा प्रभुणे यांनी क्षेत्र माहुली हे गाव वसविले असी नोंद गझेटीअर मध्ये आहे.तर संगम माहुलीची स्थापना छत्रपती शाहूमहाराज यांच्या काळात झाली. त्याचा इतिहास असा आहे छत्रपती शाहूमहाराज कांही धार्मिक विधीसाठी संगमावर आले असता तेथे पूजा विधी करण्यास कोणी ब्राम्हण पुरोहित उपलब्ध झाला नाही तेंव्हा हा विधी राजांच्या सोबत असणारे श्रीपतराव पंतप्रतिनिधी यांनी केला. तेव्हा शाहूमहाराज यांनी या पंतप्रतिनिधी यांना शंभर एकर जमीन दान दिली.त्यांनी या संधीचे सोने करून या नदीच्या काठावर गाव वसविले व संस्कृत वेद अध्यानस प्रोत्साहन दिले. या नदीच्या काठावर अनेक मंदिरे व राजघराण्यातील व्यक्तींच्या समाधी स्थळे आहेत. संगम माहुली येथे सगुनेश्वर मंदिर आहे त्याचे बांधकाम व घाट इ.स. १८६५ मध्ये छत्रपती शाहूमहाराज यांच्या पत्नी सगुणाबाई यांनी करवून घेतले.तर क्षेत्र माहुली येथे श्री काशी विश्वेश्वर मंदिराचे बांधकाम इ. स. १७३४ मध्ये श्रीपतराव पंतप्रतिनिधी यांनी केले. याच मंदिराच्या नदी पात्रात दोन शिवलिंग स्थापन केलेले एक समाधी आहे. ती समाधी सातारा ही मराठ्यांची राजधानी करणारे छत्रपती शाहूमहाराज व त्याच्याच थोडे बाजूला छत्रपती राजाराम यांची पत्नी महाराणी ताराराणी यांची आहे.

अशा या ऐतिहासिक स्थळास भेट देऊन प्रथम शिवशंकराचे दर्शन घेतले , स्थानिक नागरिकाच्या कडून या गावाचा इतिहास व त्याचे महत्व जाणून घेतले. त्यानंतर ज्या उद्देशासाठी या ठिकाणाला भेट दिली ते काम हाती घेतले. प्रथम मंदिर परिसर व घाट झाडून घेतला व परिसरातील कचरा एकत्र केला. त्यानंतर नदी पत्रात वाळूत रुतलेली समाध्या स्वच्छ केल्या . छत्रपती शाहू महाराज व महाराणी ताराराणी यांच्या समाध्या पाण्याने धुऊन काढल्या. व या समाध्या उजेडात आणल्या. हे काम करत असताना गावातील लोक व दर्शनासाठी आलेले लोक विध्यार्थी व प्राध्यापक यांचे काम पाहून त्यांनी समाधान व्यक्त केले. याच वेळी या मंदिर परिसराची व समाधी परिसर नागरिकाकडून स्वच्छ राहावे .तसेच ऐतिहासिक स्मारकाचे रक्षण व्हावे यासाठी स्थानिक ग्राम पंचायत व नागरिकांनी प्रयत्न करावेत असे आव्हान केले.तसेच सातारचे छत्रपती शाहूमहाराज यांची समाधी स्थळ हे स्मारक व्हावे यासाठी प्रयत्न करावे असे आव्हान करून सातारा व आसपासच्या परिसरातील ऐतिहासिक ठेवा हा पुढील पिढीसाठी जपणे का गरजेचे आहे त्यासाठी स्थानिक नागरिक , इतिहासप्रेमी व शासन यांच्या एकत्र प्रयत्नाने हे काम करावे लागेल असे ठरले.

यासाठी गावातील लोकांनी सहमती दर्शवली. हा दिवस विध्यार्थ्यासाठी अविस्मरणीय ठरला. त्यानाही आपल्या गावचा इतिहास आणि या ऐतिहासिक स्थळाचे महत्व लक्षात आले. ऐतिहासिक स्थळाकडे स्थानिक नागरिक यांनी व इतिहास प्रेमी लोकांनी लक्ष देणे गरजेचे आहे आणि संवर्धन करणे गरजेचे आहे त्यासाठी समाजात सदैव जनजागृती किती महत्वाची आहे याचीही जाणीव झाली.

या ऐतिहासिक स्थळाच्या स्वच्छता व संवर्धन करताना जाणवणारी गोष्ट म्हणजे , या ऐतिहासिक वारसा स्थळाच्या ठिकाणी माहितीचे फलक लावणे, परिसर स्वच्छता , नागरिक व पर्यटक यांच्यात जागृती, स्थळाची जपणूक करणे आवश्यक आहे.

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara. SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts,Science & Commerce,Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Cleanliness of Historical Place :- Sangam Mahuli

Chhatrpati Shahu Maharaj Samadhi cleaning by the students

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara * SATARA

Mharani Tararani Samadhi

Vishwesher Temple cleaning

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

To aware the people through the cleaning the temple.

Cleanliness of Historical Place :- Sangam Mahuli

Students attendants

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Cleanliness of Historical Place :- Sangam Mahuli

Date-03/08/2017

Sr.NO.	Name of Studenta	Sing
1. 1	Bagban Ayesha Siddiqua Alam	Bagban A.S.
2.	Jadhav Ashish Mohan	Jadhav
3.	Bhandare Nemchand Vishwas	vishwas
4.	Chavan Priti Dattatray	Priti Dattatray
5.	Madane Sushma Mansing	Madane. S. M
6.	Kuchekar Durga Vasant	Vasant
7.	Pawar Suraj Namdeo	suraj
8.	Pise Vikas Gangaram	[illegible]
9.	Jambhale Abhijit Satywan	Jambhale. A
10.	Pawar Abhishek Sambhaji	[illegible]
11.	Gunjal Pooja Rajendra	Gunjal
12.	Jadhav Ashish Mohan	A. M. Jadhav
13.	Shaikh Altaf Shafi	S. S. Shaikh
14.	Khamkar Adarsh Chimaji	A. C. khamkar
15.	Kharat Soniya Popat	S. P. kharat
16.	Kshirsagar Atul Manoj	A. M kshirsagar
17.	Pawar Aniket Krishnat	Aniket Pawar
18.	Kuchekar Santoshi Vasant	S.V. Kuchekar
19.	Kadam Lata Shekhar	L. S. Shekhar
20.	Mardhekar Kajal Tanaji	Mardhekar K.T.
21.	Mokashi Alka Pralhad	[illegible]
22.	Raut Pratiksha Avinash	R. P. Raut

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

18. Village Survey - Kushi

सूचना दि. १९/१२/२०१७

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Village Survey :- Kushi village

सूचना दि. १९/१२/२०१७

महाविध्याल्यातील इतिहास विभागातील विध्यार्थाना सूचित करण्यात येते की महाविध्यालयाने दत्तक घेतलेल्या मौजे कुशी या गावामध्ये इतिहास विभागा मार्फत ऐतिहासिक सर्वे करण्यात येणार आहे. सदर दत्तक गावामधील पुरातन मंदिरे,ऐतिहासिक वास्तू ,विहिरी,बावी ई.ठिकाणांचा सर्वे आपल्या विभागाकडून करावयाचा आहे.सदर सर्वे गुरुवार दि.२१/१२/२०१७ राजी केला जाणार आहे .तरी इच्छुक विध्यार्थ्यांनी इतिहास विभागात नाव्नोद्री करावी.व सदर दिवसी सकाळी ८.०० वा इतिहास विभागात उपस्थित रहावे.

SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Village Survey Report :- Kushi village

LAL BAHADUR SHASTRI COLLEGE OF ARTS, SCIENCE AND COMMERCE, SATARA.

DEPARTMENT OF HISTORY

Village Survey Report :- Kushi village

उपक्रम- कुशी गावाचा सामाजिक, ऐतिहासिक दृष्टीने सर्वे

उद्देश - ग्रामीण भागाचा सामाजिक अभ्यास करणे.
कुशी गावातील ऐतिहासिक माहिती जाणून घेणे.

ठिकाण – कुशी गाव

लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालय सातारा, इतिहास विभागाच्या डॉ. अप्पासाहेब पवार इतिहास अभ्यास मंडळाच्या वतीने सातारा शहरापासून १३ की.मी. अंतरावर असणाऱ्या कुशी या गावाला २१ डिसेंबर, २०१७ रोजी भेट दिली.कुशी या गावातील सामाजिक परिस्थिती , त्याची पंरपरा ,या गावातील ऐतिहासिक बनशंकरी मंदिर व ऐतहासिक बावडी त्याची माहिती घेण्यात आली . ही माहिती घेण्यासाठी आमच्या विध्यार्थ्यांनी प्रत्येक घरी भेट देऊन माहिती मिळवली.

कुशी हे एक निसर्ग सौंदर्याचे वरदान लाभलेले छोटे गाव असून तीन डोंगराच्या कुशीत वसलेले आहे. सातारा शहरापासून जवळ व मुख्य हाम रस्त्यापासून अवघ्या २ की.मी आतील बाजूस असणारे गावाने शासनाच्या विविध योजनेच्या मदतीने गावाचा विकास केला आहे.या गावाची लोकसंख्या २०११ च्या जनगणनेनुसार १०५७ इतकी आहे. साधारण २५० घरे किवा कुटुंब या आहेत. या गावातील लोंकाचा मुख्य व्यवसाय शेती असून उच्च शिक्षित लोक विविध पदावर गावच्या बाहेर नोकरी , व्यवसाय यासाठी आहेत. या गावात केवळ सातवी पर्यंत शाळा असून या गावातील ग्रामपंचायत हे बिनविरोध निवडणूक करून गाव तंटामुक्त ठेवले आहे.

कुशी हे गाव डोंगराच्या कुशीत असले तरी या गावच्या पूर्वेला डोंगरावर बनशंकरी देवीचे मंदिर असून या देवीची यात्रा कोजागिरी पौर्णिमेला भरते. या दिवशी या गावातील सर्व लोक आपली घरे बंद करून या डोंगरावर जाऊन राहतात व देवीच्या दारात जागर करतात. तसेच या गावात वाघजाई हे एक प्राचीन मंदिर असून या देवीच्या पूजेसाठी मंदिराच्या बाजूला शिवकालीन पायऱ्यांची दगडी बांधकाम केलेली विहीर आहे. या विहिरीची स्थापत्य कला पाहण्यासारखी आहे. तसेच या गावात नाथ संप्रदायातील सिध्दनाथाचे मंदिर आहे. याशिवाय या गावात विरगली आहेत या विरगळ युद्धात मरण पावलेल्या सैनिकांच्या स्मरणार्थ दगडात कोरल्या जात.

या गावचा सामाजिक सर्वे करताना हे निदर्शनास आले की या गावाने आपली भारतीय संस्कृती व परंपरा अजूनही जपली आहेत. आधुनिकता आली तरी घरातील जाती, उखळ , व इतर पारंपारिक भांडी वेशभूषा जपली आहे. या गावात धार्मिक वातावरण असून , पारायण, भजन कीर्तन, वारकरी, नाथपंथ , महानुभाव पंथ याचे आचरण केले जाते. या गावातील लोक शिक्षणासाठी सातारा ,पुणे याची निवड करतात. घरातील कर्ते पुरुष हे नोकरी व्यवसाय यासाठी राज्यातील विविध ठिकाणी जातात तर घरातील महिला वर्ग शेती व त्यावर आधारित व्यवसाय करून हातभार लावतात. या गावात कोणतेही राष्ट्रीयकृत बँक नाही तसेच वैद्यकीय सुविधाही नाहीत. परंतु सातारा हे जवळील शहर असल्याने

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara ★ SATARA

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.

DEPARTMENT OF HISTORY

Village Survey Photo :- Kushi village

Our village serve group gathered in front of Kushi Grampanchayt office

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara
SATARA

Historical Step well its called barvi or bavi at Kushi

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara *
SATARA

Village Survey :- Kushi village

Lal Bahadur Shastri College of Arts, Science & Commerce, Satara * SATARA

DEPARTMENT OF HISTORY

Village Survey Photo :- Kushi village

Students Singnecher

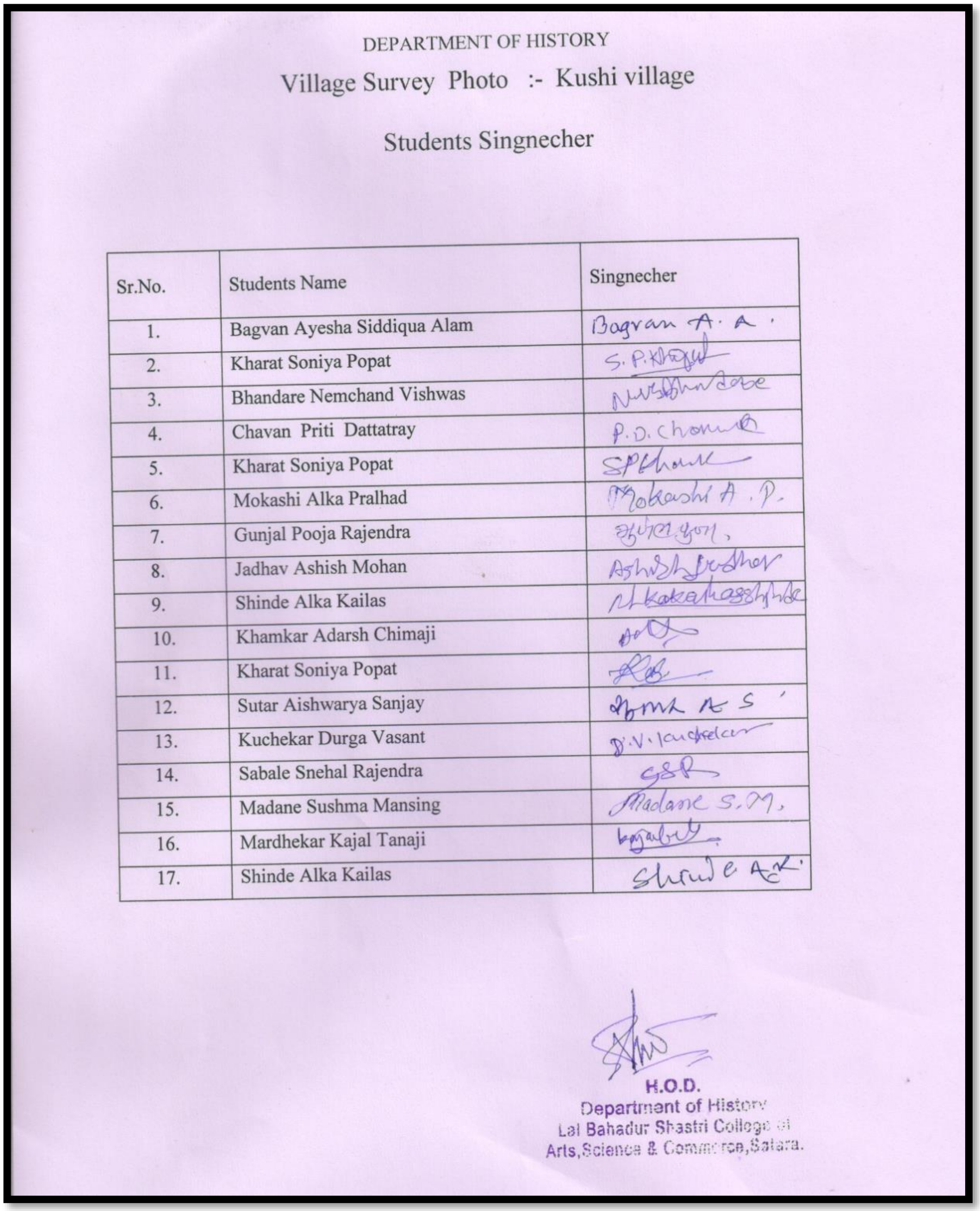

DEPARTMENT OF HISTORY

Village Survey Photo :- Kushi village

Students Singnecher

Sr.No.	Students Name	Singnecher
1.	Bagvan Ayesha Siddiqua Alam	
2.	Kharat Soniya Popat	
3.	Bhandare Nemchand Vishwas	
4.	Chavan Priti Dattatray	
5.	Kharat Soniya Popat	
6.	Mokashi Alka Pralhad	
7.	Gunjal Pooja Rajendra	
8.	Jadhav Ashish Mohan	
9.	Shinde Alka Kailas	
10.	Khamkar Adarsh Chimaji	
11.	Kharat Soniya Popat	
12.	Sutar Aishwarya Sanjay	
13.	Kuchekar Durga Vasant	
14.	Sabale Snehal Rajendra	
15.	Madane Sushma Mansing	
16.	Mardhekar Kajal Tanaji	
17.	Shinde Alka Kailas	

H.O.D.
Department of History
Lal Bahadur Shastri College of
Arts, Science & Commerce, Satara.